

SISÄLTÖ

Avaintietoja Tapiolasta	2
Pääjohtajan katsaus	4
Vahinko-Tapiola	9
Eläke-Tapiola	45
Henki-Tapiola	81
Yritysten Henki-Tapiola	115
Henkilöstöraportti	144
Ympäristöraportti	148
Yhteiskunnallinen tulonjako	150
Neuvottelukuntien jäsenet	151
Organisaatio	158
Toimistot ja palvelupisteet	161
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	164
Lukijan opas	171

Kaikkien Tapiola-ryhmään kuuluvien yhtiöiden viralliset tilinpäätökset ovat nähtävissä Tapiola-yhtiöiden pääkonttorissa, Revontulentie 7, Espoo. Vuosikertomuksia voi tilata Tapiola-yhtiöiden tiedotusosastolta puh. (09) 4531, faksi (09) 453 2920 tai sähköposti: camilla.zewi@tapiola.fi

Yhteistyöyritys

2000.hel.fi
Helsinki • Helsingfors
Euroopan kulttuurikaupunki
Europas kulturstad
European City of Culture

Kuvituksen aihe on Helsinki-2000 Euroopan kulttuurikaupunkina. Tapiola on kulttuuri-kaupunkihankkeen yhteistyöyritys ja vakuuttaja.

ASIAKKAAT OMISTAVAT TAPIOLAN

Tapiola on keskinäinen vakuutusyhtiöryhmä, jonka omistavat sen asiakkaat. Tapiola-yhtiöiden toiminnan ylijäämä käytetään asiakashyvityksiin, alennuksiin ja vakavaraisuuden kartuttamiseen. Keskinäisessä vakuutusyhtiössä vakavaraisuuden kasvattamiseenkin käytettävät varat kertyvät vakuutusnottajien hyväksi, koska he yhtiön asiakaina ovat myös sen omistajia.

TAPIOLAN ARVOT

Tapiolan toiminta-ajatuksena on vakuutusnottajien omistamana edistää asiakkaidensa taloudellista turvaa. Tätä toiminta-ajatusta tukevat Tapiolan arvot, asiakkaiden etu, yrittäjähenkisyys ja eettinen toiminta.

Asiakkaiden edun käsitteeseen sisältyy keskinäisyyteen kuuluva pyrkimys tuottaa lisäarvoa asiakkaille.

Yrittäjähenkisyys edellyttää, että tapiolalaiset sekä yksilöinä että yhteistyössä tavoittelevat hyviä tuloksia toimimalla muuttuvissa tilanteissa valppaasti, vastuullisesti ja oma-aloitteisesti ylläpitäen ammattitaitoaan, laatu- ja tietoisuuttaan ja kustannustehokkuutta.

Lakien, sääntöjen ja sopimusten noudattamisen lisäksi eettisyyttä on se, että toiminta on avointa, luotettavaa ja oikeudenmukaista, ja että asiakkaita, työntekijöitä ja muita sidosryhmiä kohdellaan samoin kuin omaa itseäkin toivotaan kohdeltavan. Eettisten arvojen korostaminen toiminnassa merkitsee huolenpitoa ja vastuunottoa sekä ihmisten arvostamista.

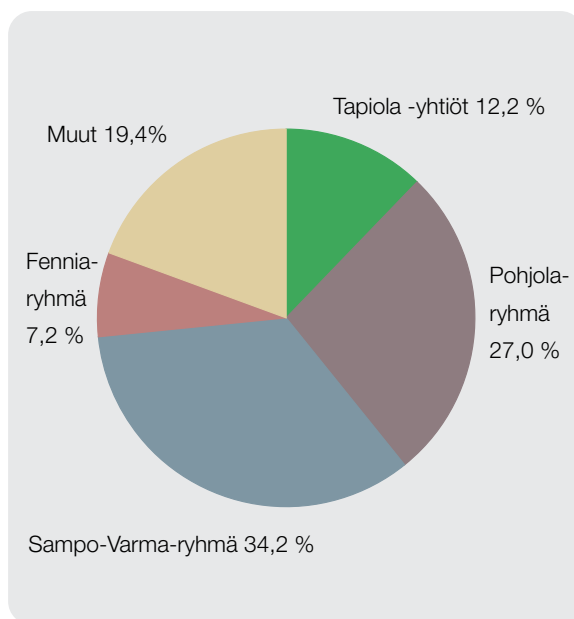
TAPIOLA-RYHMÄN YHTIÖT

Tapiola-yhtiöt on vahinko-, henki- ja eläkevakuutus toimintaa harjoittava vakuutusyhtiöryhmä. Se perustettiin 18.6.1982, jolloin edeltäjäyhtiöiden hallintoneuvostot päättivät fuusioitumisesta. Tapiolana yhtiöryhmä on toiminut vuodesta 1984.

Tapiola on maan kolmanneksi suurin vakuu-

ENSIVAKUUTUKSEN MARKKINAOSUUDET 1999

Yhtiöryhmien
yhteenlasketut kokonaisvakuutus-
maksutulot 62 mrd. markkaa

tusyhtiöryhmä, johon kuuluu neljä vakuutus toimintaa harjoittavaa yhtiötä. Yhtiöt ovat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola eli Vahinko-Tapiola, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola eli Eläke-Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola eli Henki-Tapiola ja Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola eli Yritysten Henki-Tapiola.

VAHINKO-TAPIOLA

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset.

Vahinko-Tapiolan tulos vuonna 1999 oli hyvä. Markkinaosuus ja maksutulo kasvoivat poikkeuksellisen hyvin. Sijoitustoiminnan tulos oli hyvä ja yhtiö kasvatti vakavaraisuuttaan entisestään.

AVAINLUVUT

TAPIOLAN YHTIÖRYHMÄÄN KUULUVIEN KONSERNIEN YHTEENLASKETUT LUVUT

	1999 Mmk	1998 Mmk	Muutos %
Liikevaihto	10 639	9 629	10,5
Kokonaisvakuutusmaksutulo	7 706	6 793	13,4
Korvauskulut	6 834	5 949	14,9
Liikekulut	639	571	12,0
Sijoitukset, kirjanpitoarvoin	36 253	32 782	10,6
Sijoitukset, käyvin arvoin	42 700	37 717	13,2
Oma pääoma	794	589	34,7
Varaukset	137	161	-14,8
Vakuutustekninen vastuovelka	37 004	33 739	9,7
Taseen loppusumma	39 096	35 553	10,0

ELÄKE-TAPIOLA

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan toimialaan kuuluvat lakisääteiset työeläke- ja yrittäjä-eläkevakuutukset.

Eläke-Tapiolan tulos vuodelta 1999 oli hyvä. Markkinaosuus kasvoi tuntuvasti ja vakavaraisuus vahvistui.

HENKI-TAPIOLA JA YRITYSTEN HENKI-TAPIOLA

Tapiolan henkivakuutusyhtiöissä hoidetaan yksilölliset eläkevakuutukset, ryhmäeläkevakuutukset, yksilölliset henkivakuutukset, vapaamuotoiset ryhmähenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset.

Henki-Tapiolan tulos 1999 oli hyvä ja sen konserniin kuuluvan Yritysten Henki-Tapiolan tulos hyvin tyydyttävä. Henki-Tapiolan maksutulo kasvoi ja vakavaraisuus vahvistui, mutta markkinaosuus laski.

TAPIOLAN YHTEISTYÖKUMPPANIT

Kotimaassa Tapiola on yhteistyössä Vakuutusyhtiö Turvan kanssa. Sopimuksen mukaan Turva myy asiakkailleen omien vahinkovakuutuksiansa ohella Tapiolan työeläkevakuutuksia ja vapaaehtoisia henki- ja eläkevakuutuksia.

Pohjoismaissa Tapiolalla on yhteistyökumppani kussakin maassa. Yhteistyötä tietojenvaihdon ja projektien muodossa tehdään ruotsalaisen Länsförsäkringarin, norjalaisen Gjensidige NORin ja tanskalaisen Almindelige Brandin ja Östifternen kanssa.

Tapiolan muut merkittävimmät ulkomaiset yhteistyökumppanit ovat Euroopan suurimpiin vakuutusyhtiöihin kuuluvat sveitsiläinen Winterthur ja italialainen Generali sekä henkilövakuutusverkosto All Net, joka kuuluu saksalaiseen Allianz-ryhmään. Baltiassa toimivia kumppaneita ovat Salva ja Alte Leipziger sekä Venäjällä Ingosstrakh.

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

TAPIOLAN ASIAKASKUNTAAN
SUURI LISÄYS

Vuosi 1999 oli Tapiolalle menestyksellinen. Erityisen ilahduttavaa oli asiakaskunnan suuri lisäys ja kasvun vahvistuminen. Asiakkaiden lukumäärä kasvoi 10 000:lla ja vakuutussovimusten määrä 125 000:lla. Vahinkovakuutuksessa markkinaosuutemme kasvoi peräti prosenttiyksikön, ja työeläkevakuutuksissa lisäys oli 0,7 prosenttiyksikköä. Tämä on vakuutuslalla harvinaisen paljon. Tapiolan henkivakuutusten maksutulo kasvoi yli 13 prosenttia. Henkivakuutusten ja pitkäaikaiseen säästämiseen liittyvien tuotteiden kehittämisen Tapiola-ryhmässä elää aktiivista vaihetta. Sen tulokset näkyvät tulevina vuosina. Kannattava kasvu on kuulunut Tapiolan strategian peruspilareihin jo pitkään. Tapiola-ryhmä on tässä onnistunut koko 1990-luvun keskimäärin hyvin.

Vuoden 1999 yhteenlaskettu liikevaihto ylitti ensimmäistä kertaa 10 miljardin rajan ja yhtiöiden yhteenlaskettu voitto ylitti miljardi markkaa. Asiakkaille jaettiin erilaisina asiakashyvityksinä ja alennuksina 346 miljoonaa markkaa. Uudella vuosituhannella jokainen Tapiolan yhtiö on entistä vakavaraisempi eli riskinkantokyky on hyvällä tai erinomaisella tasolla.

Rakennejärjestelyt hallitsivat finanssialan kehitystä ja koskivat vakuutusalan suurimpia toimijoita. Omistusjärjestelyt muuttivat perinteisiä kilpailuasetelmia, mutta jättivät vielä koko joukon avoimia kysymyksiä. Voikin arvioida, että niitä tuli enemmän kuin mihin tehdyt ratkaisut antoivat sel-

vennyksiä. Tilanne jatkuu vielä vuoden 2000 puolella ja kenties pitempäänkin.

Tapiola osallistui yhteen osaan rakennejärjestelyneuvotteluja tarjoamalla yhteistyötä maan suurim-

man asiakkaiden omistaman henkivakuutusyhtiön kanssa. Järjestelyn uhkana oli asiakkaiden omaisuuden siirtyminen toisen yhtiön sijoittajaomistajien hallinnoimaksi. Tapiolan kannalta kysymys oli mitä suurimmassa määrin periaatteellinen. Tässä yhteydessä yhtiömuotokysymyksen merkitys vakuutuslalla nousi hyvin keskeiseksi asiaksi.

Keinottelunomaiset piirteet teknologiaosakemarkkinoilla kautta maailman ovat johtaneet siihen, että sijoitustoiminnasta on tullut vakuutusyhtiölle sekä entistä suurempi riski että haaste. Nokia- ja Sonera-vetoisen

Helsingin Arvopaperipörssin HEX-yleisindeksi 2,5-kertaistui vuoden aikana, ja pelkästään joulukuun aikana indeksi nousi lähes 30 prosenttia. Korokotaso puolestaan kääntyi nousuun käytyään hyvin alhaisella tasolla. Tällaisissa olosuhteissa vakuutusyhtiön tilinpäätös antaa vain poikkileikkauksen tilanteesta yhdellä hetkellä. Lukemat voivat muuttaman vuoden kuluttua olla tyystin toisennäköiset.

Kansantalous Suomessa jatkoi nopeaa kasvuaan. Bruttokansantuote kasvoi valtiovarainministeriön mukaan 3,5 prosenttia. Yrittäjyys lisääntyi merkittävästi, ja vuosikymmenen piina, työttömyys väheni edelleen. Tämä toi myös vakuutusyhtiöille kasvua. Pienten ja keskisuurten yritysten menestyk-

sestä odotetaan yhä ratkaisua korkeana pysyvään työttömyyteen. Tapiola on panostanut runsaasti alueellisiin ja yritysten palveluihin, mikä on tuottanut tulosta. Yritysten osuus Tapiola-ryhmän maksutulosta on kasvanut merkittävään rooliin. Kaikkien Tapiola-ryhmän yhtiöiden yhteenlasketusta maksutulosta 77 prosenttia tulee yrityksiltä. Pk-yritysten osuus on yli puolet maksutulosta. Tapiola-ryhmän hieman yli 700 000 asiakkaasta noin 650 000 on yksityistalouksia.

Tapiolassa on käyty jo toistakymmentä vuotta jatkuvaa arvokeskustelua. Tavoitteena on ollut, että jokainen tapiolalainen ottaa henkilökohtaisesti kantaa, mitä hänelle merkitsee Tapiolan kolme arvoa: asiakkaiden etu, yrittäjähenkisyys ja eettinen toiminta. Tässä prosessissa on onnistuttu varsin hyvin. Kun arvopohja ja sen mukainen strategia ohjaavat organisaatiota, työrauha Tapiolassa on pysynyt hyvänä. Henkilöstö on voinut kasvattaa omaa henkistä pääomaansa ja kehittää tietojaan ja taitojaan tehtävässä, jota varten koko Tapiola-ryhmä on olemassa, lisäarvon tuottamisessa asiakkaille. Vakuutusyhtiössä vakavaraisuus on yksi kilpailukyvynt mittari, ja kaikissa Tapiola-ryhmän yhtiöissä vakavaraisuus kehittyi hyvin. Vähintään yhtä tärkeää kiristyvän kilpailun kohtaamisessa on kuitenkin osaaminen ja asiantuntemus, jonka kehittyminen on ollut Tapiolassa arvioni mukaan ilahduttavan hyvä. Pidämme tärkeänä, että asiakas saa Tapiolasta lisäarvoa asiakkuudestaan, ja siihen tarvitaan osaavaa, palveluhenkistä sekä saumattomaan yhteistyöhön kykenevää henkilöstöä.

Asiakkaidemme kansainvälistyessä olemme halunneet ylläpitää heille hyvät vakuutuspalvelut myös ulkomailla. Yhteistyömme pohjoismaisten yhteistyökumppaniemme ja kansainvälisesti toimivien Winterthurin ja Generalin kanssa on jatkunut jo vuosikymmenen. Toiminta pohjoismaisten yhteistyökumppanien – Ruotsin Länsförsäkringarin, Norjan Gjensidige NORin ja Tanskan Alm. Brandin sekä Östifternen – kanssa on osoittautunut erittäin hyödylliseksi. Työskentelytapoja on kehitetty yhteistyön tehokkuutta ja tavoitteellisuutta edistävästi.

Kotimaassa yhteistyö Vakuutusyhtiö Turvan kanssa on jatkunut hyvänä. Vuonna 1995 tehty yhteistyösopimus on tuonut synergisiä hyötyjä molemmille osapuolille. Tapiolan henki- ja eläkevakuutusten myynti Turvan organisaatiossa voi vauhdittua nyt, kun yhtiön tietojärjestelmien uudistus ja siitä johtuva vakuutuskannan uudelleensyöttö tiedostoihin on saatu valmiiksi ja Turva on päässyt vakaan kehityksen vaiheeseen.

Tulevaisuuden haasteet ovat Tapiolassa suuret. Niihin sisältyy enemmän mahdollisuuksia kuin uhkia. Tärkeintä on kyetä kasvattamaan asiakkaille lisäarvoa tuottavaa osaamistamme vakuutus- ja finanssipalvelujen alueella laadukkaasti. Onnistuminen siinä ei riipu niinkään taloudellisesta pohjastamme kuin kyvystämme kasvattaa henkistä pääomaamme.

Parhaat kiitokseni haluan osoittaa Tapiolan kasvaneelle omistaja-asiakaskunnalle. Lisääntynyt luottamus kannustaa laadukkaaseen työskentelyyn.

Omistajien edustajina hallinnossa ja neuvottelukunnissa toimivat ovat antaneet kiitettävän panoksen yhtiöryhmän menestyksen hyväksi, mistä lämmin kiitokseni.

Henkilöstö on yltänyt jälleen hyviin tuloksiin. Yhteistyö ja yhteisymmärrys on tukenut meitä kaikkia tässä palvelutehtävässä. Ilman sitä olisi ollut vaikeata onnistua. Siksi sydämellinen kiitokseni kaikille työtovereilleni, tapiolalaisille.

Tapiolassa 17.3.2000

ASMO KALPALA
pääjohtaja
Tapiola-yhtiöt

TAPIOLAN HALLINTOELIMIEN TEHTÄVÄT

Vakuutuksenottajat ovat yhtiön osakkaita

Tapiolan hallintomalli perustuu omistaja-asiakkuuteen. Tapiolan osakkaita ovat vakuutuksenottajat ja takuusuusien omistajat. Kaikki takuusuudet, jotka kussakin Tapiolan keskinäisessä vakuutusyhtiössä tuottavat ääniä alle 5 % kokonaisäänimäärästä, ovat ryhmän keskinäisten yhtiöiden omistuksessa. Samoin kaikki Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan osakkeet ovat muiden Tapiola-yhtiöiden omistuksessa.

Vakuutuksenottajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Kaikilla on vähintään yksi ääni ja lisä-ääniä vakuutusmaksujen (Vahinko-Tapiola ja Eläke-Tapiola) tai henkivakuutussäästöjen (Henki-Tapiola) mukaan.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastajat, päättää tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä vastuuvapaudesta hallintoelinten jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päättää myös yhtiöjärjestyksen muutoksesta, sulautumisesta ja vakuutuskannan tai sen osan luovuttamisesta tai vastaanottamisesta.

Hallintoneuvoston toimivalta on laajin mahdollinen

Yhtiökokoukset valitsevat vakuutuksenottajien ja hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunnan ehdotusten perusteella kullekin vakuutusyhtiölle hallintoneuvoston. Nykyisin Vahinko-Tapiolan hallintoneuvostoon kuuluu 23 jäsentä, Henki-Tapiolan ja Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvostoihin kumpaankin 15 jäsentä ja Eläke-Tapiolan hallintoneuvostoon 28 jäsentä. Valittaessa hallintoneuvostojen jäseniä pyritään siihen, että kokoonpanot vastaisivat kunkin yhtiön asiakaskunnan rakennetta asiakaslohkottaisen ja alueellisen maksutulojakauksen mukaan. Lisäksi huomioidaan esteellisyysperiaatteet. Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan Eläke-Tapiolan hallintoneuvoston jäsenmäärästä on vähintään puolet valittava keskeisten työnantajia ja

palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittavia edustajia on oltava yhtä monta, 7 ja 7.

Hallintoneuvostojen tehtävänä on:

- Valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa.
- Antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta.
- Päättää hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärästä.
- Valita ja vapauttaa hallituksen jäsenet, varajäsenet, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä määrätä jäsenten palkkiot ja matkakustannusten korvauserusteet.
- Valita ja vapauttaa toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, varatoimitusjohtajat ja johtajat sekä päättää heidän palkkaeduistaan.
- Päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka yhtiön organisaation olennaista muuttamista.
- Muista yhtiöistä poiketen Eläke-Tapiolan hallintoneuvosto vahvistaa työeläkevakuutusyhtiölain mukaisesti myös vuosittain yhtiön varojen sijoittamista koskevan suunnitelman laatimisperiaatteet.

Hallintoneuvosto voi lisäksi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Tällaisena asiana Tapiolassa pidetään mm. ohjeen antamista takuusuuksiin perustuvan äänivallan käytöstä toisen Tapiola-yhtiöihin kuuluvan yhtiön yhtiökokouksessa.

Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta valvoo koko Tapiola-ryhmän toimintaa

Tapiolan hallintoneuvostojen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat kuuluvat hallintoneuvostojen yhteistyövaliokuntaan, josta on määräys kunkin yhtiön yhtiöjärjestyksessä. Hallintoneuvostot vahvistavat yhteistyövaliokunnalle työjärjestyksen. Sen mu-

HALLINTONEUVOSTOJEN YHTEISTYÖVALIOKUNTA

Vahinko-Tapiola

Jarno Mäki (s. 1946)
Keskinäisen Vakuutusyhtiön
Tapiolan hallintoneuvoston
puheenjohtaja.

Filosofian kandidaatti, maanviljelijä, Riihimäen Puhelin Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1999.

Pentti Sihvola (s. 1945)
Keskinäisen Vakuutusyhtiön
Tapiolan hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja.

Silmätautien erikoislääkäri, lääketieteen lisensiaatti, Kuopion Silmäasema Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 1975, Silmäasemat Marketing Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1991, Suomen Hammasuolto Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Eläke-Tapiola

Ilkka Brotherus (s. 1951)
Yhteistyövaliokunnan puheenjohtaja, Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Kauppätieteiden maisteri, Sinituote Oy:n toimitusjohtaja 1988, YIT-Yhtymä Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2000, Amer-yhtymä Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 2000.

Antti Oksanen (s. 1944)
Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön
Tapiolan hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja.

Metsänhoitaja, vuorineuvos, Metsäliitto-Yhtymän pääjohtaja vuodesta 1995, Metsäliitto Osuuskunnan toimitusjohtaja vuodesta 1992, Metsä-Serla Oyj:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995, Oy Metsä-Botnia Ab:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995, Finnforest Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995, Metsä Tissue Oyj:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1997, Metsäliitto Osuuskunnan hallituksen varapuheenjohtaja 1995, Myllykoski Paper Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1995, MD Papier Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1995.

Henki-Tapiola

Matti Ahde (s. 1945)
Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Oy Veikkaus Ab:n toimitusjohtaja vuodesta 1990, Oy Veikkaus Ab:n hallituksen puheenjohtaja 1990-1999, varapuheenjohtaja vuodesta 2000, Alma Media Oyj:n hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1998, Merita Oyj:n hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1999.

Tuula Entelä (s. 1955)
Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja.

Ekonomi, oikeustieteen kandidaatti, Sato-Yhtymä Oyj:n sijoitusjohtaja vuodesta 1997, Helsingin Osuuskauppa HOK:in hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1996, Asuntokiinteistöjen rakennuttajaliitto ASRA ry:n hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Yritysten Henki-Tapiola

Kari Neilimo (s. 1944)
Yhteistyövaliokunnan varapuheenjohtaja. Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Tampereen yliopiston yrityksen taloustieteen ja yksityisöisuuden laitos, liiketaloustieteen professori, taloustieteen tohtori, Suomen Osuuskauppojen Keskuksen (SOK) hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 1991, Pirkanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 1991.

Pekka Räihä (s. 1944)
Yritysten Henkivakuutus Oy:n
Tapiolan hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja.

Varatuomari, kauppaneuvos, Sanomalehtien Liiton hallituksen jäsen vuodesta 1987, Kainuun Sanomain Kirjapaino Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1971.

kaisesti yhteistyövaliokunta valmistele hallintoneuvoston kokouksessa käsiteltäviä asioita ja tekee päätösehdotuksia hallintoneuvostoille. Se valvoo hallintoneuvostolle raportoiden hallituksen, pääjohtajan ja toimitusjohtajan toimintaa ja saa tätä varten tarvitsemansa raportit. Se valmistele ja tekee yhtiökokoukselle päätösehdotuksen hallintoneuvoston jäsenten valitsemiseksi. Tässä asiassa hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja eivät ota osaa päätösehdotuksen tekemiseen edustamansa hallintoneuvoston osalta.

Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta ei ole yhtiöoikeudellinen elin eikä sillä ole näin ollen päätösvaltaa vaan päätökset tehdään hallintoneuvostoissa. Päätösehdotusten sisällöstä päättää kunkin hallintoneuvoston osalta sen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Yhteistyövaliokunta valitsee hallintoneuvostojen puheenjohtajista itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä

Hallintoneuvostot valitsevat kullekin yhtiölle oman hallituksen. Ne valitsevat myös hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Nykyisin Vahinko-Tapiolan hallitukseen kuuluu 5 varsinaista jäsentä ja 4 varajäsentä, Henki-Tapiolan hallitukseen kuuluu 6 varsinaista jäsentä ja 4 varajäsentä ja Yritysten Henki-Tapiolan hallitukseen 5 varsinaista jäsentä ja 4 varajäsentä. Nämä hallitukset muodostuvat yhtiöiden toimivasta johdosta. Hallitusten puheenjohtajana toimii Tapiolan pääjohtaja. Varapuheenjohtajana toimii näissä hallituksissa Vahinko-Tapiolan toimitusjohtaja.

Eläke-Tapiolan hallitukseen kuuluu 12 varsinaista jäsentä ja 4 varajäsentä. Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan vähintään puolet hallituksen jäsenmäärästä on valittava keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Työnantajien ja palkansaajien ehdottamista henkilöistä valittuja edustajia on oltava yhtä monta, 3 ja 3 sekä varajäseniä 1 ja 1. Hallituksen puheenjohtajana toimii Tapiolan pääjohtaja ja varapuheenjohtajana Vahinko-Tapiolan toimitusjohtaja. Edellä mainittujen lisäksi hallitukseen kuuluu

omistaja-asiakkaiden edustajia ja yhteistyöyhtiö Turvan, joka on keskinäinen vahinkovakuutusyhtiö, toimitusjohtaja.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vahvistaa yhtiön strategiasuunnitelman ja toimintaperiaatteet, vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteuttamista. Hallitus vahvistaa suurimmat vahinkomäärät, joista yhtiö saa ilman jälleenvakuutusta mennä vastuuseen ja vahvistaa jälleenvakuutusturvan hankintapolitiikan. Hallitus vahvistaa myös sijoitussuunnitelman ja riskipolitiikan. Sijoitusasiat ja riskien hallinta korostuvat vakuutusyhtiön hallituksen työskentelyssä.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön asioita hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti

Hallintoneuvostot ovat valinneet kullekin vakuutusyhtiölle eri henkilön toimitusjohtajaksi lukuunottamatta Yritysten Henki-Tapiolaa, jonka toimitusjohtajana toimii emoyhtiön, Henki-Tapiolan toimitusjohtaja. Toimitusjohtajalla kuten myös hallituksen jäsenillä tulee vakuutusyhtiölain mukaan olla sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus, kun vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellinen. Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajalta edellytetään riittävää työeläkevakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemusta.

Neuvottelukunnat edustavat omistaja-asiakkaita

Hallintoneuvostojen lisäksi Tapiolan asiakkaat ovat edustettuina Tapiolan toiminnassa myös neuvottelukuntajärjestelmän kautta. Tapiolalla on 19 alueellista neuvottelukuntaa, joihin kuuluu 12-15 jäsentä sekä lisäksi 12 jäseniset pk-yritysten neuvottelukunta ja maa- ja metsätalouden neuvottelukunta. Ne toimivat asiakaskunnan ja yhtiön välisenä hallintoa täydentävänä vuorovaikutuskanavana.

KESKINÄINEN
VAKUUTUSYHTIÖ
TAPIOLA

VUOSIKERTOMUS 1999

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

VAHINKO-TAPIOLA LISÄSI TUNTUVASTI MARKKINAOSUUTTAAN

Koko vahinkovakuutusalan ensivakuutuksen maksutulo kasvoi 1,4 % vuonna 1999. Vaatimatomalta näyttävä kasvu selittyy sillä, että edellisellä vuonna alan kokonaisvakuutusmaksutulo sisälsi lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvausvastuun vahvistamiseksi kerätyn noin 700 miljoonan markan kertaerän.

Vahinko-Tapiolan ensivakuutuksen 9,1 %:n kasvu ylitti selvästi alan keskimääräisen kasvun ja nosti markkinaosuutta yhdellä prosenttiyksiköllä 14,2 %:iin. Vahinko-Tapiolan tulos jatkoi hyvien vuosien sarjaa. Liikevoitto, 328 miljoonaa markkaa, oli 11,6 % yhtiön liikevaihdosta. Viime vuoden tilinpäätökseen sisältyy kertaluonteisia eriä, jotka aiheutuivat laskuperustekorko- ja vastuuvélkaperustemuutoksesta sekä vuoden 2000 riskeihin varautumisesta. Ilman näitä vastuunkantokykyä vahvistavia toimenpiteitä tulos olisi ollut 194 miljoonaa markkaa suurempi.

Yhtiö on ollut uskollinen strategiselle linjaukselleen huolehtia hyvin omistaja-asiakkaan eduista. Omistaja-asiakasohjelma, uudet tuotteet, verkostoyhteistyö S-ryhmän kanssa ja laatuun panostaminen ovat lujittaneet asiakasuskollisuutta, lisänneet keskittämistä ja tuoneet myös uusia asiakkaita.

Henkilöstön kehittämiseen on kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota. Työasematyöskentelyä sekä palvelu- ja myyntikanavia on kehitetty asiakaspalvelun parantamiseksi. Tämä näkyy jossain määrin kasvaneena liikekulusuhteena.

Vahinko-Tapiola on menestynyt hyvin sekä yksityistalouksien että yritysten vakuutusmarkkinoilla. Yksityistalouksien puolella erityisesti auto- ja lii-

kennevakuutus sekä koti- ja huvilavakuutus ovat kasvaneet hyvin. Yrityspuolella lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kasvu on lisännyt selvästi tämän lajin markkinaosuutta. Kaikki nämä vakuutuslajit ja niiden hoito ovat olleet määrätietoisesti kehitettävien kohteina.

Vuosi 1999 oli kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut etenkin asiakkuuksien lisääntymisen ja kasvun johdosta. Keskinäisyyden ajatus siihen liittyvine asiakasetuineen on Vahinko-Tapiolassa osoittautunut erittäin hyvin toimivaksi sekä strategiaa kehitettäessä että sitä toteutettaessa.

Ulkomainen kilpailu yritysten vakuutuksissa kasvaa kansainvälistymisen myötä. Yksityistalouksien osalta kansainvälinen kilpailu on vielä varsin vaatimatonta paikallisuuden etujen korostuessa kotimaisten yhtiöiden hyväksi.

Tapiola kehittää aktiivisesti tele- ja verkkopalveluitaan sekä yritys- että yksityistalousmarkkinoilla ja integroi ne tärkeäksi osaksi asiakaspalvelua.

Palvelu- ja myyntikanavien, huolenpito- ja tietojärjestelmien, vakuutuspalvelujen ja -tuotteiden sekä kaikesta tästä huolehtivan henkilöstön tasapainoinen kehittäminen ovat tärkeimmät kilpailutekijät, joiden varaan omistaja-asiakkuudelle rakentuvan yhtiön menestys perustuu.

PERTTI HEIKKALA
toimitusjohtaja
Vahinko-Tapiola

VAHINKO-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala (s. 1950),
puheenjohtaja,
kauppatieteiden
maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan,
Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan
ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan

hallitusten puheenjohtaja vuodesta 1987 ja pääjohtaja vuodesta 1994, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja vuodesta 1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituksen ja johtokunnan puheenjohtaja vuodesta 2000.

Vakuutusalan työnantajajhdistys ry:n hallituksen jäsen vuodesta 1988.

Metsä-Serla Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1990.

YIT-Yhtymä Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2000.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 1996.

LTT-Tutkimus Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1988.

Pertti Heikkala
(s. 1940),
varapuheenjohtaja,
kauppatieteiden
maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan
toimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten varapuheenjohtaja vuodesta 1988, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1994.

Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1999.

Liikennevakuutuskeskuksen puheenjohtaja vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1996.

Juhani Heiskanen
(s.1948),
filosofian kandidaatti,
SHV, eMBA.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan,
Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan
ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan

varatoimitusjohtaja vuodesta 1998 ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan johtaja vuodesta 1995.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan aktuaari ja hallituksen varajäsen vuodesta 1995.

Pentti Koskinen
(s. 1942),
filosofian kandidaatti,
SHV.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan,
Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan
ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan
aktuaarijohtaja

vuodesta 1992 ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan aktuaarijohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1993 ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen jäsen vuodesta 1994.

Tom Liljeström (s. 1959), diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1994.

Lännen Tehtaat Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 1996.

Oy Metsä-Rauma Ab:n hallituksen jäsen 1997-1999.

VARAJÄSENET

Per-Olof Bergström (s. 1942), diplomi-insinööri, diplomiekonomi.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan varatoimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan hallituksen varajäsen vuodesta 1988.

Liikennevakuutuskeskuksen hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1999.

Suomen Vakuutusdata Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1989.

Suomen Vahinkotarkastus SVT Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Antti Calonius (s. 1950), valtiotieteen maisteri.

Suurasiakkaat, ulkomaantoiminnot ja meklarit -yksikön johtaja vuodesta 1993.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1993 ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen varajäsen vuodesta 1994.

Alma Vakuutus Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995.

Suomen Atomivakuutuspoolin, Suomen Lentovakuutuspoolin ja Suomen Vahinkovakuutuspoolin hallituksen jäsen vuodesta 1989.

Jari Eklund (s. 1963), kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan sijoitusjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

Suomen Hypoteekkiyhdistyksen hallituksen jäsen vuonna 2000.

Markku Paakkanen (s. 1951), filosofian lisensiaatti, SHV.

Tapiola-yhtiöiden talousjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1999

Vahinko-Tapiolalle vuosi 1999 oli menestyksellinen sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Ensivakuutuksen maksutulon markkinaosuus kasvoi 13,2 prosentista 14,2 prosenttiin ja vastuunkantokyky nousi ensimmäistä kertaa yli 300 prosentin. Yhtiön liikevoitto, 324 miljoonaa markkaa, oli hyvä, jopa erittäin hyvä, jos tulosta rasittavat noin 194 miljoonan markan kertaluonteiset erät otetaan huomioon.

Määrätietoinen kehittämistyö on tuottanut erinomaista tulosta ja tarjoaa vankan perustan myös tuleville vuosille. Tärkeimpiä jatkuvaan parantamiseen tähtääviä lähiajan tehtäviä ovat asiakasetujen, palvelun laadun, henkilöstön osaamisen, toimintaa tukevan tietotekniikan ja alueellisten valmiuksien uupumaton edelleenkehittäminen.

Vuosituuhannen vaihtumisen aiheuttamien järjestelmämuutosten valmistelu aloitettiin Tapiolassa jo vuoden 1996 lopulla. Tarvittavat muutokset tehtiin pääosin kahtena seuraavana vuonna ja saatiin loppuun vuoden 1999 aikana. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi toteutettiin vuonna 1999 laajat kokonaistestaukset ja järjestelmien koeikäyttö. Näin varmistettiin se, että siirtyminen vuoteen 2000 sujui ilman ongelmia.

Euron käyttöönnoton vaatimat muutokset suunnittelee ja koordinoi erityinen sitä varten vuonna 1997 perustettu Euro-projekti. Projekti on suunnitellut tarvittavat tekniset ratkaisut, selvittänyt siirtymisen edellyttämät toimenpiteet aikatauluineen ja arvioinut kaikkien järjestelmien vaatimat työmäärät. Arvio Tapiola-ryhmän yhtiöiden kokonaistyömäärästä on yhteensä noin 116 henkilötyövuotta, joka jakautuu vuosille 1998-2002. Suunnitelmat on tehty siten, että uuteen rahayksikköön siirtyminen on mahdollisimman häiriötöntä ja joustavaa.

VAKUUTUSTOIMINTA

Ensivakuutus Ensivakuutuksen kokonaismaksutulo oli 1 899 miljoonaa markkaa. Kasvua edelli-

sestä vuodesta oli 9,1%. Ensivakuutuskorvauksia yhtiö maksoi yhteensä 1 263 miljoonaa markkaa, mikä on 6,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Ensivakuutuksen vahinkosuhte oli 91,6 %, edellisenä vuonna 85,8 %. Vertailukelpoiset, perustemuutoksien vaikutukset eliminoiden lasketut vahinkosuhteet olivat vastaavasti 80,8 % ja 83,9 %.

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 17 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 16 miljoonaa markkaa.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kokonaismaksutulo oli 399 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 401 miljoonaa markkaa. Kokonaismaksutulo aleneman edellisvuodesta selittää vuoden 1998 maksutuloon sisältynyt kuolevuus- ja korkoperusteen muutoksesta johtunut 91 miljoonan markan maksunkorotus. Lajin kannattavuus parani merkittävästi edellisestä vuodesta ja oli erittäin hyvä. Muun tapaturmavakuutuksen kannattavuus koheni erittäin hyväksi.

Liikennevakuutuksen kokonaismaksutulo kasvoi 20,6 prosenttia 465 miljoonaan markkaan. Lajin kannattavuus säilyi edellisen vuoden tasolla, sillä laskuperustekorko- ja vastuuvélkaperustemuutokset eliminoiden laskettu vahinkosuhte oli 100,2 %, edellisenä vuonna 101,3 %.

Autovakuutuksen kokonaismaksutulo kasvoi 18,4 prosenttia 348 miljoonaan markkaan. Lajin kannattavuus säilyi edellisen vuoden tasolla ja oli varsin tyydyttävä.

Palo- ja omaisuusvakuutusten sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutusten ryhmän kokonaismaksutulo oli 589 miljoonaa markkaa, mikä on 3,0 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kannattavuus oli varsin tyydyttävä. Kotivakuutusten kokonaismaksutulo kasvoi 6,6 % 239 miljoonaan markkaan ja kannattavuus oli hyvä. Maatilavakuutusten maksutulo kasvoi 7,8 %, 129 miljoonaan markkaan. Maatila-

220 miljoonaa markkaan ja kannattavuus koheni, mutta oli vielä epätydyttävä. Tulosta rasitti kolme suurvahinkoa.

Jälleenvakuutus Tulevan kotimaisen ja ulkomaisen jälleenvakuutuksen kokonaisvakuutusmaksutulo oli 131 miljoonaa markkaa ja vakuutustekninen kate ennen sijoitustoiminnan nettotuottoa 1 miljoonaa markkaa tappiollinen.

Kotimaisen jälleenvakuutuksen maksutulo oli 101 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 100 miljoonaa markkaa. Kotimaisen jälleenvakuutuksen vakuutustekninen kate ennen sijoitustoiminnan nettotuottoa oli 4 miljoonaa markkaa tappiollinen.

Ulkomaisen jälleenvakuutuksen merkitsemisessä yhtiö on edelleen ollut hyvin pidättyväinen, ja maksutulo oli 31 miljoonaa markkaa. Vakuutustekninen kate ennen sijoitustoiminnan nettotuottoa oli 3 miljoonaa markkaa voitollinen.

Suurvahingot aiheuttivat sen, että jälleenvakuuttajien saama tulos oli 22 miljoonaa markkaa tappiollinen, edellisenä vuonna 12 miljoonaa markkaa voitollinen.

Vastuuvetka Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 89 miljoonaa markkaa ja korvausvastuu kasvoi 372 miljoonaa markkaa. Vakuutusmaksuvastuuta kasvatti vuosi 2000-varaus. Vahinkokehityksen lisäksi korvausvastuuta kasvatti lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikennevakuutuksen laskuperustekorkoja vastuuvetkaperusteiden muutos. Edellä mainittujen erien vaikutus yhteensä oli 194 miljoonaa markkaa.

SIOJITUSTOIMINTA

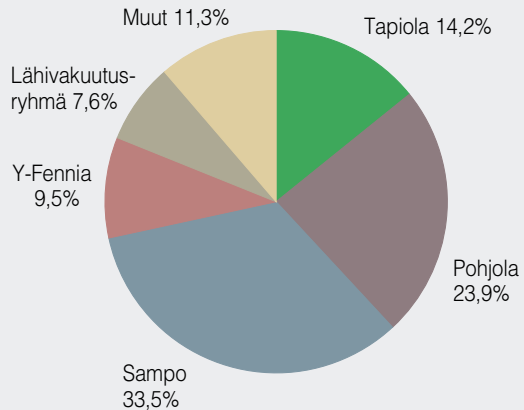
Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 9,5 prosenttia 562 miljoonaa markkaan. Tämä on 30,0 prosenttia omalla vastuulla olevista maksutuotoista. Vastaava luku oli 29,0 prosenttia vuonna 1998.

Osinkotuotot kasvoivat 62 miljoonasta markasta 116 miljoonaa markkaan.

Nettokorko- ja muita tuottoja kertyi 132 miljoonaa markkaa, nettomyyntivoittoja 308 miljoonaa markkaa ja kiinteistöjen nettotuottoja 49 miljoonaa markkaa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 260, 197 ja 47 miljoonaa markkaa.

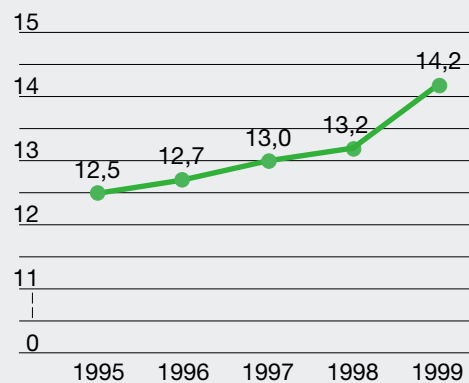
Vahinkovakuutuksen ensivakuutuksen markkinaosuudet 1999

Yhtiöiden ja vakuutusyhdistysten yhteenlasketut kokonaisvakuutusmaksutulot 13,4 mrd. markkaa

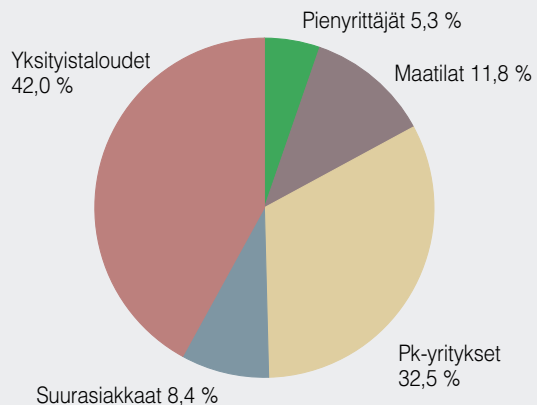

Vahinko-Tapiolan ensivakuutuksen markkinaosuuskehitys

Vakuutusyhdistysten maksutulo on mukana.

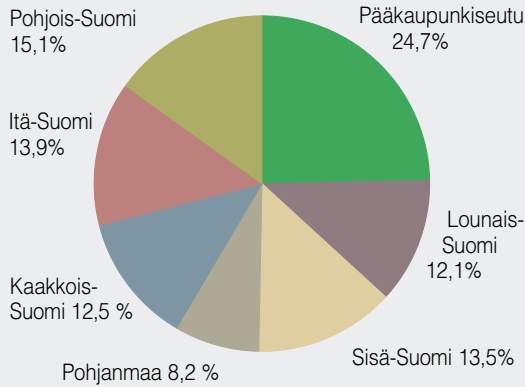

Vahinko-Tapiolan maksutulon jakauma asiakasryhmittäin 1999

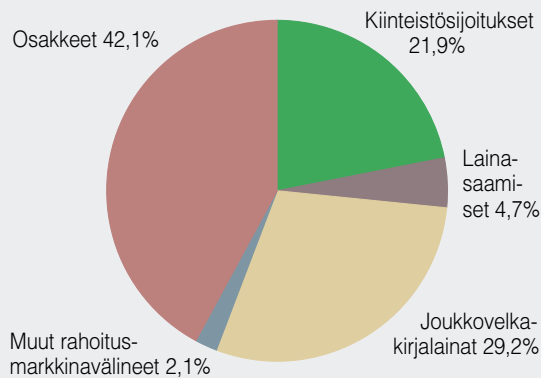
Vahinko-Tapiolan maksutulon jakauma alueittain 1999

Asiakkaan kotikunnan mukaan sisältäen myös suurasiaakkaat

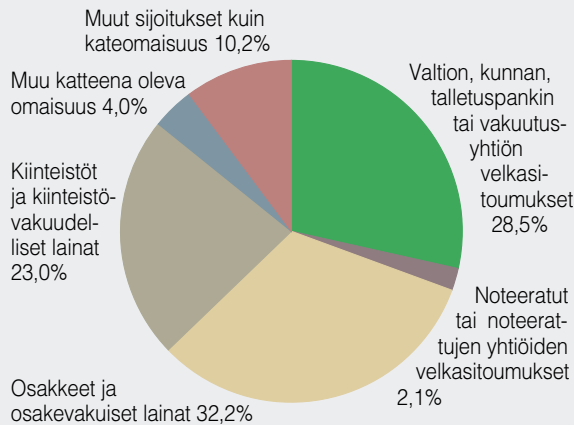
Vahinko-Tapiolan sijoitusten jakauma

Käypä arvo 31.12.1999 Mmk 9 057

Vahinko-Tapiolan sijoitusten jakauma sijoitusriskin mukaan

Käypä arvo 31.12.1999

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofiilin. Vastuuvellkaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

Osakkeiden, rahoitusmarkkinavälineiden ja kiinteistöjen arvonalennuksia tehtiin yhteensä noin 95 miljoonalla markalla, kun vastaava luku oli edellisvuonna 61 miljoonaa markkaa. Arvonalennuksista kohdistui osakkeisiin 30 miljoonaa markkaa, rahoitusmarkkinavälineisiin 30 miljoonaa markkaa ja kiinteistöihin 34 miljoonaa markkaa.

Arvonalennusten palautuksia oli 57 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 14 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kertomusvuoden päättyessä kirjanpitoarvoin laskettuna 6 166 miljoonaa markkaa ja käyvin arvoin 9 057 miljoonaa markkaa.

Sijoitukset käyvin arvoin jakautuivat siten, että edelliseen vuoteen verrattuna osakkeiden osuus kasvoi 32 prosentista 42 prosenttiin, kiinteistöjen osuus aleni 26 prosentista 22 prosenttiin ja rahoitusmarkkinavälineiden osuus aleni 37 prosentista 31 prosenttiin.

LIIEKULUT JA ORGANISAATIO

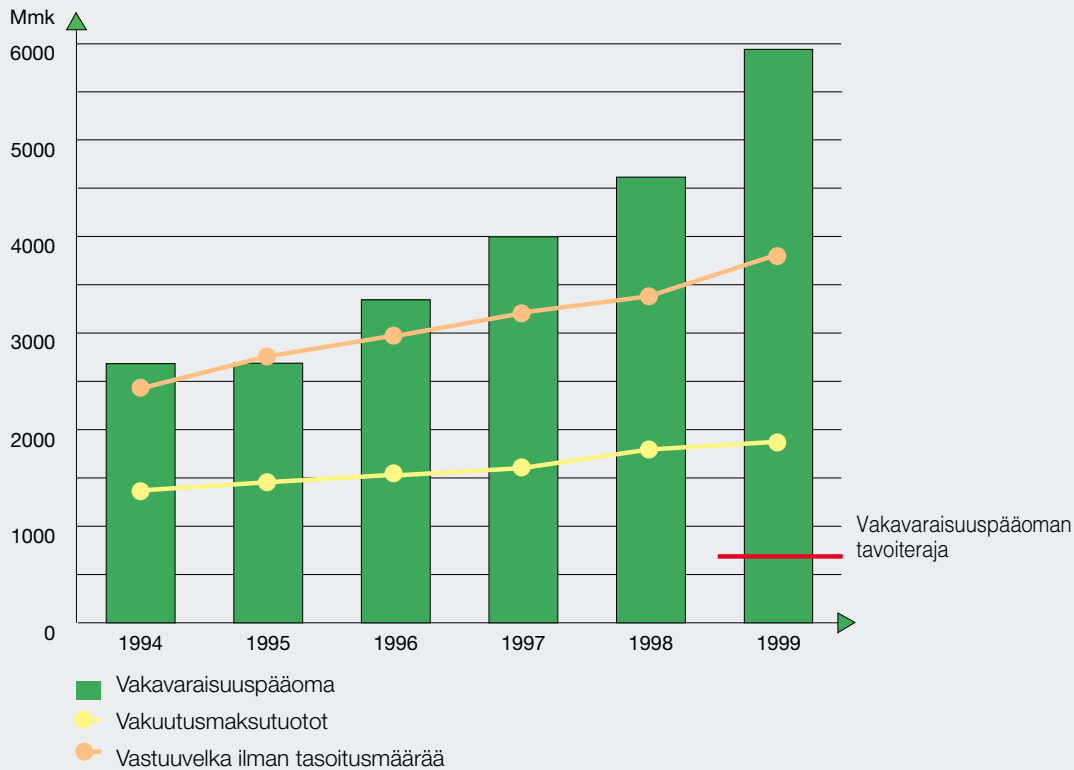
Tuloslaskelman liikekulut olivat 415 miljoonaa markkaa, mikä on 13,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Liikekulujen suhde maksutuottoihin oli 22,2 prosenttia, kun vastaava luku vuonna 1998 oli 20,7 prosenttia.

Kokonaisliikekulut, jotka sisältävät poistoja 24 miljoonaa markkaa, on jaettu toiminnoille. Sijoitustoiminnan kulut sisältävät sekä välilliset että välittömät kulut.

Tilikauden aikana yhtiön henkilöstö hoiti koko Tapiola-yhtiöryhmän tehtäviä. Yhtiön henkilöstö toimitusjohtajaa ja varatoimitusjohtajaa lukuun ottamatta on työsuhteessa paitsi yhtiöön myös Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan ja Keskinäiseen Eläkevakuutusyhtiöön Tapiolaan. Liikekulut jaetaan eri kirjanpitovelvollisten kesken menonsiirtona aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Maksetut palkat ja palkkiot hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle olivat yhteensä 2 931 588,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat 215 276 722,37 markkaa, eli yhteensä 2 116 864 722,37 markkaa.

VAHINKO-TAPIOLAN VAKAVARAISUUSPÄÄOMA

TILIKAUDEN TULOS

Liikevaihto vuodelta 1999 oli 2 816 miljoonaa markkaa ja liikevoitto 324 miljoonaa markkaa eli 11,5 prosenttia liikevaihdosta, edellisvuonna 16,9 prosenttia. Tulos on hyvä. Kokonaisvakuutusmaksutulo kasvoi 9,0 prosenttia.

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta oli 235 miljoonaa markkaa tappiollinen. Valuuttakurssien vaikutus vakuutustekniseen katteeseen oli -2,4 miljoonaa markkaa ja sijoitustoiminnan tuottoihin +18,4 miljoonaa markkaa, joten valuuttakurssien nettovaikutus yhtiön tulokseen oli +15,9 miljoonaa markkaa. Vakuutusmaksutuottoihin suhteutetut kokonaiskorvauskulut eli vahinkosuhte oli 90,2 prosenttia, edellisenä vuonna 83,0 prosenttia. Liikekulut huomioiva yhdistetty kulusuhde nousi 103,7 prosentista 112,4 prosenttiin. Tilinpäätökseen sisältyvien laskuperustekorko- ja vastuovelka-

perustemuutosten vaikutus oli 10 %-yksikköä vahinkosuhdetta ja yhdistettyä kulusuhdetta kasvattava.

Tasoitusmäärä kasvoi 12 miljoonalla markalla 2192 miljoonaan markkaan.

Käyvin arvoin laskettu toimintapääoma oli vuoden lopussa 3 525 miljoonaa markkaa ja vakavaraisuuspääoma 5 717 miljoonaa markkaa. Kaikkiaan vakavaraisuuspääoma kasvoi 1 230 miljoonaa markkaa. Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky oli 305 %, edellisenä vuonna 254 %.

Yhtiön omaisuuden käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Poistot, yhteensä 29 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain salmit poistot on tehty täysimääräisinä.

Lakisäiteisten vahinkovakuutusten yhteistakuuerän kasvu oli 3 miljoonaa markkaa.

Käyttörahasosta on tilivuoden aikana lahjoitettu yleishyödyllisiin tarkoituksiin 357 909,00 markkaa.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahasoon h.r. siirrettävästä voittopalkkiosta on 2 320 000,00 markkaa. Se on laskettu ennakkomäärän mukaisena ja sisältyy tuloslaskelmassa muihin kuluihin. Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 221 389 900,22 markkaa käytetään siten, että varmuusrahasoon siirretään 221 000 000,00 markkaa ja käyttörahasoon 389 900,22 markkaa.

Taseen loppusumma on 7 002 059 142,02 markkaa, edellisenä vuonna 6 225 918 943,16 markkaa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Alma Vakuutus Oy, Tapiola Safety Oy, Tietotyö Oy, Aura-Karelia Oy, Tieto-Tapiola Oy ja Tapiolan Arvo-Osuus Oy sekä 50 asunto- ja kiinteistöyhtiötä.

Osakkuusyhtiöitä ovat Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy ja Suomen Vahinkotarkastus Oy.

Konsolidoimattomana osakkuusyhtiönä konsernin ulkopuolella on Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Konsernin kokonaismaksutulo oli 2 032 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisvuodesta on 9,0 %.

Ensivakuutuksen osuus kokonaismaksutulosta oli 1 899 miljoonaa markkaa.

Korvauskulut Konsernin korvauskulut olivat 1 709 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä maksettujen korvausten osuus oli 1 359 miljoonaa markkaa eli 5,9 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Jälleenvakuutus Konsernin tulevan jälleenvakuutuksen kokonaismaksutulo oli 133 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 9 miljoonaa

markkaa. Jälleenvakuutuksen osuus konsernin kokonaismaksutulosta oli 6,5 %.

Jälleenvakuuttajan osuus Suurvahingot aiheuttivat sen, että jälleenvakuuttajilta saatiin 24 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 4 miljoonaa markkaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 586 miljoonaa markkaa. Vastaavat nettotuotot edelliseltä vuodelta olivat 509 miljoonaa markkaa. Myyntivoittojen määrä oli 330 miljoonaa markkaa ja myyntitappioiden määrä 21 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Konsernin liikekulut olivat yhteensä 418 miljoonaa markkaa eli 13,9 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Palkat ja palkkiot kasvoivat 12,7 %.

Vahinko-Tapiolan konsernin yhteenlaskettu henkilömäärä oli toimintavuoden aikana keskimäärin 1 792, missä lisäystä edellisvuodesta on 89.

TILIKAUDEN TULOS

Konsernin vakavaraisuuspääoma nousi 1 333 miljoonalla markalla 5 947 miljoonaan markkaan. Konsernin vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky oli 318 prosenttia, edellisenä vuonna 261 prosenttia.

Poistot, yhteensä 80 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina ja ne sisältävät liikearvon poistoja yhteensä 0,3 miljoonaa markkaa. Poistoeron lisäys oli 12 miljoonaa markkaa. Luottotappiovaraus muista saamisista tehtiin täysimääräisenä.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset taseesta on jaettu laskennalliseen verovelkaan, vähemmistöosuuteen ja omaan pääomaan.

Konsernin voitto tilikaudelta oli 222 579 670,67 markkaa, josta vähemmistön osuus oli -1 247 269,53 markkaa. Taseen loppusumma oli 7 264 177 193,87 markkaa.

VAHINKO-TAPIOLAN KONSERNIN TUNNUSLUKUJA

	1999	1998	1997	1996	1995
YHTIÖN KOKO					
Kokonaisvakuutusmaksutulo, Mmk	2 032	1 863	1 669	1 572	1 524
Liikevaihto, Mmk	2 833	2 628	2 227	2 162	1 906
VAHINKOKEHITYS					
Vahinkosuhte %	91,2	82,8	85,2	81,9	83,6
TOIMINNAN TEHOKKUUS					
Liikekulusuhte %	22,3	20,7	21,1	20,0	22,1
TULOSKEHITYS					
Yhdistetty kulusuhte %	113,5	103,5	106,2	101,9	105,7
Liikevoitto, Mmk	328	442	302	316	131
Liikevoitto % liikevaihdosta	11,6	16,8	13,6	14,6	6,9
Voitto/Tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja, Mmk	316	213	35	153	-19
Oman pääoman tuotto %	42,0	17,7	20,0	46,1	8,6
Kokonaispääoman tuotto %	16,0	9,3	9,9	14,2	5,5
VAKAVARAISUUS					
Vakavaraisuuspääoma, Mmk	5 947	4 614	3 996	3 344	2 688
Vakavaraisuuspääoma % vastuuvelasta	153,2	136,9	126,7	112,4	97,4
Vastuunkantokyky %	317,5	260,9	251,4	220,6	184,5
Omavaraisuusaste %	37,4	29,5	27,3	24,4	17,6

Käsitteiden määritelmät ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty Lukijan oppaassa sivulla 171.

VAHINKO-TAPIOLAN KONSERNIN TULOSANALYYSI

Mmk	1999	1998	1997	1996	1995
Vakuutusmaksutuotot	1 873	1 769	1 590	1 516	1 456
Korvauskulut	-1 709	-1 464	-1 354	-1 241	-1 217
Liikekulut	-418	-366	-335	-304	-322
Yhteistakuuerän muutos	-3	-3	-	-	-
VAKUUTUSTEKNINEN KATE ENNEN TASOITUSMÄÄRÄN MUUTOSTA	-256	-65	-99	-29	-83
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	586	509	399	357	218
Muut tuotot ja kulut	2	3	2	-13	-3
Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista	1	1	1	0	-1
LIIKEVOITTO	328	442	302	316	131
Tasoitusmäärän muutos	-12	-229	-267	-153	-149
Sijoitusten arvonkorotukset ja niiden oikaisut	-	-	-	-10	-
VOITTO TAI TAPPIO ENNEN SATUNNAISERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	316	213	35	153	-19
Satunnaiset tuotot	-	-	67	127	193
Satunnaiset kulut	-	-	-67	-159	-210
VOITTO TAI TAPPIO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA	316	213	35	122	-36

KIINTEISTÖKANNAN ARVOT, TUOTOT JA TYHJILLÄÄN OLEVAT TILAT 31.12.1999

KIINTEISTÖKANTA, 1 000 mk

Käypä arvo	2 180 195
Kirjanpitoarvo ja lainat	1 538 759
Arvostusero	641 436

Kiinteistö- tyyppi	Käypääarvo 1 000 mk	Käypääarvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Netto- tuotto %	Potentiaalinen nettotuotto *) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	566 406	8 453	34 815	6,1	6,5	67 004	2,6
- omassa käytössä olevat **)	283 672	8 205	24 772	8,7	8,7	34 573	0,0
Teollisuuskkiinteistöt	150 985	3 453	10 926	7,2	7,4	43 721	2,1
Hotellit	163 484	6 584	15 585	9,5	9,8	24 832	3,5
Yhteensä	1 164 547	6 845	86 098	7,4	7,6	170 130	2,1
Asuinkiinteistöt ***)	515 686	6 539	27 926	5,4	5,6	78 858	2,4
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat ja							
kesken vuotta hankitut	442 336						
Tontit ilman rakennuksia	17 525						
Metsät	4 215						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeet	35 886						
Yhteensä	499 962					49 481	
KIINTEISTÖKANTA	2 180 195					298 469	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjen tilojen laskennallinen

bruttovuokra, joka on keskimäärin

48 mk/m²/kk

***) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

89 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

1 333 000 mk

Tämän lisäksi rakenteilla olevat kohteet ovat saaneet korkotukea

481 000 mk

Toimitilakiinteistöjä oli keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

2,2 %

RAHOITUSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	312 070	213 086	318 731	212 733
Satunnaiset tuotot ja kulut	-	-	-	-37
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	447 014	463 816	453 692	446 738
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	37 867	47 671	40 838	43 954
Poistot	29 356	24 613	79 542	74 008
	826 307	749 186	892 802	777 396
Pääomarahoituis				
Vähemmistöosuuden lisäys	-	-	35 566	692
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	-	-33 779
Konsernireservi	-	-	926	-
Oman pääoman lisäys	-	-	322	26 858
	-	-	36 815	-6 229
Varojen lähteet yhteensä	826 307	749 186	929 617	771 167
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korot	-	-	2 309	-
Verot	88 533	59 464	92 595	59 529
Takuupääoman korko	-	630	-	630
Muu voitonjako	358	329	358	329
	88 890	60 423	95 262	60 487
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	711 718	631 250	800 360	564 449
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys(netto)	40 497	30 096	67 879	72 487
	752 215	661 346	868 239	636 936
Varojen käyttö yhteensä	841 105	721 769	963 500	697 423
Liikepääoman vähennys/lisäys	-14 798	27 417	-33 883	73 744
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	73 784	55 764	19 012	46 427
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	12 445	10 471	7 885	18 674
Siirtosaamisten muutos	4 919	-63 651	8 315	-63 488
Jälleenvakuutustallettevelkojen muutos	-	15	252	150
Velkojen muutos	-42 581	19 182	-42 217	104 656
Siirtovelkojen muutos	-63 365	5 637	-27 130	-32 674
Liikepääoman vähennys/lisäys	-14 798	27 417	-33 883	73 744

TULOSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni		
	1999	1998	1999	1998	
Vakuutustekninen laskelma:					
Vakuutusmaksutuotot					
Vakuutusmaksutulo	*1	2 013 344	1 846 897	2 014 818	1 846 802
Jälleenvakuuttajien osuus		-52 217	-43 257	-52 243	-43 497
		1 961 127	1 803 640	1 962 575	1 803 305
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-89 184	-33 832	-89 184	-33 832
Jälleenvakuuttajien osuus		-189	-688	-189	-688
		-89 373	-34 520	-89 373	-34 520
		1 871 754	1 769 120	1 873 202	1 768 785
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset		-1 379 161	-1 289 131	-1 399 294	-1 308 299
Jälleenvakuuttajien osuus		32 945	18 488	39 959	24 558
		-1 346 216	-1 270 643	-1 359 336	-1 283 742
Korvausvastuun muutos		-372 246	-201 091	-374 480	-179 355
Jälleenvakuuttajien osuus		29 345	3 447	24 901	-1 211
		-342 901	-197 644	-349 579	-180 566
		-1 689 117	-1 468 287	-1 708 915	-1 464 308
Yhteistakuuerän muutos		-2 802	-2 694	-2 802	-2 694
Liikekulut	3	-414 940	-365 628	-417 577	-366 476
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta					
		-235 105	-67 489	-256 092	-64 693
Tasoitusmäärän muutos		-11 938	-228 958	-11 938	-228 958
Vakuutustekninen kate	2	-247 043	-296 447	-268 030	-293 651
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:					
Sijoitustoiminnan tuotot	4	874 213	787 269	889 074	797 598
Sijoitustoiminnan kulut	4	-312 199	-274 126	-302 884	-288 690
		562 014	513 143	586 190	508 908
Muut tuotot		431	393	1 316	1 198
Muut kulut					
Konserniliikearvon poisto		-	-	-307	-326
Muut kulut		-3 332	-4 004	-3 374	-4 072
		-3 332	-4 004	-3 681	-4 398
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-87 309	-59 517	-87 478	-58 443
Aikaisempien tilikausien verot		-1 224	53	-1 318	12
Laskennallisen verovelan muutos		-	-	-3 799	-1 098
		-88 533	-59 464	-92 595	-59 529
Osuus osakkuusyritysten voitosta verojen jälkeen		-	-	626	677
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		223 538	153 621	223 827	153 205

* Viittaus liitetiedon numeroon

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset kulut	-	-	-	-37
Voitto satunnaiserien jälkeen	223 538	153 621	223 827	153 168
Poistoeron lisäys	-198	-279	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys	-1 950	-1 577	0	0
	- 2 148	-1 856	0	0
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	221 390	151 765	223 827	153 168
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			-1 247	626
Tilikauden voitto/Konsernin voitto tilikaudelta	221 390	151 765	222 580	153 794

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	1 899 000	1 739 830	1 899 000	1 739 830
Jälleenvakuutus	131 327	123 513	132 801	123 418
Kokonaisvakuutusmaksutulo	2 030 327	1 863 343	2 031 801	1 863 248
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-16 983	-16 446	-16 983	-16 446
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 013 344	1 846 897	2 014 818	1 846 802
Vakuutusmaksuvero ja muut siirtotulot				
Vakuutusmaksuvero	290 078	260 931	290 078	260 931
Palosuojelumaksu	5 747	5 513	5 747	5 513
Liikenneturvallisuusmaksu	4 908	4 925	4 908	4 925
Työturvallisuusmaksu	7 082	5 531	7 082	5 531
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	41 663	41 055	41 663	41 055
Yhteensä	349 479	317 955	349 479	317 955

1000 mk

Emoyhtiö

2 Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Vakuutus- luokkaryhmä		Kokonais- maksutulo ennen luot- totappioita ja jälleenva- kuuttajien osuutta	Kokonais- maksutuotot ennen jälleenva- kuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenva- kuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jäl- leenvakuut- tajien palk- kioita ja voitto- osuuksia	Jälleenva- kuutta- jien osuus	Vakuutus- kate ennen sijoitus- toiminnan netto- tuottoa
Lakisääteinen	99	399 438	392 711	-258 886	-42 720	-69	91 036
tapaturma	98	401 470	396 326	-371 728	-36 661	-85	-12 149
	97	315 904	307 996	-307 576	-29 621	-116	-29 318
Muu tapaturma	99	86 828	84 758	-49 512	-37 445	-87	-2 287
ja sairaus	98	71 925	69 849	-48 535	-24 758	-111	-3 556
	97	64 754	63 954	-41 838	-22 350	-118	-352
Moottori- ajoneuvon vastuu	99	464 986	419 475	-620 162	-100 700	-117	-301 504
	98	385 657	357 324	-361 750	-74 727	-312	-79 465
	97	333 078	316 852	-318 155	-62 084	-360	-63 747
Maa-ajoneuvot	99	348 146	326 677	-248 045	-76 797	-393	1 442
	98	294 133	284 133	-215 101	-58 883	-487	9 663
	97	272 451	265 186	-195 169	-50 960	-500	18 558
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	99	29 715	29 452	-13 543	-5 979	-633	9 296
	98	34 298	34 152	-14 411	-6 600	-1 505	11 635
	97	33 981	33 155	-16 099	-7 866	235	9 424
Palo- ja muu omaisuusvahinko	99	431 417	402 910	-333 988	-88 734	7 832	-11 980
	98	411 660	406 114	-288 965	-95 815	-14 747	6 587
	97	402 318	396 367	-285 017	-99 103	-12 163	85
Vastuu	99	93 158	93 465	-67 768	-25 422	-4 365	-4 090
	98	97 097	96 510	-94 344	-25 639	4 185	-19 288
	97	72 291	73 472	-47 245	-19 622	-3 036	3 568
Luotto ja takaus	99	1 131	1 176	3 428	-90	-165	4 348
	98	1 375	1 202	8 516	-110	-337	9 270
	97	1 328	2 016	8 835	-172	-279	10 400
Oikeusturva	99	26 813	25 945	-24 970	-8 658	0	-7 683
	98	25 849	27 941	-34 068	-8 431	0	-14 558
	97	26 400	25 983	-22 071	-7 952	0	-4 039
Muut	99	17 369	17 472	-23 393	-2 688	-1 726	-10 335
	98	16 366	15 606	-11 274	-2 839	-1 218	275
	97	13 985	13 601	-3 865	-2 409	-1 341	5 985
ENSIVAKUUTUS	99	1 899 000	1 794 041	-1 636 841	-389 233	277	-231 757
YHTEENSÄ	98	1 739 830	1 689 156	-1 431 661	-334 464	-14 618	-91 586
	97	1 536 490	1 498 581	-1 228 201	-302 139	-17 678	-49 436
Jälleenvakuutus	99	131 327	130 120	-114 566	-37 339	21 240	-546
	98	123 513	123 909	-58 561	-40 950	2 393	26 791
	97	126 533	125 694	-103 800	-36 985	1 128	-13 964
YHTEENSÄ	99	2 030 327	1 924 160	-1 751 407	-426 573	21 517	-232 303
	98	1 863 343	1 813 065	-1 490 222	-375 413	-12 225	-64 795
	97	1 663 023	1 624 275	-1 332 001	-339 125	-16 550	-63 400
Yhteistakuuerän muutos	99						-2 802
	98						-2 694
	97						-
Tasoisuudsmäärän muutos	99						-11 938
	98						-228 958
	97						-267 082
VAKUUTUS- TEKNINEN KATE	99						-247 043
	98						-296 447
	97						-330 482

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

1000 mk		Konserni					
2 Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos							
Vakuutusluokkaryhmä		Kokonaismaksutulo ennen luototappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutus tekninen kate ennen sijoitus-toiminnan netto-tuottoa
Lakisääteinen tapaturma	99	399 438	392 711	-258 811	-42 122	-69	91 708
	98	401 470	396 326	-371 728	-36 463	-85	-11 951
	97	315 904	307 996	-307 576	-30 524	-116	-30 221
Muu tapaturma ja sairaus	99	86 828	84 758	-49 498	-36 921	-87	-1 749
	98	71 925	69 849	-48 535	-24 624	-111	-3 422
	97	64 754	63 954	-41 838	-23 031	-118	-1 033
Moottori-ajoneuvon vastuu	99	464 986	419 475	-619 983	-99 291	-117	-299 915
	98	385 657	357 324	-361 750	-74 323	-312	-79 061
	97	333 078	316 852	-318 155	-63 976	-360	-65 639
Maa-ajoneuvot	99	348 146	326 677	-247 974	-75 722	-393	2 589
	98	294 133	284 133	-215 101	-58 564	-487	9 981
	97	272 451	265 186	-195 169	-52 513	-500	17 005
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikkuva kalusto ja kuljetus	99	29 715	29 452	-13 539	-5 895	-633	9 384
	98	34 298	34 152	-14 411	-6 565	-1 505	11 671
	97	33 981	33 155	-16 099	-8 106	235	9 184
Palo- ja muu omaisuusvahinko	99	431 417	402 910	-333 892	-87 492	7 832	-10 642
	98	411 660	406 114	-288 965	-95 297	-14 747	7 105
	97	402 318	396 367	-285 017	-102 123	-12 163	-2 935
Vastuu	99	93 158	93 465	-67 749	-25 066	-4 365	-3 715
	98	97 097	96 510	-94 344	-25 500	4 185	-19 149
	97	72 291	73 472	-47 245	-20 220	-3 036	2 970
Luotto ja takaus	99	1 131	1 176	3 427	-89	-165	4 348
	98	1 375	1 202	8 516	-110	-337	9 270
	97	1 328	2 016	8 835	-177	-279	10 395
Oikeusturva	99	26 813	25 945	-24 963	-8 537	0	-7 555
	98	25 849	27 941	-34 068	-8 385	0	-14 512
	97	26 400	25 983	-22 071	-8 194	0	-4 282
Muut	99	17 369	17 472	-23 387	-2 650	-1 726	-10 291
	98	16 366	15 606	-11 274	-2 823	-1 218	290
	97	13 985	13 601	-3 865	-2 483	-1 341	5 912
ENSIVAKUUTUS	99	1 899 000	1 794 041	-1 636 369	-383 786	277	-225 838
YHTEENSÄ	98	1 739 830	1 689 156	-1 431 661	-332 655	-14 618	-89 777
	97	1 536 490	1 498 581	-1 228 201	-311 348	-17 678	-58 645
Jälleenvakuutus	99	132 801	131 593	-137 406	-45 423	23 783	-27 452
	98	123 418	123 814	-56 119	-43 608	3 692	27 778
	97	133 004	132 165	-169 599	-31 063	27 816	-40 680
YHTEENSÄ	99	2 031 801	1 925 634	-1 773 775	-429 209	24 060	-253 290
	98	1 863 248	1 812 970	-1 487 780	-376 263	-10 926	-61 999
	97	1 669 494	1 630 747	-1 397 799	-342 411	10 139	-99 325
Yhteistakuuerän muutos	99						-2 802
	98						-2 694
	97						-
Tasoituspäärän muutos	99						-11 938
	98						-228 958
	97						-267 082
VAKUUTUS-	99						-268 030
TEKNINEN KATE	98						-293 651
	97						-366 407

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
3 Liikekulueroittelyt				
3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	78 254	68 706	79 617	70 571
Liikekulut	414 940	365 628	417 577	366 476
Sijoitustoiminnan kulut	28 671	25 284	68 755	70 204
Muut kulut	3 332	4 004	3 681	4 398
Yhteensä	525 197	463 621	569 629	511 649
3.2 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	561	705	2 335	705
Liikekulut	23 102	19 124	36 545	37 075
Sijoitustoiminnan kulut	500	696	2 358	4 976
Muut kulut	-	-	307	2 601
Yhteensä	24 163	20 525	41 545	45 357
3.3 Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä				
Palkat ja palkkiot	182 111	161 279	236 499	209 822
Luontoisetujen raha-arvo	6 729	6 101	8 248	7 421
Eläkekulut	25 591	23 366	40 249	30 570
Muut henkilösivukulut	17 439	15 545	21 249	22 617
Yhteensä	231 870	206 290	306 245	270 430
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	2 932	2 854	3 828	3266
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenen sekä toimitusjohtajan hyväksi annetut eläkesitoumukset Yhtiön johdolle sekä yhtiön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	1 502	1 420	1 792	1 703
3.4 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	41 008	28 896	41 008	28 896
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot	30 107	34 545	34 861	34 418
Muut vakuutusten hankintamenot	158 733	140 697	144 432	141 152
	229 848	204 137	220 301	204 466
Vakuutusten hoitokulut	98 910	89 014	107 252	90 301
Hallintokulut	97 816	82 261	101 656	81 495
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-11 633	-9 785	-11 632	-9 785
Yhteensä	414 940	365 628	417 577	366 476

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Osinkotuotot	-	4 167	-	-
Korkotuotot	2 379	1 177	-	-
Muut tuotot	-	-	-	-
	2 379	5 343	-	-
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset				
Korkotuotot	22 519	17 299	-	-
Muut tuotot	1 569	1 414	-	-
	24 088	18 713	-	-
Muut yritykset				
Korkotuotot	273	315	273	315
Muut tuotot	159 125	140 578	176 451	156 563
	159 398	140 893	176 724	156 878
	183 486	159 606	176 724	156 878
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	115 929	57 726	115 967	57 764
Korkotuotot	167 064	271 395	175 225	280 216
Muut tuotot	18 950	10 237	34 192	13 253
	301 943	339 358	325 384	351 233
Yhteensä	487 808	504 308	502 108	508 111
Palautuneet arvonalennukset	56 825	13 540	56 825	20 066
Myyntivoitot	329 580	269 421	330 141	269 421
Yhteensä	874 213	787 269	889 074	797 598
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset	-83 053	-70 407	-	-
Muut yritykset	-51 276	-42 571	-91 381	-87 393
	-134 329	-112 978	-91 381	-87 393
Kulut muista sijoituksista	-53 161	-19 791	-49 326	-27 770
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-856	-320	-	-
Muut yritykset	-2 470	-3 177	-4 985	-8 295
	-3 326	-3 496	-4 985	-8 295
Yhteensä	-190 816	-136 265	-145 691	-123 458
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-94 692	-61 211	-97 663	-64 019
Rakennusten suunnitelmapoistot	-5 193	-4 088	-38 032	-28 651
	-99 885	-65 299	-135 695	-92 670
Myyntitappiot	-21 498	-72 561	-21 498	-72 561
Yhteensä	-312 199	-274 126	-302 884	-288 690
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	562 014	513 143	586 190	508 908
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	562 014	513 143	586 190	508 908
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	30 627	15 235	30 627	15 235

TASE

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Konserniliikearvo	9	-	307	750
Muut pitkävaikuttiset menot	9	61 262	70 644	61 819
		61 262	70 951	62 569
Sijoitukset	5			
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		996 286	1 448 771	1 322 942
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		345 275	-	-
		1 341 561	1 448 771	1 322 942
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus	7			
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet		21 114	-	-
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä		650	-	-
Muut osakkeet ja osuudet	7	36 333	39 614	40 649
		58 097	39 614	40 649
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	1 572 192	1 575 227	1 282 931
Rahoitusmarkkinavälineet		2 712 390	2 735 083	2 547 251
Kiinnelainasaamiset		88 200	88 200	100 551
Muut lainasaamiset	8	336 266	336 266	205 532
Talletukset		55 000	166 176	167 083
Muut sijoitukset		150	6 598	6 375
		4 764 198	4 907 550	4 309 723
Jälleenvakuutustalletesaamiset		2 198	11 078	12 209
		6 166 053	6 407 013	5 685 523
Saamiset	12			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		367 074	367 074	331 096
Jälleenvakuutustoiminnasta		34 436	43 424	40 090
Muut saamiset		186 291	117 374	137 674
		587 802	527 872	508 861
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	9	26 345	80 912	63 053
Muut aineelliset hyödykkeet		-	492	479
		26 345	81 404	63 532
Rahat ja pankkisaamiset		40 594	50 705	42 820
Muu omaisuus		2 845	2 845	2 730
		69 784	134 954	109 082
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		92 805	93 483	89 198
Muut siirtosaamiset		24 353	29 905	25 875
		117 158	123 387	115 073
		7 002 059	7 264 177	6 481 106

TASE

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
Vastattavaa	1999	1998	1999	1998
Oma pääoma	10			
Sidottu				
Pohjarahasto	40 879	40 879	40 879	40 879
Takuupääoma	10 500	10 500	10 500	10 500
Arvonkorotusrahasto	10	3 208	11 566	11 560
	54 587	54 587	62 945	62 940
Vapaa				
Vararahasto	100	100	100	172
Varmuusrahasto	426 410	274 910	426 410	274 910
Käyttörahassto	734	827	806	827
Muut vapaat rahastot	-	-	-	6
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	11	-	26 309	23 728
Konsernin edellisten tilikausien tappio	-	-	-24 914	-24 684
Tilikauden voitto	221 390	151 765	222 580	153 794
	648 634	427 602	651 291	428 752
	703 221	482 189	714 236	491 692
Vähemmistöosuus	-	-	97 179	60 365
Varaukset	11			
Konsernireservi	-	-	926	-
Kertynyt poistoero	24 100	23 902	-	-
Vapaaehtoiset varaukset	8 540	6 590	-	-
	32 640	30 492	926	-
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	671 445	582 261	671 445	582 261
Jälleenvakuuttajien osuus	-2 573	-2 762	-2 573	-2 762
	668 872	579 499	668 872	579 499
Korvausvastuu	14	3 100 600	3 195 748	2 821 268
Jälleenvakuuttajien osuus	-53 543	-24 197	-56 107	-31 206
	3 047 057	2 704 156	3 139 641	2 790 062
Tasointumäärä	2 192 063	2 180 125	2 192 063	2 180 125
Yhteistakuuerä	72 849	70 047	72 849	70 047
	5 980 841	5 533 827	6 073 425	5 619 733
Jälleenvakuutustallettevelat	-	-	464	716
Velat	12			
Jälleenvakuutustoiminnasta	9 584	7 754	66 131	62 634
Eläkelainat	-	-	716	716
Laskennallinen verovelka	-	-	14 719	10 556
Muut velat	105 826	65 075	114 217	79 661
	115 410	72 829	195 783	153 567
Saadut ennakot ja siirtovelat	169 947	106 582	182 164	155 033
	7 002 059	6 225 919	7 264 177	6 481 106

TASEEN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1999	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	189 712	189 869	399 229	1 117 475	1 135 285	1 806 807
Konserniyhtiöosakkeet	463 746	492 932	811 311	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	307 400	313 485	427 183	307 400	313 485	427 183
Lainasaamiset						
konserniyrityksiltä	345 275	345 275	345 275	-	-	-
	1 306 132	1 341 561	1 982 998	1 424 875	1 448 771	2 233 990
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	21 114	21 114	21 114	-	-	-
Lainasaamiset	650	650	650	-	-	-
	21 764	21 764	21 764	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	36 333	36 333	36 333	39 614	39 614	39 614
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 572 192	1 572 192	3 757 401	1 575 227	1 575 227	3 759 216
Rahoitusmarkkinavälineet	2 712 390	2 712 390	2 776 243	2 735 083	2 735 083	2 805 791
Kiinnelainasaamiset	88 200	88 200	88 200	88 200	88 200	88 200
Muut lainasaamiset	336 266	336 266	336 266	336 266	336 266	336 266
Talletukset	55 000	55 000	55 000	166 176	166 176	166 176
Muut sijoitukset	150	150	150	6 598	6 598	6 598
	4 764 198	4 764 198	7 013 259	4 907 550	4 907 550	7 162 247
Jälleenvakuutustalletesaamiset	2 198	2 198	2 198	11 078	11 078	11 078
	6 130 624	6 166 053	9 056 552	6 383 117	6 407 013	9 446 929
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	<u>-50 816</u>			<u>-51 066</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		4 245			4 245	
Muita arvonkorotuksia		<u>31 184</u>			<u>23 896</u>	
		<u>35 429</u>			<u>28 141</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>2 890 499</u>			<u>3 039 916</u>

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1998	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Kiinteistösjoiotukset						
Kiinteistöt	187 338	187 495	391 565	954 956	997 707	1 650 299
Konserniyhtiöosakkeet	369 699	394 640	735 036	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	314 904	325 235	442 235	314 904	325 235	442 235
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	343 439	343 439	343 439	-	-	-
	1 215 380	1 250 809	1 912 275	1 269 860	1 322 942	2 092 534
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	21 114	21 114	21 114	-	-	-
Lainasaamiset	650	650	650	-	-	-
	21 764	21 764	21 764	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	39 171	39 171	39 171	40 649	40 649	40 649
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 281 497	1 281 497	2 285 111	1 282 931	1 282 931	2 286 716
Rahoitusmarkkinavälineet	2 524 477	2 524 477	2 707 538	2 547 251	2 547 251	2 707 538
Kiinnelainasaamiset	100 551	100 551	100 551	100 551	100 551	100 551
Muut lainasaamiset	205 532	205 532	205 532	205 532	205 532	205 532
Talletukset	70 789	70 789	70 789	167 083	167 083	167 083
Muut sijoitukset	-	-	-	6 375	6 375	6 375
	4 182 847	4 182 847	5 369 522	4 309 723	4 309 723	5 473 795
Jälleenvakuutustalletesaamiset	2 805	2 805	2 805	12 209	12 209	12 209
	5 461 967	5 497 396	7 345 537	5 632 441	5 685 523	7 619 187
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	<u>-36 507</u>			<u>-36 677</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		4 245			4 245	
Muita arvonkorotuksia		<u>31 184</u>			<u>48 837</u>	
		<u>35 429</u>			<u>53 082</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>1 848 141</u>			<u>1 933 664</u>

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset					
31.12.1999	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	151 194	1 013 430	343 439	1 116 117	692 276
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-	-	-	-1 225	-
Lisäykset	7 373	121 966	37 840	62 544	132 532
Vähennykset	-	-2 123	-36 004	-	-2 123
Siirrot	-	700	-	-	-
Hankintameno 31.12.	158 567	1 133 973	345 275	1 177 436	822 685
Arvonkorotukset 1.1.	158	35 272	-	7 558	45 524
Arvonkorotukset 31.12.	158	35 272	-	7 558	45 524
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-46 744	-245 939	-	-254 968	-245 939
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-	-	-	1 225	-
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	-5 000	-34 000	-	-70 749	-34 000
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-51 744	-279 939	-	-324 493	-279 939
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	106 981	889 305	345 275	860 501	588 270
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-24 008			29 936	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-172			8 632	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	-24 180			38 568	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	82 801			821 933	
			Emoyhtiö		Konserni
			1999	1998	1999
					1998
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet					
Jäljellä oleva hankintameno	107 021	111 435			104 760
Kirjanpitoarvo	107 139	111 553			109 783
Käypä arvo	281 398	281 341			276 777
					278 852
Konserniyritykset					
Yritysten lukumäärä	50	50			
Tilikauden voitto/tappio yhteensä	851	-4 577			
Yritysten oma pääoma yhteensä	530 273	425 044			

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet				
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	63 114	61 182	42 000	42 000
Lisäykset	-	1 932	-	-
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-42 000	-42 000	-42 000	-42 000
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	21 114	21 114	-	-
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	650	650	-	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	650	650	-	-
Muut osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	39 571	39 086	41 049	39 447
Lisäykset	-	1 984	1 330	3 102
Vähennykset	-3 238	-1 500	-2 765	-1 500
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-	-400	-400	-400
Arvonalennusten palautukset	-	-	400	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	36 333	39 171	39 614	40 649
Yhteensä	58 097	60 935	39 614	40 649

	Kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö Kirjanpito- arvo 31.12.1999 1000 mk	Tilikauden voitto/tappio 1000 mk	Oma pääoma 1000 mk
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet							
Aura-Karelia Oy	100	100,00	100,00	5	61	15	77
Tapiolan Arvo-osuus Oy	3 000	60,00	60,00	3 000	3 000	93	4 725
Tapiola Safety Oy	15	100,00	100,00	15	15	0	17
Tieto-Tapiola Oy	506	51,11	51,11	1 012	2 853	89	5 157
Alma Vakuutus Oy	1 300 000	100,00	100,00	13 000	10 200	472	12 578
Tietotyö Oy	4 000	100,00	100,00	5 000	4 986	161	9 984
Yhteensä	1 307 621			22 032	21 114	830	32 538
Muut osakkeet ja osuudet							
Vakuutusneuvonta Aura Oy	50	33,30	33,30	5	5	1	29
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	50	33,30	33,30	5	5	1	29
Suomen Vahinkotarkastus Oy 2000		50,00	50,00	2 000	2 195	1 351	7 459
Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	3828	85,00	42,00	38 280	34 128	2 000	50 215
Yhteensä	5 928			40 290	36 333	3 352	57 732

SUURIMMAT OSAKEOMISTUKSET

7 Muut sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	Emo			Konserni		
	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
		1000 mk 31.12.1999	1000 mk 31.12.1999		1000 mk 31.12.1999	1000 mk 31.12.1999
Nokia Oyj	526 000	15 090	562 942	526 000	15 090	562 942
JOT Automation Group Oyj	6 358 000	2 294	349 677	6 358 000	2 294	349 677
YIT-Yhtymä Oyj	4 036 930	107 831	261 627	4 036 930	107 831	261 627
Tietoenator Oyj	528 000	5 491	194 639	528 000	5 491	194 639
Orion-Yhtymä Oyj	873 116	63 736	119 123	873 116	63 736	119 123
Raisio Yhtymä Oyj	2 450 000	13 465	66 405	2 450 000	13 465	66 405
Sonera Oyj	282 500	12 713	114 301	282 500	12 713	114 301
Helsingin Puhelin Oyj (ml.HPY Holding A)	386 000	34 334	99 002	386 000	34 334	99 002
Metsä-Serla Oyj	1 246 000	34 706	84 026	1 246 000	34 706	84 026
Instrumentarium Oyj	411 982	49 673	79 365	411 982	49 673	79 365
Uponor Oyj	711 100	38 954	74 413	711 100	38 954	74 413
Raisio-Yhtymä Oyj	2 450 000	13 465	66 405	2 450 000	13 465	66 405
Huhtamäki Van Leer Oyj	318 441	47 147	63 617	318 441	47 147	63 617
Kone Oyj	217 146	34 566	63 134	217 146	34 566	63 134
Lassila & Tikanoja Oyj	432 440	33 898	62 994	432 440	33 898	62 994
Kesko Oyj	809 000	52 676	60 607	809 000	52 676	60 607
Metra Oyj	523 000	43 114	57 197	523 000	43 114	57 197
Schibsted ASA	477 000	27 157	50 567	477 000	27 157	50 567
Fortum Oyj	1 863 763	41 335	49 866	1 863 763	41 335	49 866
Munters Ab	708 000	29 584	49 655	708 000	29 584	49 655
Sanoma-WSOY Oyj	159 899	8 956	48 527	159 899	8 956	48 527
Nokia Renkaat Oyj	202 000	20 585	45 399	202 000	20 585	45 399
Ericsson Ab	120 000	14 495	44 330	120 000	14 495	44 330
Perlos Oyj	192 000	10 845	39 955	192 000	10 845	39 955
Tamro Oyj	2 204 075	39 839	39 839	2 204 075	39 839	39 839
Lännen Tehtaat Oyj	614 000	36 145	37 310	614 000	36 145	37 310
Muut		753 567	1 038 883		756 601	1 040 698
Yhteensä		1 572 192	3 757 401		1 575 227	3 759 216

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni		
	1999	1998	1999	1998	
8 Muut sijoitukset					
8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä					
Pankkitakaus	2 184	3 923	2 184	3 923	
Vakuutuskirja	58 973	37 864	58 973	37 864	
Muu vakuus	275 109	163 745	275 109	163 745	
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	336 266	205 532	336 266	205 532	
8.2 Pääomalojen yhteismäärä					
Muut lainasaamiset	1)	130 021	130 000	130 021	130 000
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä		130 021	130 000	130 021	130 000

1) Lainansaaja: Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola

Lainaehdot: Lainalle maksetaan korkoa vain lainansaajayhtiön voitonjakokelpoisista varoista.

9 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

31.12.1999	Emoyhtiö			Konserni			
	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni-liikearvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	95 580	114 731	210 311	104 576	1 534	176 549	282 658
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-6 749	-	-6 749	-6 789	-	-33	-6 822
Hankinnat	23 453	17 722	41 175	26 849	-	41 563	68 411
Myyntit ja romutukset	-	-600	-600	-	-	-600	-600
Hankintameno 31.12.	112 284	131 853	244 137	124 636	1 534	217 478	343 648
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-42 153	-96 769	-138 922	-42 672	-920	-113 278	-156 870
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	6 749	-	6 749	6 789	-	33	6 822
Suunnitelmapoistot	-15 618	-8 739	-24 356	-18 109	-307	-23 322	-41 738
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-51 022	-105 508	-156 530	-53 992	-1 227	-136 567	-191 785
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	61 262	26 345	87 607	70 644	307	80 912	151 862
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-	105	105	-	-	345	345
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-26	-26	-	-	-272	-272
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	-	79	79	-	-	74	74
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	61 262	26 424	87 686	70 644	307	80 986	151 936

1000 mk

10 Oman pääoman muutokset

Emoyhtiö	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Pohjarahasto	40 879	-	-	40 879
Takuupääoma	10 500	-	-	10 500
Arvonkorotusrahasto	3 208	-	-	3 208
	54 587	-	-	54 587
Vapaa				
Vararahasto	100	-	-	100
Varmuusrahasto	274 910	151 500	-	426 410
Käyttörahassto	827	265	-358	734
Tilikauden voitto	151 765	221 390	-151 765	221 390
	427 602	373 155	-152 123	648 634
Oman pääoman muutokset yhteensä	482 189	373 155	-152 123	703 221

Konserni	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Pohjarahasto	40 879	-	-	40 879
Takuupääoma	10 500	-	-	10 500
Arvonkorotusrahasto	11 560	6	-	11 566
	62 940	6	-	62 945
Vapaa				
Vararahasto	172	-	-72	100
Varmuusrahasto	274 910	151 500	-	426 410
Käyttörahassto	827	337	-358	806
Muut vapaat rahastot	6	-	-6	-
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	23 728	2 581	-	26 309
Edellisten tilikausien tappio	-24 684	153 794	-154 024	-24 914
Tilikauden voitto	153 794	222 580	-153 794	222 580
	428 752	530 792	-308 253	651 291
Oman pääoman muutokset yhteensä	491 692	530 798	-308 253	714 236

	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1. 1.	3 208	3 208	11 560	8 560
Lisäykset	-	-	6	3 000
Arvonkorotusrahasto 31.12.	3 208	3 208	11 566	11 560
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	3 208	3 208	11 566	11 560

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
11 Varaukset				
Konsernireservi				
Konsernireservi 1.1.			-	-
Lisäykset			926	-
Konsernireservi 31.12.			926	-
Poistoero				
Kertynyt poistoero 1.1.	23 902	23 623	29 591	26 800
Lisäykset	198	338	11 607	2 790
Vähennykset	-	-59	-4	-
Kertynyt poistoero 31.12.	24 100	23 902	41 193	29 591
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	6 590	5 013	6 590	5 013
Lisäykset	1 950	1 577	1 950	1 577
Luottotappiovaraus 31.12.	8 540	6 590	8 540	6 590
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	1 474	1 966
Lisäykset	-	-	24	138
Vähennykset	-	-	-475	-585
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	1 023	1 519
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	8 540	6 590	9 563	8 109
Varaukset yhteensä	32 641	30 492	51 683	37 700
Jaettu				
Omaan pääomaan			-35 448	-26 587
Vähemmistöosuuteen			-1 515	-556
Laskennalliseen verovelkaan			-14 719	-10 556
			0	0
12 Saamiset ja velat konserni- ja osakkuusyrietykset				
12.1 Saamisten erittely				
Saamiset konserniyrityksiltä				
Jälleenvakuustoininnasta	4 251	100		
Muut saamiset	69 533	32 371		
	73 784	32 471		
Saamiset yhteisöiltä, joissa on merkittävä omistusosuus				
Muut saamiset	30	-		
	30	-		
12.2 Velkojen erittely				
Velat konserniyrityksille				
Muut velat	30 394	11 095		
Velat yhteisöille, joissa on merkittävä omistusosuus				
Muut velat	7	-		
	30 401	11 095		

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
13 Velat, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Aravalainat	-	-	1 677	1 796
Kiinnelainat	-	-	7 988	2 151
Eläkelainat	-	-	666	-
Muut	-	-	18 706	19 568
	-	-	29 037	23 515
14 Korvausvastuu				
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset				
Lakisääteinen tapaturma	6 906	8 097	6 906	8 097
15 Vastuut				
Kiinteistökiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	-	-	202 246	64 010
Velan määrä	-	-	175 693	52 918
Muiden velkojen vakuudeksi	-	-	7 000	-
Velan määrä	-	-	3 295	-
Pantit				
Omien velkojen vakuudeksi	19 730	2 310	19 730	9 745
Velan määrä	130 860	2 263	130 860	9 529
Takaukset				
Omien velkojen vakuudeksi	1 835	-	10 092	-
Velan määrä	1 699	-	9 470	-
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset				
Myyntitermiinit				
Toteutusarvo	121 920	9 611	121 920	9 611
Käypä arvo	161 860	5 600	161 860	5 600
Optiosopimukset				
Ostetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	1 098	-	1 098	-
Preemioiden käyvät arvot	1 098	-	1 098	-
Asetetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	100	-	100	-
Preemioiden käyvät arvot	74	-	74	-

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Arvopapereiden lainaussopimukset				
Lainaksi annetut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo	6 069	-	6 069	-
Käypä arvo	130 860	-	130 860	-
Muut vastuusitoumukset				
Merkintäsitoumukset	12 712	38 357	12 712	38 357
Leasingsopimuksista maksettavat määrät				
Tilikaudella 1999 maksetut			991	
Vuonna 2000 maksettavat			5 346	
Myöhemmin maksettavat			15 633	
Yhteensä			21 970	

Leasingsopimukset ovat sekä kolmen että viiden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

16 Lähipiirilainat

16.1 Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhteisön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle

Rahalainat eivät ylitä 1 000 000,00 mk

16.2 Rahalainat sille, jolla takuusuuden omistuksen nojalla voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön takuusuuksista tai takuusuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä

Rahalainat yhteensä 130 000 000,00 mk

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

1000 mk

Emoyhtiö

	1999	1998
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	703 221	482 189
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	32 640	30 492
Omaisuu den käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	2 890 499	1 848 141
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-61 262	-53 427
Muut erät	-39 939	-
	3 525 159	2 307 395
Vakuutusyhtiö lain 11 luvun 2 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	339 378	319 492
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	2 192 063	2 180 125
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä (%)	111,0	123,0
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)		
- vuodelta 1999	305,0	
- vuodelta 1998	254,0	
- vuodelta 1997	242,0	
- vuodelta 1996	222,0	
- vuodelta 1995	184,0	
Toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuovelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%)		
- vuodelta 1999	151,0	
- vuodelta 1998	134,0	
- vuodelta 1997	123,0	
- vuodelta 1996	115,0	
- vuodelta 1995	100,0	

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 221 389 900,22 mk käytetään seuraavasti:

Varmuusrahastoon siirretään	221 000 000,00
Käyttörahastoon siirretään	<u>389 900,22</u>
	221 389 900,22

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Pohjarahasto	40 879 314,40	
Takuupääoma	10 500 000,00	
Arvonkorotusrahasto	<u>3 207 589,10</u>	54 586 903,50
Vapaa oma pääoma		
Vararahasto	100 000,00	
Varmuusrahasto	647 410 000,00	
Käyttörahasto	<u>1 123 785,91</u>	648 633 785,91
		<u>703 220 689,41</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 2000

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Juhani Heiskanen

Pentti Koskinen

Tom Liljeström

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Mauno Tervo on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 13. huhtikuuta 2000 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein

laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 221 389 900,22 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 27. päivänä huhtikuuta 2000

Mauno Tervo
KHT

SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö
Ulla Holmström
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1999 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja kon-

sernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 4. 5. 2000

Jarno Mäki
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

KESKINÄINEN ELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

VUOSIKERTOMUS 1999

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

ELÄKE-TAPIOLAN KASVU JATKUI

Eläke-Tapiolan asema markkinoilla vahvistui vuonna 1999. Maksutulon markkinaosuus kasvoi 14,4 prosenttiin. Erityisen ilahduttavaa oli YEL-vakuutuksissa yli 1700 yrittäjäasiakkaan lisäys. Yrityksille kehitetty hoitomalli, jossa yksi yhteyshenkilö kanavoi yrityksen kaikki vakuutusasiat, on osoittautunut onnistuneeksi. Huolenpito asiakkaasta tapahtuu kehittämällä Yritys-Tapiola-mallia edelleen.

Vuoden 2000 alusta astui voimaan laaja työeläkejärjestelmää koskeva lakipaketti, joka lisäsi myös Eläke-Tapiolassa työmäärää ja henkilöstön koulutustarvetta loppuvuonna 1999. Lakipaketin keskeisenä tavoitteena on myöhentää eläkkeelle siirtymistä ja edistää työssä jaksamista. Myös ikääntyvien työntekijöiden työllistymisedellytyksiä parannettiin.

Keskeisimmät muutokset olivat työttömyyseläkkeen tulevan ajan vaatimuksen poistaminen eli mahdollisuus saada työttömyyseläke myös vapaakirjaeläkkeenä, yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajan nosto 58 vuodesta 60 vuoteen, osa-aikaeläkkeen 56 vuoden ikärajan jatkaminen vuoden 2002 loppuun saakka ja vanhuuseläkkeiden varhennusvähennysten ja lykkäyskorotusten pienentäminen.

Näiden muutosten lisäksi täysitehoisten työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden rahastointi yhtenäistettiin siten, että eläkkeistä rahastoidaan 80 prosenttia. Kyseinen muutos koskee myös yksilöllistä varhaiseläkettä, kuntoutustukea ja kuntoutusrahaa.

Työmarkkinajärjestöjen tekemän sopimuksen mukaisesti käynnistettiin laaja kuntoutukseen liittyvä ohjelma, joka vaikuttaa työkyvyn, kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien arviointiin ja kuntoutus- ja eläkeratkaisujen kohdentamiseen ja läpinäkyvyyteen.

Eläkehakemusten määrä kasvoi eniten työkyvyttö-

myyseläkkeissä, yksilöllisessä varhaiseläkkeessä, kuntoutustuessa ja osa-aikaeläkkeissä.

Eläke-Tapiolan sijoitustoiminnassa korostui vakaus ja tavoitteena toteutui hyvä, tasainen ja ennakoitava tulos. Arvopapereiden hajautus euroalueelle jatkui niin korko- kuin osakesijoituksissa. Osakekurssien nousu antoi mahdollisuuden hyviin myyntivoittoihin. Takaisinlainauksen kysyntä oli vähäistä ja lainojen osuus laski edelleen. Uusi asiakasrahoitus painottui asiakkaalle yksilöllisesti suunniteltuihin kokonaisratkaisuihin. Kiinteistösiioittamisessa keskityttiin aikaisemmin tehtyjen sijoituspäätösten toteuttamiseen.

Asiakkaille annettavien alennusten määräytymismenettelyä muutettiin. Uuden menettelyn mukaan yhtiön vakavaraisuusarvio määrittää ylä- ja alarajan, joiden välistä yhtiö voi hyvityspolitiikkansa mukaisesti päättää hyvityssiirron määrän. Menettelyn etu on se, että tulosvaikutteiset arvomuutokset eivät enää vaikuta niin suuresti hyvityksiin, kuin aikaisemmassa tekniikassa. Tämä mahdollistaa myös laskuperustekorona asettamisen korkeammalle tasolle kuin aikaisemmin oli mahdollista.

Vuoden aikana kehiteltiin säännöstöä, jonka mukaan palkansaajien edustus yhtiökokouksessa voisi määräytyä. Tässä asiassa oli valmisteluvaiheessa keskusteluyhteys myös työmarkkinajärjestöjen kanssa. Yhtiökokoukseen hallitus on valmistanut asiaa koskevan ehdotuksen, jonka mukaan vakuutetut olisivat yhtiön osakkaita vakuutuskohtaisesti yhdessä.

TOM LILJESTRÖM

toimitusjohtaja
Eläke-Tapiola

ELÄKE-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO, TILINTARKASTAJAT JA HALLITUS

ELÄKE-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO			
Toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa			
Ilkka Brotherus	1998-2001	Paavo Mäkinen	1998-2001
puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Hausjärvi		toiminnanjohtaja, Järvenpää	
Antti Oksanen	1998-2001	Erkki Niemi	1999-2002
varapuheenjohtaja, vuorineuvos, Espoo		toimitusjohtaja, Lahti	
Hannu Aho	1999-2002	Siiri Nuutinen	1997-2000
kansanedustaja, Perho		päälouottamusmies, Helsinki	
Veikko Autio	1999-2002	Risto Pieviläinen	1999-2002
kauppaneuvos, Turku		sosiaalisihtööri, Helsinki	
Reino Hanhinen	1998-2001	Heikki Pitkänen	1997-2000
vuorineuvos, Espoo		johtaja, Helsinki	
Risto Ikäheimo	1997-2000	Olli Saariaho	1998-2001
kehitysjohtaja, Helsinki		tutkimuspäällikkö, Helsinki	
Pekka Kaikkonen	1999-2000	Matti Salminen	1997-2000
toimitusjohtaja, Kouvola		vuorineuvos, Turku	
Olli Karkkila	1997-2000	Tapio Salomaa	1999-2002
toimitusjohtaja, Säkyä		työnjohtaja, Kokemäki	
Timo Kauranen	1999-2001	Tuomo Saloniemi	1998-2001
toimitusjohtaja, Helsinki		agronomi, Nummi-Pusula	
Jarmo Koski	1999-2002	Mikko Suotsalo	1997-2000
II sihteeri, Helsinki		toimitusjohtaja, Helsinki	
Eero Kurri	1997-2000	Jouko Vehmas	1997-2000
toimitusjohtaja, Helsinki		toimitusjohtaja, Kouvola	
Veikko Laine	1997-2000	Mauri Waenerberg	1999-2002
hallituksen puheenjohtaja, Vantaa		pääsihteeri, Helsinki	
Leo Laukkanen	1999-2002		
kauppaneuvos, Mikkeli		ELÄKE-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT	
Rauno Lehtimäki	1999-2002	Varsinaiset tilintarkastajat	
toimitusjohtaja, Hämeenlinna		Mauno Tervo , ekonomi, KHT	
Pentti Levo	1998-2001	SVH PricewaterhouseCoopers Oy ,	
puheenjohtaja, Helsinki		KHT-yhteisö, jonka päävastuullisena	
Erkki Luhta	1998-2001	tilintarkastajana	
johtaja, Vaasa		Ulla Holmström , diplomiekonomi, KHT	
		Varatilintarkastajat	
		Jari Miikkulainen , kauppatieteiden	
		maisteri, KHT	
		Mirja Tonteri , ekonomi, KHT	

ELÄKE-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala (s. 1950),
puheenjohtaja,
kauppatieteiden
maisteri.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keski-
näisen Henkivakuutusyh-
tiön Tapiolan ja Keskinäi-
sen Eläkevakuutusyhtiön
Tapiolan hallitusten pu-
heenjohtaja vuodesta 1987 ja pääjohtaja vuodesta
1994, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan halli-
tuksen puheenjohtaja ja pääjohtaja vuodesta 1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituk-
sen ja johtokunnan puheenjohtaja vuodesta 2000.

Vakuutusalan työnantajajyhdistys ry:n hallituksen
jäsen vuodesta 1988.

Metsä-Serla Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta
1990.

YIT-Yhtymä Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja
vuodesta 2000.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hal-
lintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 1995.

LTT-Tutkimus Oy:n hallituksen jäsen vuodesta
1988.

Pertti Heikkala
(s. 1940),
varapuheenjohtaja,
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan toimitus-
johtaja vuodesta 1994.
Keskinäisen Eläkeva-
kuutusyhtiön Tapiolan ja
Keskinäisen Henkivakuu-
tusyhtiön Tapiolan hallitusten varapuheenjohtaja
vuodesta 1988, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapio-
lan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1994.

Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton hallituksen
puheenjohtaja vuodesta 1999.

Liikennevakuutuskeskuksen puheenjohtaja vuo-
desta 1998.

Esa Härmälä (s. 1954),
agronomi.

Maa- ja metsätalous-
tuottajain keskusliitto
MTK ry:n johtokunnan
1. puheenjohtaja
vuodesta 1994.

Eeva-Liisa Inkeroinen
(s. 1963),
oikeustieteen kandidaatti.

Palvelutyönantajat ry:n
työmarkkinapolitiikan
yksikön johtaja vuodesta
1997.

Pauli Leimio (s. 1940),
31.12.1999 saakka.

Yhtyneet Kuvalehdet
Oy:n toimitusjohtaja
vuodesta 1985.

Suuren Suomalaisen
Kirjakerho Oy:n toimitus-
johtaja vuodesta 1988.

Ismo Luimula (s. 1945),
yhteiskuntatieteiden
maisteri.

Suomen Ammattiliit-
tojen Keskusjärjestö SAK
ry:n ekonomisti vuodesta
1970.

Finnvera Oyj:n hallinto-
neuvoston jäsen vuodesta
1998.

Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtokunnan
jäsen vuodesta 1988.

Maj-Len Remahl

(s. 1942),

Liikealan ammattiliitto ry:n puheenjohtaja vuodesta 1987.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n hallituksen ja työvaliokunnan jäsen vuodesta 1986.

International Federation of Commercial, Clerical, Professional and Technical Employees FIET:n puheenjohtaja 1999-2000.

Union Network International UNI:n varapuheenjohtaja vuodesta 2000.

Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtokunnan jäsen vuodesta 1996.

Matti Sutinen

(s. 1942),

diplomi-insinööri.

Graafisen Teollisuuden Liiton toimitusjohtaja vuodesta 1987.

Aino Toikka (s. 1947),
filosofian maisteri.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK:n henkilöstöjohtaja vuodesta 1991.

Kauppan Työnantajaliiton hallituksen jäsen vuodesta 1991.

Suomen Liikemiesten

Kauppaopiston johtokunnan varapuheenjohtaja vuodesta 1995.

Johtamistaidon Opisto ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2000.

Veikko Simpanen

(s. 1942),

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n sosiaalisihtööri vuodesta 1979.

Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton hallituksen jäsen vuodesta 1986.

Eläketurvakeskuksen hallituksen jäsen vuodesta 1998.

vuodesta 1998.

ETEK-työeläkekassan hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin hallituksen jäsen vuodesta 2000.

Pauli Torkko (s. 1947),
kauppatieteiden lisensiaatti.

Orion-yhtymä Oyj:n varatoimitusjohtaja vuodesta 1984, Orion-yhtymä Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1987, Orion-yhtymän Toimihenkilöiden Eläkesäätiön hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1991.

Kemianteollisuus ry:n hallituksen jäsen vuodesta 1993 ja työmarkkinaneuvottelukunnan puheenjohtaja vuodesta 1997.

Risto Suominen

(s. 1947),

valtiotieteen lisensiaatti. Suomen Yrittäjien johtaja vuodesta 1996.

Eläketurvakeskuksen hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Finnvera Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1996.

VARAJÄSENET

Kari Kaukinen (s. 1944),
yleislääketieteen erikois-
lääkäri.

Työterveyshuollon
erikoislääkäri.

Vakuutuslääketieteen
erityispätevyys.

Teollisuuden ja Työn-
antajain Keskusliiton ja
Palvelutyönantajat ry:n

lääketieteen asiantuntija vuodesta 1995.

Diacor terveystalvet Oy:n johtava ylilääkäri
vuodesta 1990.

Työsuojelurahaston hallituksen jäsen vuodesta
1995.

Työterveyslaitoksen johtokunnan jäsen vuodesta
1995.

Keuhkovammaliiton Merikosken aluekeskuksen
johtokunnan jäsen vuodesta 1998.

Kuntoutussäätiön hallituksen jäsen vuodesta
1995.

Seppo Maskonen
(s. 1945),
valtiotieteen maisteri.

Suomenmaa-yhtiöt
Oy:n toimitusjohtaja
vuodesta 1975.

Pekka Rinne

(s. 1944),
agronomi,
maanviljelysneuvos.

Agronomiliitto ry:n
toiminnanjohtaja vuo-
desta 1982.

AKAVA ry:n hallituk-
sen varapuheenjohtaja
vuodesta 1988.

Maanviljelijä Halikossa vuodesta 1969.

Seppo Salisma

(s. 1948),
varatuomari.

Työväen Keskinäisen
Vakuutusyhtiön Turvan
toimitusjohtaja vuodesta
1998.

Suomen Vakuutus-
yhtiöiden Keskusliiton
hallituksen jäsen

vuodesta 1998.

Tampereen Seudun Osuuspankin hallintoneu-
voston varapuheenjohtaja vuodesta 1994.

Tampereen Puhelin Oyj:n hallintoneuvoston
jäsen vuodesta 2000.

Pikespo Invest Oy Ltd:n hallituksen jäsen vuo-
desta 1998.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1999

Eläke-Tapiolalle vuosi 1999 oli kolmas peräkkäinen kasvun vuosi: vakuutusmaksutulon markkinaosuus kasvoi 13,7 prosentista 14,4 prosenttiin. Yhtiön tulos parani 484 miljoonasta markasta 541 miljoonaan markkaan. Vakavaraisuus oli edellisvuoden tavoin 3,2-kertainen vakavaraisuusrajan verrattuna.

Vastaisuudessa Eläke-Tapiola panostaa yritysasiakkaitensa kokonaispalveluun osana Yritys-Tapiola-yhteistyömallia, mikä eläkevakuutuksen ohella sisältää myös vahinko- ja henkivakuutuspalvelut sekä yritysten rahoituspalvelut.

Vuosituhanne vaihtumisen aiheuttamien järjestelmämuutosten valmistelu aloitettiin Tapiolassa jo vuoden 1996 lopulla. Tarvittavat muutokset tehtiin pääosin kahtena seuraavana vuonna ja saatettiin loppuun vuoden 1999 aikana. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi toteutettiin vuonna 1999 laajat kokonaistestaukset ja järjestelmien koekäyttö. Näin varmistettiin se, että siirtyminen vuoteen 2000 sujui ilman ongelmia.

Euron käyttöönoton vaatimat muutokset suunnittelee ja koordinoi erityinen sitä varten vuonna 1997 perustettu Euro-projekti. Projekti on suunnitellut tarvittavat tekniset ratkaisut, selvittänyt siirtymisen edellyttämät toimenpiteet aikatauluineen ja arvioinut kaikkien järjestelmien vaatimat työmäärät. Arvio Tapiola-ryhmän yhtiöiden kokonaistyömäärästä on yhteensä noin 116 henkilötyövuotta, joka jakautuu vuosille 1998-2002. Suunnitelmat on tehty siten, että uuteen rahayksikköön siirtyminen on mahdollisimman häiriötöntä ja joustavaa.

Vuonna 1999 TEL-vakuutusten maksutaso oli edellisvuoden tavoin keskimäärin 21,5 prosenttia, johon sisältyy työntekijöiden 4,7 prosenttiyksikön maksuosuus. YEL-vakuutusten maksutaso laski 0,1 prosenttiyksikköä eli 21,0 prosenttiin.

Eläke-Tapiolan vakuutuskannan kehitys:

	Lukumäärä	Muutos
	31.12.1999	%
TEL-vakuutettuja	150 553	+ 9,6
YEL-vakuutettuja	34 557	+ 7,1
TEL-lisäeläkevakuutettuja	6 040	-10,9
YEL-lisäeläkevakuutettuja	77	- 2,5
Maksettavia TEL-eläkkeitä	70 230	+ 2,8
Maksettavia YEL-eläkkeitä	16 247	+ 2,4
Eläkehakemuksia v. 1999	7 712	+ 13,6

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Eläke-Tapiolan kokonaismaksutulo oli 4 614 miljoonaa markkaa, eli 15,6 prosenttia enemmän kuin lakisääteisten työeläkevakuutusten maksutulo vuonna 1998.

Yhtiön markkinaosuus kasvoi 0,7 prosenttiyksikköä.

Luottotappiot saamatta jääneistä vakuutusmaksuista olivat 32 miljoonaa markkaa eli 2 miljoonaa markkaa enemmän kuin vuonna 1998. Luottotappioista TEL-vakuutusten osuus on 31 miljoonaa markkaa ja YEL-vakuutusten 1 miljoona markkaa.

Maksetut eläkkeet Eläke-Tapiola maksoi eläkkeitä yhteensä 3 593 miljoonaa markkaa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 395 miljoonaa markkaa eli 12,4 %.

Vuoden 1999 TEL- ja YEL-eläkkeiden indeksikotoukset olivat yli 65-vuotiaille 1,6 % ja alle 65-vuotiaille 2,4 %.

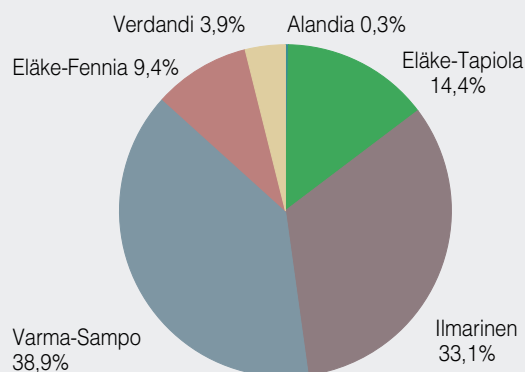
SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 1 159 miljoonaa markkaa, mikä oli 5,8 % enemmän kuin vuonna 1998. Korke- ja muut tuotot kuluilla vähennettynä olivat 841 miljoonaa markkaa, mikä on 23,0 % alle edellisen vuoden tason.

Myyntivoittoja oli myyntitappioilla vähennettynä 201 miljoonaa markkaa. Edellisenä vuonna netto-myyntitappiot olivat 43 miljoonaa markkaa.

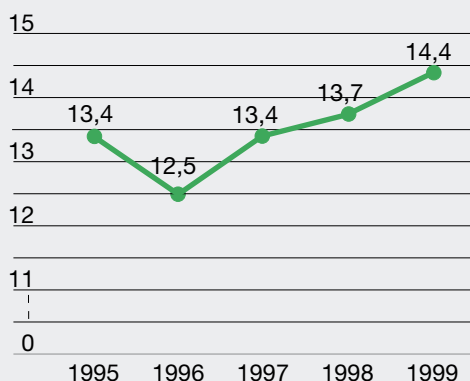
Eläkevakuutusyhtiöiden markkinaosuudet 1999

Ennakkotieto, TEL- ja YEL-vakuutukset
Yhtiöiden yhteenlasketut maksutulot 31,7 mrd. markkaa

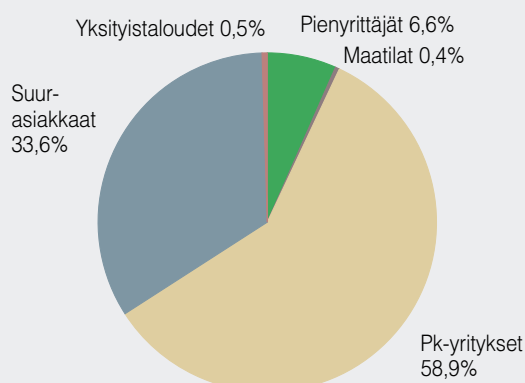

Eläke-Tapiolan markkinaosuuskehitys

TEL- ja YEL-vakuutukset.

Eläke-Tapiolan maksutulon jakauma asiakasryhmittäin 1999

Sijoitusten arvonlennuserä oli 46 miljoonaa markkaa, josta osakkeisiin kohdistui 33 miljoonaa markkaa ja kiinteistöihin 13 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten arvonlennusten palautukset olivat 33 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kirjanpitoarvoin lasketuna vuoden päättyessä 20 897 miljoonaa markkaa ja käyvin arvoin 22 753 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Tuloslaskelman liikekulut ovat 90 miljoonaa markkaa, eli 6 miljoonaa markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kokonaisliikekuluissa on huomiotu kirjatut poistot, 8 miljoonaa markkaa, ja toimintohtainen osa liikekuluista on siirretty korvaus- ja sijoituskuluihin. Palkkojen ja palkkioiden ryhmä oli 7,7 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Vakuutusten hankintamenojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 15,6 %.

Lakisääteiset maksut olivat +3 miljoonaa markkaa.

Yhtiön henkilöstö on pääosin työsuhteessa paitsi yhtiöön myös Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön Tapiolaan ja Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan. Yhtiön toimitusjohtaja, johtaja ja sijoitus-toiminnan johtoryhmän jäsenet sekä muut sijoituspäätöksiä tekevät ja niitä valmistelevat henkilöt ovat työsuhteessa vain yhtiöön. Yhteisin resurssein tuotetuista palveluista maksetut erät sisältyvät yhtiön liikekulujen vastaaviin eriin samalla tavoin kuin jos henkilö olisi ollut suoraan Eläke-Tapiolan palveluksessa.

Maksetut palkat ja palkkiot hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle olivat 1 082 697,00 markkaa. Muut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 43 928 758,98 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 45 011 455,98 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

Yhtiön 541 miljoonan markan tulosta voidaan pitää hyvänä. Tulos oli 650 miljoonaa markkaa, jos arvostuserojen muutos otetaan huomioon. Vastavat tulosluvut vuonna 1998 olivat 484 ja 1 236 miljoonaa markkaa.

Varsinaista vakuutustoimintaa kuvaava riskiliikkeen tulos on 255 miljoonaa, edellisenä vuonna 249 miljoonaa markkaa. Maksutappioliikkeen tulos oli voitollinen 44 miljoonaa markkaa. Muu riskiliikkeen tulos oli 211 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 205 miljoonaa markkaa.

Kustannustehokkuutta kuvaava kustannusliike oli 45 miljoonaa markkaa voitollinen, kun se edellisenä vuotena oli 38 miljoonaa markkaa voitollinen. Kun arvonalennukset ja niiden palautukset otetaan huomioon, oli sijoitustoiminnan tulos 241 miljoonaa markkaa, edellisenä vuotena 197 miljoonaa markkaa.

Kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tulos yhteensä oli siis 286 miljoonaa markkaa voitollinen, kun se edellisvuonna oli 235 miljoonaa markkaa voitollinen. Tuloksesta varataan asiakkaille maksualennuksiin 90 miljoonaa markkaa.

Yhtiön toimintapääoma on 19,9 % vastuuvastausta, josta on vähennetty tietyt asetuksessa määrätyt erät. Yhtiön sijoitusjakauman perusteella määräytyvä vakavaraisuusraja on puolestaan 6,2 % em. vastuuvastausta, joten yhtiön vakavaraisuus on 3,2 -kertainen vaatimukseen nähden. Yhtiön korkea vakavaraisuus mahdollistaa asiakkaille hyvät maksualennukset myös tulevina vuosina.

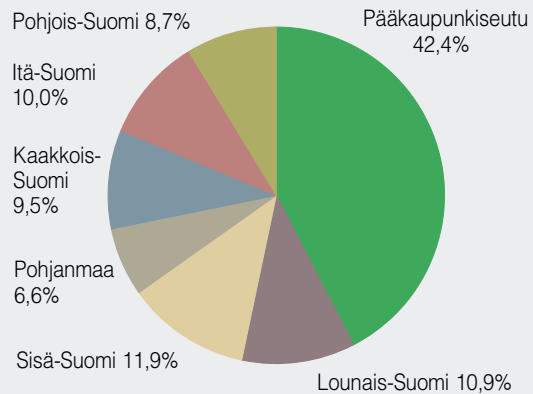
Asiakkaiden maksualennuksiin käytettävä ositettu lisävakuutusvastuu oli vuoden lopussa suuruudeltaan 238 miljoonaa markkaa, ja vuoden 2000 TEL-vakuutusmaksualennuksiin käytetään noin 120 miljoonaa markkaa. Laskuperustekoron ja rahastokoron erotuksesta ja tuloksesta yhteensä siirrettiin osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen 576 miljoonaa markkaa vakavaraisuutta kasvattamaan. Osittamaton lisävakuutusvastuu oli vuoden 1999 lopussa 1 968 miljoonaa markkaa.

Omaisuuksien käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Poistot, yhteensä 8 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat poistot on tehty täysimääräisinä. Luottotappiovaraus tehtiin maksimimääräisenä. Supistuneen lainakannan takia se kuitenkin purkautui 37 miljoonaa markkaa.

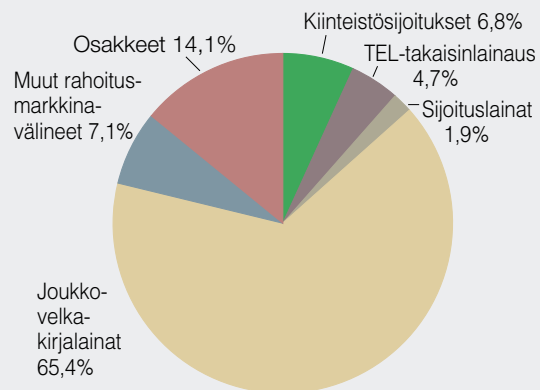
Eläke-Tapiolan maksutulon jakauma alueittain 1999

Asiakkaan kotikunnan mukaan sisältäen myös suurasiakkaat

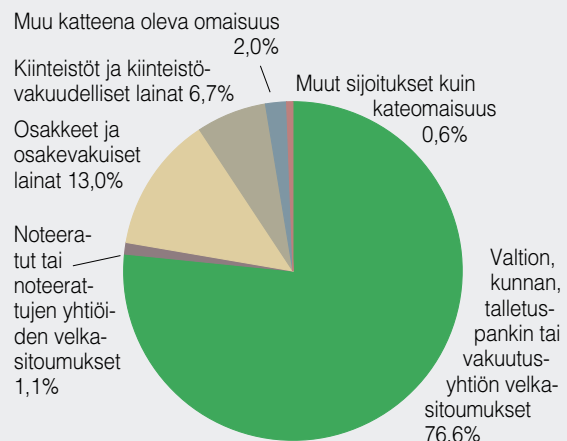
Eläke-Tapiolan sijoitusten jakauma

Käypä arvo 31.12.1999 Mmk 22 753

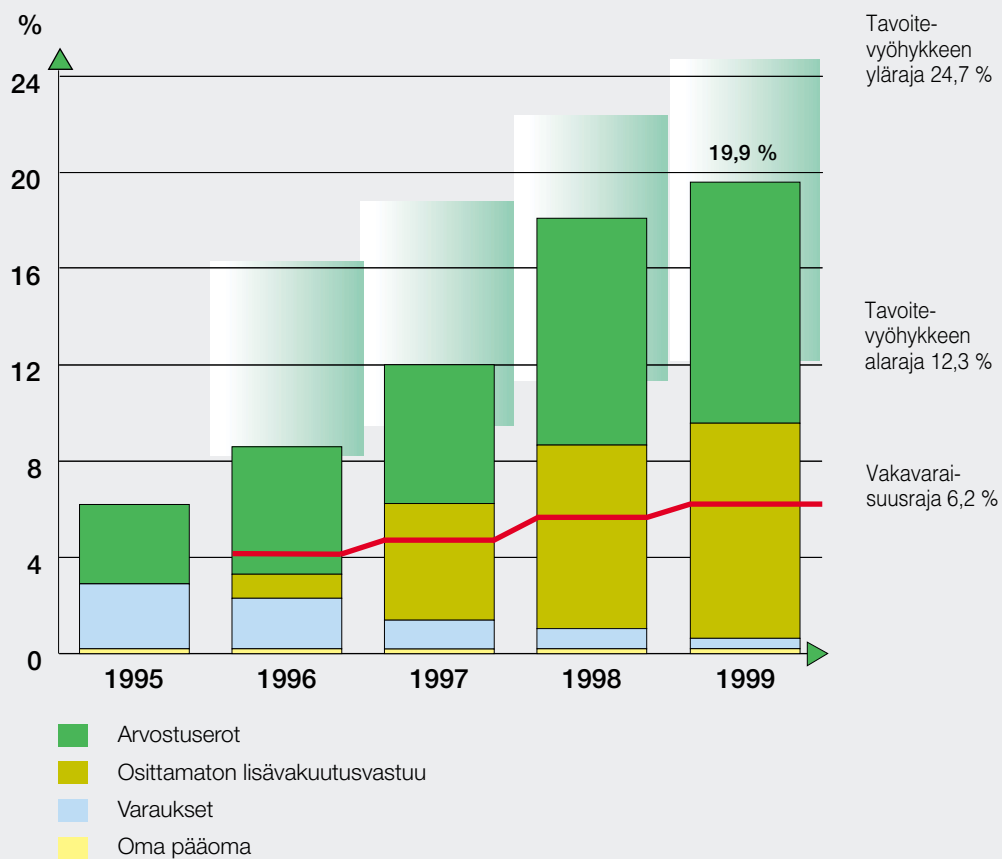
Eläke-Tapiolan sijoitusten jakauma sijoitusriskin mukaan

Käypä arvo 31.12.1999

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofiilin. Vastuuvakaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

ELÄKE-TAPIOLAN VAKAVARARAISSUUDEN KEHITTYMINEN SUHTEESSA VASTUUVELKAAN

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahastoon h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 559 000,00 markkaa. Se on laskettu ennakkomäärän mukaan ja sisältyy tuloslaskelmassa muiden kulujen erään.

Tilinpäätös osoittaa 4 549 487,49 markan suuruisia ylijäämää. Hallitus ehdottaa ylijäämää käytettäväksi siten, että varmuusrahastoon siirretään 4 540 000,00 markkaa ja käyttörahastoon 9 487,49 markkaa. Taseen loppusumma on 22 386 039 588,31 markkaa, edellisenä vuonna 20 379 322 620,49 markkaa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Eläke-Tapiolan konserniin sisältyy emoyhtiön Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan lisäksi 44 asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä.

Tilikauden aikana yhtiöön on tullut kolme uutta tytäryhtiötä ja yksi tytäryhtiö on poistunut konsernista.

Osakkuusyhtiöitä olivat Tapiolan Arvo-osuus Oy, Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy ja Suomen Metsäsijoitus.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Konsernin kokonaisvakuutusmaksutulo oli 4 614 miljoonaa markkaa, missä oli kasvua 15,6 %.

Maksetut eläkkeet Konsernin maksamat elä-

kkeet olivat yhteensä 3 593 miljoonaa markkaa. Lisäystä edellisvuodesta oli 12,4 %

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 1 154 miljoonaa markkaa, missä kasvua oli 6,6 %. Arvonalennuksia tehtiin 57 miljoonaa markkaa. Arvonalennuksia palautui 37 miljoonaa markkaa ja myyntivoittoja kirjattiin 211 miljoonaa markkaa ja myyntitappioita 9 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä oli kirjanpitoarvoin laskettuna vuoden lopussa 21 061 miljoonaa markkaa ja käypä arvo 22 961 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Konsernin liikekulut olivat 90 miljoonaa markkaa ja lakisääteiset maksut 3 miljoonaa markkaa.

Palkat ja palkkiot kasvoivat yhteensä 7,7 %.

TILIKAUDEN TULOS

Konsernin toiminnallinen tulos oli hyvä, 540 miljoonaa markkaa. Poistot, yhteensä 49 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina, ja ne sisältävät konsernin liikearvon poiston 0,2 miljoonaa markkaa. Pienentyneen lainakannan seurauksena luottotappiovarausta purettiin 37 miljoonalla markalla. Varaus on tehty täysimääräisenä.

Konsernin tappio tilikaudelta oli 14 707 707,69 markkaa ja taseen loppusumma on 22 541 003 665,64 markkaa.

ELÄKE-TAPIOLAN VAKAVARAISUUS

Mmk	1999	1998	1997	1996	1995
TOIMINTAPÄÄOMA					
Varaukset	116	153	204	336	408
Osittamaton lisävakuumastuu	1 968	1 391	823	169	-
Oma pääoma	41	36	33	30	27
Arvostuserot	1 856	1 720	978	878	495
TOIMINTAPÄÄOMA YHTEENSÄ	3 932	3 301	2 038	1 403	930
TASOITUSVASTUU	1 163	908	648	465	175
OSITETTU LISÄVAKUUTUSVASTUU					
Ositettu lisävakuumastuu 1.1.	319	325	313	259	163
Tilivuonna maksetut hyvitykset	-170	-105	-91	-59	-70
Siirto asiakashyvityksiin	90	99	103	113	166
Ositettu lisävakuumastuu 31.12.	238	319	325	313	259
Siirto% palkkasummasta	0,48	0,59	0,68	0,82	1,30
Jatkuvaa työsuhdetta kohti, mk	598	724	780	940	1 440

ELÄKE-TAPIOLAN TULOSANALYYSI

Mmk	1999	1998	1997	1996	1995
YLIJÄÄMÄN LÄHTEET					
Riskiliikkeen tulos	255	249	194	191	141
Sijoitustoiminnan tulos	241	197	225	183	220
Hoitokustannustulos	45	38	35	30	28
YLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	541	484	455	404	389
Arvostuserojen muutos	109	742	87	400	445
YHTEENSÄ	650	1 226	541	804	834
TULOKSEN KÄYTTÖ					
VAKAVARAISUUDEN LISÄYKSEEN					
Tasointuvastuuseen	255	249	194	191	206
Varauksiin	-37	-51	-132	-72	14
Osittamattomaan lisävakuumastuuseen	229	183	286	169	-
Omaan pääomaan	5	4	3	3	3
Arvostuserojen muutos	109	742	87	400	445
SIIRTO ASIAKASHYVITYKSIIN	90	99	103	113	166
YHTEENSÄ	650	1 226	541	804	834

ELÄKE-TAPIOLAN TULOKSEN ERITTELY

Mmk	1999	1998	1997	1996	1995
Maksun hoitokustannusosat	150	134	123	110	105
Muut tuotot	2	4	3	3	4
Toimintokohtaiset liikemenot	-106	-99	-90	-79	-79
Verot	0	0	0	-1	-1
Muut kulut	-1	-1	-1	-4	-1
HOITOKUSTANNUSTULOS	45	38	35	30	28
Suorat tuotot	1 098	1 265			
Suorat kulut	-115	-89			
Sijoitustoiminnan liikekulut	-12	-10			
Verot	-8	-2			
Myyntivoitot	210	28			
Palautuneet arvonalennukset	33	11			
Myyntitappiot	-9	-71			
Arvonalennukset	-45	-38			
Poistot	0	0			
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1 151	1 094	1 051	1 045	1 021
Muut korkoerät	38	52	70	55	77
Vastuuvelalle hyvittävä korko	-948	-948	-896	-917	-878
SIOJITUSTOIMINNAN TULOS	241	197	225	183	220

ELÄKE-TAPIOLAN TUNNUSLUKUJA

	1999	1998	1997	1996	1995
YHTIÖN KOKO					
Kokonaisvakuutusmaksutulo, Mmk	4 614	3 992	3 444	3 151	3 010
Liikevaihto, Mmk	5 933	5 302	4 628	4 323	4 153
Vastuuvelan määrä, Mmk	22 056	20 071	18 322	16 486	15 124
Taseen loppusumma, Mmk	24 441	20 379	18 645	16 925	15 673
TEL-palkkasumma, Mmk	18 888	16 808	15 155	13 688	12 712
YHTIÖN TEHOKKUUS					
Liikekulut, Mmk	107	99	90	78	79
% kuormitustulosta	70,2	72,7	72,0	73,6	74,1
% vakuutusmaksutulosta	2,3	2,5	2,7	2,6	2,7

SIJOITUSTOIMINNAN TUOTOT 1.1.-31.12.1999

Sijoitus, Mmk	Suorat tuotot ¹⁾	Arvonmuutos tuloslaskelmalla	Yhteensä	Kirja-arvo (keskimäärä vuoden aikana) ²⁾	Tuotto-% kirja-arvolle	Arvostuserojen muutos	Sijoitustuotot yhteensä	Käypä arvo (keskimäärä vuoden aikana) ²⁾	Tuotto-% käyvälle arvolle
Lainasaamiset	97	0	96	1 824	5,3	0	96	1 824	5,3
Joukkovelkakirjalainat	674	6	679	13 853	4,9	-850	-171	13 003	-1,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	63	0	63	2 126	3,0	0	63	2 126	3,0
Osakkeet ja osuudet	76	194	269	1 578	17,1	952	1 221	2 530	48,3
Kiinteistösijoitukset	54	-11	43	1 412	3,1	10	53	1 500	3,5
Sijoitustoiminnan liikekulut			-12						
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	963	188	1 139	20 793	5,5	112	1 251	20 983	6,0
Muulla tavoin katettu ³⁾			50						
SIJOITUSTUOTOT YHTEENSÄ			1 189						
Vastuuvelan vaatima korko			948						
SIJOITUSTOIMINNAN TULOS			241						

¹⁾ Sisältää korot, osingot ja vuokrat välittömällä kuluilla vähennettyinä.

²⁾ Sijoitusten vuosi- tai kuukausikeskiarvo.

³⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin tai joita ei voida kohdistaa sijoituslajeille.

KIINTEISTÖKANNAN ARVOT, TUOTOT JA TYHJILLÄÄN OLEVAT TILAT 31.12.1999

KIINTEISTÖKANTA, 1 000 MK

Käypä arvo	1 618 517
Kirjanpitoarvo ja lainat	1 525 400
Arvostusero	93 117

Kiinteistö- tyyppi	Käypäarvo 1 000 mk	Käypäarvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Netto- tuotto %	Potentiaalinen nettotuotto *) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	595 504	10 030	44 018	7,4	7,5	59 371	1,9
- omassa käytössä olevat **)	35 224	7 964	3 362	9,5	9,5	4 423	0,0
Teollisuuskiinteistöt	120 121	3 537	7 665	6,4	6,4	33 965	0,6
Yhteensä	750 849	7 681	55 045	7,3	7,4	97 759	1,4
Asuinkiinteistöt ***)	358 377	7 524	25 952	7,2	7,6	47 631	6,6
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat ja							
kesken vuotta hankitut	428 799						
Tontit ilman rakennuksia	34 040						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden							
osakkeet	46 452						
Yhteensä	509 291					47 792	
KIINTEISTÖKANTA	1 618 517					193 182	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen

bruttovuokra, joka on keskimäärin

45 mk/m²/kk

***) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

75 mk/m²/kk

*) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

6 952 000 mk

Tämän lisäksi rakenteilla olevat kohteet ovat saaneet korkotukea

624 000 mk

Toimitilakiinteistöjä keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

1,3 %

RAHOITUSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Tappio ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	-23 457	-46 126	-22 978	-49 922
Satunnaiset tuotot ja kulut	-	-	-5 587	-
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	1 984 498	1 749 356	1 984 498	1 749 356
Pakollisen vastuuvajauksen muutos	68 996	57 790	68 996	57 790
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	13 047	27 215	19 518	24 480
Poistot	7 824	9 413	49 090	43 956
	2 050 908	1 797 649	2 093 537	1 825 660
Pääomarahoitus				
Vähemmistöosuuden lisäys	-	-	43 579	900
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero	-	-	-	1 747
Oman pääoman lisäys	-	-	-	193
	-	-	43 579	2 841
Varojen lähteet yhteensä	2 050 908	1 797 649	2 137 116	1 828 502
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korot	-	-	4 417	-
Verot	9 031	1 603	9 361	1 520
Takuupääoman korko	-	288	-	288
Muu voitonjako	-	5	-	5
	9 031	1 896	13 778	1 813
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	2 160 286	1 951 214	2 155 035	1 992 529
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys(netto)	11 481	6 030	10 915	14 020
	2 171 766	1 957 245	2 165 950	2 006 549
Pääoman palautukset				
Konsernireservi	-	-	349	-
Oman pääoman vähennys	-	-	200	-
	-	-	550	-
Varojen käyttö yhteensä	2 180 798	1 959 141	2 180 278	2 008 362
Liikepääoman vähennys	-129 890	-161 492	-43 162	-179 861
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	26 577	24 705	65 858	-17 000
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-22 176	26 210	-22 256	25 836
Siirtosaamisten muutos	-79 509	-179 568	-77 768	-175 766
Velkojen muutos	-46 088	-7 178	-46 725	61 805
Siirtovelkojen muutos	-8 695	-25 662	37 728	-74 736
Liikepääoman vähennys	-129 890	-161 492	-43 162	-179 861

TULOSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni		
	1999	1998	1999	1998	
Vakuutustekninen laskelma:					
Vakuutusmaksutulo	*1	4 582 189	3 962 341	4 582 189	3 962 341
Sijoitustoiminnan tuotot	4	1 329 100	1 293 704	1 318 546	1 300 048
Yhteisvastuukorvaus		-14 045	1 311	-14 045	1 311
Yhteisvastuusaamisen suoritukset		-15 357	-7 462	-15 357	-7 462
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	2	-3 593 266	-3 197 375	-3 593 266	-3 197 375
Korvausvastuun muutos		-754 404	-582 494	-754 404	-582 494
		-4 347 670	-3 779 869	-4 347 670	-3 779 869
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 230 094	-1 166 863	-1 230 094	-1 166 863
Vastuuvajauksen muutos					
Pakollinen vastuuvajaus		-68 996	-57 790	-68 996	-57 790
Lakisääteiset maksut		2 532	-7 983	2 532	-7 983
Liikekulut	3	-90 065	-84 263	-89 864	-84 085
Sijoitustoiminnan kulut	4	-170 246	-198 318	-164 043	-216 841
Vakuutustekninen tulos		-22 650	-45 191	-26 800	-57 192
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:					
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys		-	-	349	8 720
Muut tuotot		18	50	18	51
		18	50	367	8 771
Muut kulut					
Konserniliikearvon poisto		-	-	-196	-238
Muut kulut		-825	-985	-825	-985
		-825	-985	-1 021	-1 223
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-9 022	-1 611	-9 022	-1 611
Aikaisempien tilikausien verot		-10	8	-339	90
		-9 031	-1 603	-9 361	-1 520
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta		-	-	57	-278
Tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		-32 489	-47 729	-36 756	-51 443
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset kulut		-	-	-5 587	-
Tappio satunnaiserien jälkeen		-32 489	-47 729	-42 344	-51 443
Poistoeron muutos		-	-	-13 161	-2 341
Vapaaehtoisten varausten vähennys		37 038	51 291	37 038	51 291
Tilikauden voitto/tappio ennen vähemmistöosuutta		4 549	3 562	-18 467	-2 493
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta				3 759	-150
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden tappio		4 549	3 562	-14 708	-2 643

* Viittaus liitetiedon numeroon

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensvakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	3 244 877	2 743 835	3 244 877	2 743 835
Työntekijän osuus	887 713	789 997	887 713	789 997
	4 132 589	3 533 832	4 132 589	3 533 832
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	31 583	28 702	31 583	28 702
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	458 667	436 472	458 667	436 472
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3 761	5 054	3 761	5 054
	4 626 600	4 004 060	4 626 600	4 004 060
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-12 257	-11 274	-12 257	-11 274
Kokonaisvakuutusmaksutulo	4 614 344	3 992 786	4 614 344	3 992 786
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-32 129	-30 429	-32 129	-30 429
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 582 214	3 962 356	4 582 214	3 962 356
Jälleenvakuuttajien osuus	-25	-15	-25	-15
Vakuutusmaksutulo	4 582 189	3 962 341	4 582 189	3 962 341
1.1 Vastuuvajauksen kuoletus	68 996	67 234	68 996	67 234

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
2 Maksetut korvaukset				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 606 198	2 454 817	2 606 198	2 454 817
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	48 104	46 412	48 104	46 412
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	523 854	498 743	523 854	498 743
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	3 552	3 240	3 552	3 240
	3 181 707	3 003 213	3 181 707	3 003 213
Maksettu/Saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	355 125	144 900	355 125	144 900
YEL-eläkkeet	38 265	32 067	38 265	32 067
	393 390	176 968	393 390	176 968
	3 575 097	3 180 180	3 575 097	3 180 180
Korvaustoiminnon hoitokulut	15 932	14 681	15 932	14 681
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	2 237	2 513	2 237	2 513
	Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	3 593 266	3 197 375	3 593 266
	Maksetut korvaukset yhteensä	3 593 266	3 593 266	3 197 375
Jälleenvakuuttajien osuus				
Vakuutusmaksutulo	25	15	25	15

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
3 Liikekulerittelyt				
3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	15 932	14 681	15 932	14 681
Liikekulut	90 065	84 263	89 864	84 085
Sijoitustoiminnan kulut	11 688	9 778	43 433	43 680
Muut kulut	825	985	1 021	1 223
Yhteensä	118 510	109 707	150 249	143 670
3.2 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	2 323	2 313	2 323	2 313
Liikekulut	4 550	5 929	4 550	5 929
Sijoitustoiminnan kulut	684	904	1 714	6 420
Muut kulut, liikearvon poistot	-	-	196	238
Yhteensä	7 557	9 145	8 784	14 900
3.3 Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä				
Palkat ja palkkiot	42 959	39 879	43 396	40 310
Luontoisetujen raha-arvo	1 726	1 533	1 727	1 533
Eläkekulut	6 277	6 237	6 332	6 291
Muut henkilösivukulut	3 957	4 150	3 982	4 176
Yhteensä	54 919	51 799	55 436	52 310
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	1 083	1 929	1 083	2 854
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenen sekä toimitusjohtajan hyväksi annetut eläkesitoumukset Yhtiön johdolle sekä yhtiön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	7	7	7	7
3.4 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	3 004	2 021	3 004	2 022
Muut vakuutusten hankintamenot	27 622	24 439	27 421	24 262
	30 626	26 461	30 424	26 283
Vakuutusten hoitokulut	30 899	28 955	30 899	28 955
Hallintokulut	28 546	28 852	28 546	28 852
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-5	-5	-5	-5
Yhteensä	90 065	84 263	89 864	84 085

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	1 881	1 919	-	-
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset				
Korkotuotot	34 849	21 801	-	-
Muut yritykset				
Korkotuotot	112	128	112	128
Muut tuotot	112 465	87 390	126 723	99 621
	112 577	87 518	126 834	99 749
	147 425	109 319	126 834	99 749
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	83 236	30 062	83 237	30 067
Korkotuotot	841 186	1 109 471	841 863	1 110 171
Muut tuotot	12 540	4 055	18 291	10 539
	936 962	1 143 588	943 391	1 150 777
Yhteensä	1 086 268	1 254 826	1 070 225	1 250 526
Palautuneet arvonalennukset	32 899	10 866	37 141	21 032
Myyntivoitot	209 933	28 012	211 180	28 490
Yhteensä	1 329 100	1 293 704	1 318 546	1 300 048
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset	-92 528	-60 131	-	-
Muut yritykset	-7 837	-5 518	-39 582	-39 421
	-100 365	-65 649	-39 582	-39 421
Kulut muista sijoituksista	-13 183	-22 346	-13 183	-22 346
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-585	-	-	-
Muut yritykset	-877	-777	-5 290	-5 179
	-1 462	-777	-5 290	-5 179
Yhteensä	-115 009	-88 772	-58 054	-66 946
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-45 946	-38 082	-56 659	-45 512
Rakennusten suunnitelmapoistot	-267	-267	-40 306	-31 799
	-46 213	-38 349	-96 965	-77 312
Myyntitappiot	-9 023	-71 197	-9 023	-72 584
Yhteensä	-170 246	-198 318	-164 043	-216 841
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	1 158 855	1 095 387	1 154 503	1 083 207
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 158 855	1 095 387	1 154 503	1 083 207
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	7 696	1 611	7 696	1 611

TASE

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Konserniliikearvo	-	-	196	621
Muut pitkävaikutteiset menot	9 30 222	26 364	31 017	28 435
	30 222	26 364	31 213	29 056
Sijoitukset	5			
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	799 170	652 780	1 579 582	1 379 622
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	661 446	561 463	-	-
	1 460 616	1 214 242	1 579 582	1 379 622
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus	7			
Muut osakkeet ja osuudet	8 510	8 510	7 729	7 441
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7 1 779 899	1 331 816	1 826 154	1 377 331
Rahoitusmarkkinavälineet	15 626 149	13 703 168	15 626 149	13 703 168
Kiinnelainasaamiset	8 195 229	369 694	195 229	369 694
Muut lainasaamiset	8 1 315 847	1 958 059	1 315 847	1 964 183
Talletukset	510 643	164 586	510 643	164 586
Muut sijoitukset	400	246	150	246
	19 428 167	17 527 569	19 474 172	17 579 209
	20 897 293	18 750 322	21 061 482	18 966 272
Vastuuvajaus				
Pakollinen vastuuvajaus	42 423	111 419	42 423	111 419
Saamiset	12			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	390 165	258 497	390 165	258 497
Muut saamiset	143 586	248 752	123 903	189 714
	533 752	507 249	514 069	448 210
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	9 291	226	3 531	3 557
Muut aineelliset hyödykkeet	-	-	167	167
	291	226	3 698	3 724
Rahat ja pankkisaamiset	28 276	50 452	28 794	51 049
Muu omaisuus	133	133	133	133
	28 701	50 811	32 625	54 906
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	638 590	612 859	638 622	612 949
Muut siirtosaamiset	215 059	320 299	220 569	324 010
	853 648	933 158	859 192	936 959
	22 386 040	20 379 323	22 541 004	20 546 823

TASE

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vastattavaa				
Oma pääoma	10			
Sidottu				
Pohjarahasto	5 000	5 000	5 000	5 000
Takuupääoma	4 800	4 800	4 800	4 800
Arvonkorotusrahasto	-	-	600	600
	9 800	9 800	10 400	10 400
Vapaa				
Varmuusrahasto	26 529	22 966	26 246	22 686
Käyttöraha	-	-	283	280
Konsernin edellisten tilikausien tappio	-	-	-16 399	-9 994
Tilikauden voitto/tappio	4 549	3 562	-14 708	-2 643
	31 078	26 529	-4 578	10 330
	40 878	36 329	5 822	20 730
Vähemmistöosuus	-	-	138 619	98 798
Varaukset	11			
Konsernireservi	-	-	1 398	1 747
Kertynyt poistoero	-	-	20 846	7 684
Vapaaehtoiset varaukset	115 811	152 849	116 279	153 317
	115 811	152 849	138 523	162 748
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	14 702 217	13 472 124	14 702 217	13 472 124
Korvausvastuu	7 353 581	6 599 176	7 353 581	6 599 176
	22 055 798	20 071 300	22 055 798	20 071 300
Velat	12			
Muut velat	54 796	8 783	78 781	32 056
Saadut ennakot ja siirtovelat	118 756	110 061	123 462	161 190
	22 386 040	20 379 323	22 541 004	20 546 823

TASEEN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1999						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	8 320	8 320	8 320	1 417 605	1 418 206	1 578 252
Konserniyhtiöosakkeet	624 480	629 474	724 363	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	161 376	161 376	159 603	161 376	161 376	159 603
Lainasaamiset						
konserniyrityksiltä	661 446	661 446	661 446	-	-	-
	1 455 622	1 460 616	1 553 732	1 578 981	1 579 582	1 737 855
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	8 510	8 510	8 510	7 729	7 729	7 729
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 779 899	1 779 899	3 193 770	1 826 154	1 826 154	3 219 022
Rahoitusmarkkinavälineet	15 626 149	15 626 149	15 974 853	15 626 149	15 626 149	15 974 853
Kiinnelainasaamiset	195 229	195 229	195 229	195 229	195 229	195 229
Muut lainasaamiset	1 315 847	1 315 847	1 315 847	1 315 847	1 315 847	1 315 847
Talletukset	510 643	510 643	510 643	510 643	510 643	510 643
Muut sijoitukset	400	400	400	150	150	150
	19 428 167	19 428 167	21 190 741	19 474 172	19 474 172	21 215 743
	20 892 299	20 897 293	22 752 983	21 060 882	21 061 482	22 961 327
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)						
	<u>-407 559</u>			<u>-407 559</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		0			0	
Muita arvonkorotuksia		<u>4 995</u>			<u>600</u>	
		<u>4 995</u>			<u>600</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			<u>1 855 690</u>			<u>1 899 845</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden arvostusperiaatteen muutoksen tilikauden tulosta parantava vaikutus						
		<u>92 257</u>			<u>92 257</u>	

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1998						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	-	-	-	1 259 941	1 264 935	1 390 422
Konserniyhtiöosakkeet	533 098	538 093	623 445	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	114 687	114 687	112 565	114 687	114 687	112 565
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	561 463	561 463	561 463	-	-	-
	1 209 248	1 214 242	1 297 473	1 374 627	1 379 622	1 502 987
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	8 510	8 510	8 510	7 441	7 441	7 441
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	1 331 816	1 331 816	1 791 791	1 377 331	1 377 331	1 816 636
Rahoitusmarkkinavälineet	13 703 168	13 703 168	14 906 602	13 703 168	13 703 168	14 906 602
Kiinnelainasaamiset	369 694	369 694	369 694	369 694	369 694	369 694
Muut lainasaamiset	1 958 059	1 958 059	1 958 059	1 964 183	1 964 183	1 964 183
Talletukset	164 586	164 586	164 586	164 586	164 586	164 586
Muut sijoitukset	246	246	246	246	246	246
	17 527 569	17 527 569	19 190 979	17 579 209	17 579 209	19 221 948
	18 745 327	18 750 322	20 496 962	18 961 277	18 966 272	20 732 376
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)						
	<u>-265 580</u>			<u>-265 580</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		0			0	
Muita arvonkorotuksia		<u>4 995</u>			<u>4 995</u>	
		<u>4 995</u>			<u>4 995</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			<u>1 746 640</u>			<u>1 766 104</u>

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
6 Kiinteistösisjoitusten muutokset				
31.12.1999				
	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet
Hankintameno 1.1.	828 860	561 463	1 270 542	510 672
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-	-	-1 179	-
Lisäykset	160 606	154 596	148 854	123 981
Vähennykset	-3 915	-54 613	-7 137	-3 915
Siirrot	700	-	-	-
Hankintameno 31.12.	986 251	661 446	1 411 081	630 737
Arvonkorotukset 1.1.	4 995	-	600	4 995
Vähennykset	-	-	-	-4 995
Arvonkorotukset 31.12.	4 995	-	600	0
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-181 075	-	-207 889	-182 797
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-	-	1 090	-
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	-11 000	-	-62 241	-11 000
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-192 075	-	-269 040	-193 797
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	799 170	661 446	1 142 642	436 940
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			8 065	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot			12 684	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.			20 749	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.			1 121 893	
	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet				
Jäljellä oleva hankintameno	31 522	32 799	19 086	20 363
Kirjanpitoarvo	31 522	32 799	19 086	20 363
Käypä arvo	29 816	30 648	16 018	17 352
Konserniyritykset				
Yritysten lukumäärä	44	42		
Tilikauden tappio/voitto yhteensä	-10 169	1 066		
Yritysten oma pääoma yhteensä	791 606	690 081		

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet				
Muut osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	8 510	8 510	7 441	7 211
Lisäykset	-	-	288	230
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	8 510	8 510	7 729	7 441

Muut sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	Kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö	Konserni	Tilikauden voitto/ tappio 1000 mk	Oma pääoma 1000 mk
					Kirjanpito- arvo 1999 1000 mk	Kirjanpito- arvo 1999 1000 mk		
Tapiolan Arvo-osuus Oy	1 000	20,00	20,00	1 000	1 000	945	93	4 725
Vakuutusneuvonta Aura	50	33,33	33,33	5	5	10	1	29
Vakuutusneuvonta Pohja	50	33,33	33,33	5	5	10	1	29
Suomen Metsäsijoitus Oy	7 500	25,00	25,00	7 500	7 500	6 764	1 072	27 057
Yhteensä	8 600			8 510	8 510	7 729	1 166	31 841

SUURIMMAT OSAKEOMISTUKSET

7 Muut sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	Emo			Konserni		
	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
		1000 mk	1000 mk		1000 mk	1000 mk
		31.12.1999	31.12.1999		31.12.1999	31.12.1999
JOT Automation Group Oyj	5 274 000	2 277	290 059	5 274 000	2 277	290 059
Sonera Oyj	571 500	25 718	231 233	571 500	25 718	231 233
Nokia Oyj	150 000	15 788	160 535	150 000	15 788	160 535
Orion-Yhtymä Oyj	763 020	79 434	103 959	763 020	79 434	103 959
Instrumentarium Oyj	498 226	78 690	95 979	498 226	78 690	95 979
Novo Group Oyj	289 758	39 616	82 695	289 758	39 616	82 695
Kesko Oyj	1 091 300	76 197	81 756	1 091 300	76 197	81 756
Lassila & Tikanoja Oyj	505 900	51 623	73 695	505 900	51 623	73 695
Uponor Oyj	684 000	53 345	71 577	684 000	53 345	71 577
Huhtamäki Van Leer Oyj	349 135	52 249	69 749	349 135	52 249	69 749
Nokia Renkaat Oyj	273 900	30 480	61 559	273 900	30 480	61 559
Fortum Oyj	2 262 976	54 993	60 548	2 262 976	54 993	60 548
Alma Media Oyj	291 680	35 446	55 090	291 680	35 446	55 090
Helsingin Puhelin Oyj (ml.HPY Holding Oyj)	226 200	24 918	54 719	226 200	24 918	54 719
Tamro Oyj	2 927 500	52 915	52 915	2 927 500	52 915	52 915
Schibsted ASA	470 000	26 763	49 825	470 000	26 763	49 825
Orkla Ab	485 714	33 730	47 736	485 714	33 730	47 736
Metra Oyj	428 700	35 197	47 013	428 700	35 197	47 013
Metsä-Serla Oyj	685 500	23 482	46 292	685 500	23 482	46 292
Den Danske Bank	70 000	44 342	45 292	70 000	44 342	45 292
Ericsson Ab	120 000	14 495	44 330	120 000	14 495	44 330
Stockmann Oyj Abp	516 300	41 969	43 898	516 300	41 969	43 898
Aspocomp Group Oyj	194 600	16 504	42 810	194 600	16 504	42 810
Perlos Oyj	192 000	10 845	39 955	192 000	10 845	39 955
Kone Oyj	136 800	22 963	39 774	136 800	22 963	39 774
Muut		835 922	1 200 776		882 177	1 226 028
Yhteensä		1 779 899	3 193 770		1 826 154	3 219 022

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni				
	1999	1998	1999	1998			
8 Muut sijoitukset							
8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä							
Pankkitakaus	924 821	1 503 364	924 821	1 503 364			
Muu vakuus	391 026	454 695	391 026	460 819			
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 315 847	1 958 059	1 315 847	1 964 183			
8.2 Eläkelainasaamisten yhteismäärä							
Muut kiinnelainasaamiset	30 042	103 607	60 083	103 607			
Muut lainasaamiset	1 050 435	1 739 875	2 100 869	1 739 875			
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 080 476	1 843 482	2 160 953	1 843 482			
8.3 Pääomalainojen yhteismäärä							
Lainasaamiset konsernin kiinteistöyrityksiltä	2 100	2 100	-	-			
Muut lainasaamiset	932	870	932	870			
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	3 032	2 970	932	870			
9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset 31.12.1999							
	Emoyhtiö			Konserni			
	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni- liikearvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	43 872	1 159	45 031	45 968	978	9 455	56 401
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-6 313	-	-6 313	-6 313	-	-	-6 313
Hankinnat	11 585	256	11 841	11 585	1	873	12 459
Myyntit ja romutukset	-	-94	-94	-1 300	-	-116	-1 416
Hankintameno 31.12.	49 144	1 321	50 465	49 940	979	10 212	61 131
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-17 509	-933	-18 442	-17 509	-587	-5 553	-23 649
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	6 313	-	6 313	6 313	-	-	6 313
Suunnitelmapoistot	-7 727	-97	-7 824	-7 727	-196	-1 127	-9 051
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-18 922	-1 030	-19 953	-18 922	-783	-6 680	-26 386
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	30 222	291	30 513	31 017	196	3 531	34 744
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-	-	-	-	-	380	380
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-	-	-	-	-477	-477
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	-	-	-	-	-	-97	-97
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	30 222	291	30 513	31 017	196	3 434	34 648

1000 mk

10 Oman pääoman muutokset

Emoyhtiö	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Pohjarahasto	5 000	-	-	5 000
Takuupääoma	4 800	-	-	4 800
	9 800	-	-	9 800
Vapaa				
Varmuusrahasto	22 686	3 560	-	26 246
Käyttörahasto	280	2	-	283
Tilikauden voitto/tappio	3 562	4 549	-3 562	4 549
	26 529	8 112	-3 562	31 078
Oman pääoman muutokset yhteensä	36 329	8 112	-3 562	40 878

Konserni	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Pohjarahasto	5 000	-	-	5 000
Takuupääoma	4 800	-	-	4 800
Arvonkorotusrahasto	600	-	-	600
	10 400	-	-	10 400
Vapaa				
Varmuusrahasto	22 686	3 560	-	26 246
Käyttörahasto	280	2	-	283
Konsernin edellisten tilikausien tappio	-9 994	-	-6 405	-16 399
Konsernin tilikauden tappio	-2 643	2 643	-14 708	-14 708
	10 330	6 205	-21 113	-4 578
Oman pääoman muutokset yhteensä	20 730	6 205	-21 113	5 822

Arvonkorotusrahaston erittely

Arvonkorotusrahasto 1.1.	600	600
Arvonkorotusrahasto 31.12.	600	600
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	600	600

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
11 Varaukset				
Konsernireservi				
Konsernireservi 1.1.	-	-	1 747	1 747
Vähennykset	-	-	-349	-
Konsernireservi 31.12.	-	-	1 398	1 747
Poistoero				
Poistoero 1.1.	-	-	7 684	5 343
Lisäykset	-	-	15 056	2 341
Vähennykset	-	-	-1 894	-
Poistoero 31.12.	-	-	20 846	7 684
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	152 849	204 140	152 849	204 140
Vähennykset	-37 038	-51 291	-37 038	-51 291
Luottotappiovaraus 31.12.	115 811	152 849	115 811	152 849
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	468	468
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	468	468
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	115 811	152 849	116 279	153 317
Varaukset yhteensä	115 811	152 849	138 523	162 749
Poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskettu verovelka			40 172	45 570
Verokanta			29 %	28 %
12 Saamiset ja velat konserni- ja osakkuusyritykset				
12.1 Saamisten erittely				
Saamiset konserniyrityksiltä				
Muut saamiset	23 699	97 663		
12.2 Velkojen erittely				
Velat konserniyrityksille				
Muut velat	52 838	853		
13 Velat, jotka eräännyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Pääomalaina	-	-	2 100	2 100
Aravalainat	-	-	17	31
Kiinnelainat	-	-	8 453	15 614
Muut	-	-	58 225	-
	-	-	68 795	17 745

1 000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
14 Vastuut				
Kiinteistökiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	-	-	562 034	101 200
Velan määrä	-	-	464 826	100 914
Pantit				
Omien velkojen vakuudeksi	21 894	-	21 894	-
Velan määrä	68 926	-	64 926	-
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset				
Myyntitermiinit				
Toteutusarvo	55 404	-	55 404	-
Käypä arvo	73 436	-	73 436	-
Optiosopimukset				
Ostetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	31	-	31	-
Preemioiden käyvät arvot	31	-	31	-
Arvopapereiden lainaussopimukset				
Lainaksi annetut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo	5 142	-	5 142	-
Käypä arvo	68 926	-	68 926	-
Muut vastuusitoumukset				
Merkintäsitoumukset	50 998	71 75450 998	71 754	

15 Lähipiirilainat

- 15.1 Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhteisön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle

Rahalainat eivät ylitä 1 000 000,00 markkaa

- 15.2 Rahalainat sille, jolla takuuosuuden omistuksen nojalla voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön takuuosuuksista tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä

Yhtiö ei ole antanut otsikossa mainittua rahalainaa

- 15.3 Rahalainat, jos työeläkevakuutusyhtiön taseeseen sisältyy rahalainoja työeläkevakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä tai TVYL:n 5§ 4 momentissa tarkoitettuun yhteistyöryhmään kuuluvalla yhteisöllä

Yhtiö ei ole antanut otsikossa mainittua rahalainaa

- 15.4 Rahalainat, jotka on annettu yhteistyöryhmään kuuluvan yhteisön toimitusjohtajalle, hallituksen, hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle

Rahalainat yhteensä 1 806 206,85 markkaa

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

1000 mk

Emoyhtiö

	1999	1998
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	40 878	36 329
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	115 811	152 849
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 855 690	1 746 640
Osittamaton lisävakuutusmaksu	1 967 654	1 391 167
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-30 222	-26 364
Muut erät	-18 032	-
	3 931 779	3 300 622
TVYL 17§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	809 815	454 949
Vakavaraisuusaste% (toteutunut toimintapääoma/vakavaraisuuden laskennassa käytetty vastuuvélka)	19,9	18,1
Vakavaraisuusraja%	6,2	5,6
Tavoitevyöhykkeen alaraja% (2 x vakavaraisuusraja)	12,3	11,3
Tavoitevyöhykkeen yläraja% (4 x vakavaraisuusraja)	24,7	22,5

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 4 549 487,49 markkaa käytetään seuraavasti:

Varmuusrahaan siirretään		4 540 000,00
Käyttörahaan siirretään		9 487,49
		<u>4 549 487,49</u>

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma			
Pohjarahasto	5 000 000,00		
Takuupääoma	<u>4 800 000,00</u>		9 800 000,00
Vapaa oma pääoma			
Varmuusrahaan	30 786 000,00		
Käyttörahaan	<u>292 345,06</u>		31 078 345,06
			<u>40 878 345,06</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 2000

Asmo Kalpala	Pertti Heikkala	Esa Härmälä	Eeva-Liisa Inkeroinen
Ismo Luimula	Maj-Len Remahl	Veikko Simpanen	Risto Suominen
Matti Sutinen	Aino Toikka	Pauli Torkko	

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Mauno Tervo on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 13. huhtikuuta 2000 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein

laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 4 549 487,49 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpito-laissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 27. päivänä huhtikuuta 2000

Mauno Tervo
KHT

SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö
Ulla Holmström
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1999 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja kon-

sernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 4. 5. 2000

Ilkka Brotherus
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

VUOSIKERTOMUS 1999

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

HENKIVAKUUTUSTOIMINTA MONIPUOLISTUI MARKKINOIDEN KASVAESSA

Henkivakuutusmarkkinoiden voimakas kasvu jatkui vuonna 1999. Alan kokonaismaksutulo kasvoi 24 prosenttia 16,2 miljardiin markkaan. Eniten kasvoivat säästöhenkivakuutukset. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus nousi merkittävästi 22 (13) prosenttiin kokonaismaksutulosta.

Henkivakuutusyhtiöiden laskuperustekorko laski vuoden alussa 3,5 prosenttiin uusien tuotteiden osalta.

Yksilöllisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksujen verovähennysoikeuteen tehtiin joitakin muutoksia osana uutta hallitusohjelmaa. Ennen eduskuntakäsittelyä käytiin aiheesta jälleen kerran vilkasta julkista keskustelua. Suhteellisen kauan kestänyt epäselvä tilanne häytti kevätkaudella yksilöllisten eläkevakuutusten myyntiä, vaikka voimaantulleet uudet säännökset muotoutuivat varsin kohtuullisiksi ja koskivat pääosin vain uusia vakuutuksia.

Henkivakuutusala tutki yhteisesti mahdollisuuksia kehittää vakuutustuotteita vanhusten hoidon järjestämiseen. Ratkaisuvaihtoehtojen julkistaminen johti sosiaali- ja terveysministeriön alaisen työryhmän perustamiseen.

Tapiolan henkivakuutustoiminnan kasvua hidasti sijoitussidonnaisten vakuutusten tuoteprojektin viivästyminen, joka siirsi uutuustuotteiden tuloa markkinoille. Tästä syystä maksutulo kasvoi vähemmän kuin alalla keskimäärin. Uusien henkivakuutusten myynti jäi 109 miljoonaan markkaan.

Kokonaistulos oli Henki-Tapiolassa kuitenkin varsin hyvä ja asiakashyvitykset viime vuoden tu-

loksesta ovat alan korkeimpia. Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu maksutulo nousi niin henkivakuutuksissa, yksilöllisissä eläkevakuutuksissa kuin ryhmäeläkevakuutuksissakin. Tapiolan

henkivakuutusyhtiöiden markkinaosuus oli 6,4 prosenttia. Henki-Tapiolan vakavaraisuus pysyi hyvällä tasolla

Vuoden 2000 alkupuolella markkinoille tuoduissa Tapiolan sijoitussidonnaisissa uutuustuotteissa toteutuvat hyvin asiakasomistajuuden keskeiset periaatteet. Vakuutukset ovat rakenteeltaan ja rahastoivalikoimaltaan helppoja ja edullisia ja soveltuvat myös asiakkaan yksilölliseen varainhoitoon. Kesällä 1999 laajennettiin yhteistyötä S-ryhmän kanssa tarjoamalla bonusasiak-

kaille uusi S-bonusta kasvattava ryhmähenkivakuutus.

Tarve täydentää yleistä sosiaaliturvaa vapaaehtoisella eläkesäästämällä ja riskihenkivakuutusturvalla tuntuu kasvavan edelleen. Pankkisäästämisen sijaan muut säästämismuodot ovat lisäämässä kiinnostavuuttaan. Asiakkaalla on useampia vaihtoehtoja valittavanaan, mikä lisää kilpailua ja kasvattaa asiakaspalvelun osaamisvaatimuksia.

Tapiolan ajanmukaiset tuotteet, hyvä taloudellinen asema ja kattava valtakunnallinen palveluverkosto antavat hyvän mahdollisuuden menestyä kasvavilla henkivakuutusmarkkinoilla.

JARI SAINE
toimitusjohtaja
Henki-Tapiola

HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO, TILINTARKASTAJAT JA HALLITUS

HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

Toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa

Matti Ahde	1998-2001
puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Vantaa	
Tuula Entelä	1999-2002
varapuheenjohtaja, sijoitusjohtaja, Espoo	
Seppo Aaltonen	1999-2002
johtaja, Helsinki	
Vesa Ekroos	1999-2002
hallituksen puheenjohtaja, Espoo	
Jouko Havunen	1999-2002
kauppatieteiden lisensiaatti, Laihia	
Pertti Kettunen	1998-2001
professori, Jyväskylä	
Vesa Kämäri	1997-2000
kenraaliluutnantti, Helsinki	
Saara Lampelo	1998-2001
toimitusjohtaja, Oulu	
Merja Lehtonen	1999-2002
puheenjohtaja, Riihimäki	
Sisko Mäkelä	1997-2000
agronomi, Pyhäntä	
Simo Nuutinen	1997-2000
maanviljelijä, Lieksa	
Arja Pohja	1997-2000
toimiston päällikkö, Turku	
Asko Sarkola	1997-2000
teatterinjohtaja, Espoo	
Jouko Setälä	1999-2002
toimitusjohtaja, Helsinki	
Arto Tuominen	1998-2001
toimitusjohtaja, Espoo	

HENKI-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset tilintarkastajat

Mauno Tervo
ekonomi, KHT
SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö, jonka päävastuullisena tilintarkastajana
Ulla Holmström , diplomiekonomi, KHT

Varatilintarkastajat

Jari Miikkulainen
kauppatieteiden maisteri, KHT
Mirja Tonteri
ekonomi, KHT

HENKI-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala (s. 1950),
puheenjohtaja.

kauppatieteiden maisteri

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keski-
näisen Henkivakuutusyhtiön
Tapiolan ja Keskinäisen
Eläkevakuutusyhtiön
Tapiolan hallitusten pu-
heenjohtaja vuodesta

1987 ja pääjohtaja vuodesta

1994, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan
hallituksen puheenjohtaja ja pääjohtaja vuodesta
1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituksen
ja johtokunnan puheenjohtaja vuodesta 2000.

Vakuutusalan työnantajajyhdistys ry:n hallituksen
jäsen vuodesta 1988.

Metsä-Serla Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1990.

YIT-Yhtymä Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2000.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 1995.

LTT-Tutkimus Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1988.

Pertti Heikkala
(s. 1940),
varapuheenjohtaja,
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten varapuheenjohtaja vuodesta 1988, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1994.

Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1999.

Liikennevakuutuskeskuksen puheenjohtaja vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1996.

Juhani Heiskanen
(s.1948),
filosofian kandidaatti,
SHV, eMBA.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan varatoimitusjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan johtaja vuodesta 1995.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan aktuaari ja hallituksen varajäsen vuodesta 1995.

Pentti Koskinen (s.1942),
filosofian kandidaatti,
SHV.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan aktuaarijohtaja vuodesta 1992 ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n

Tapiolan aktuaarijohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1993, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen jäsen vuodesta 1994.

Tom Liljeström (s. 1959),
diplomi-insinööri,
kauppatieteiden
maisteri.

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön

Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1994.

Lännen Tehtaat Oyj:n hallintoneuvoston puheenjohtaja vuodesta 1996.

Oy Metsä-Rauma Ab:n hallituksen jäsen 1997-1999.

Jari Saine (s. 1951),
filosofian maisteri, SHV.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Henkivakuutus Oy Retron hallituksen jäsen vuodesta 1994.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1996.

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1999.

VARAJÄSENET

Antti Calonius

(s. 1950),
valtiotieteen maisteri.

Suursiakkait, ulkomaantoiminnot ja meklarit –yksikön johtaja vuodesta 1993.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön hallitusten

varajäsen vuodesta 1993, Yritysten Henkivakuutus Oy: Tapiolan hallituksen varajäsen vuodesta 1994.

Alma Vakuutus Oy:n hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1995.

Suomen Atomivakuutuspoolin, Suomen Lento-
vakuutuspoolin ja Suomen Vahinkovakuutuspoolin hallituksen jäsen vuodesta 1989.

Jari Eklund (s. 1963),
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan sijoitusjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

Suomen Hypoteekkiyhdistyksen hallituksen jäsen vuonna 2000.

Matti Luukko (s. 1941),
varatuomari.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan varatoimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten

varajäsen vuodesta 1994.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1998.

Alpo Mustonen (s. 1938),
31.12.1999 saakka.

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan johtaja, eläkkeelle 31.12.1999.

Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen varajäsen 31.12.1999 saakka.

Markku Paakkanen
(s. 1951),
filosofian lisensiaatti,
SHV.

Tapiola-yhtiöiden talousjohtaja vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten

Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1999

Henki-Tapiolan toiminnassa painottui sijoitussi-donnaisten säästö- ja eläkevakuutuksien tuotekehitys. Niiden myynti aloitettiin aivan vuoden lopulla. Tuoteuudistusten viivästymisen johdosta myyntitulokset jäivät odotettua alhaisemmiksi. Jakeluverkostoa kehitettiin vastaamaan laajentuvien markkinoiden tarpeita. Yhtiön tulos oli hyvä, ja vakavaraisuus säilyi edellisvuoden hyvällä tasolla.

Henkivakuutusmarkkinat kasvavat lähivuosina edelleen voimakkaasti. Aktiivisen tuotekehitysvaiheen jälkeen yhtiön tuotevalikoima vastaa kattavasti asiakastarpeita. Sekä riskiturvan, säästämisen että sijoittamisen suhteen on keskeistä nykyisten myyntikanavien kehittäminen ja uusien, tehokkaasti toimivien myyntikanavien luominen. Yhtiön vaikiintunut ja hyvä tulos- ja vakavaraisuusasema antavat mahdollisuuden menestyä kiristyvässä kilpailussa.

Vuosituhanen vaihtumisen aiheuttamien järjestelmämuutosten valmistelu aloitettiin Tapiolas- sa jo vuoden 1996 lopulla. Tarvittavat muutokset tehtiin pääosin kahtena seuraavana vuonna ja saatettiin loppuun vuoden 1999 aikana. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi toteutettiin vuonna 1999 laajat kokonaistestaukset ja järjestelmien koe- käyttö. Näin varmistettiin se, että siirtyminen vuoteen 2000 sujui ilman ongelmia.

Euron käyttöönoton vaatimat muutokset suunnittelee ja koordinoi erityinen sitä varten vuonna 1997 perustettu Euro-projekti. Projekti on suunnitellut tarvittavat tekniset ratkaisut, selvittänyt siirtymisen edellyttämät toimenpiteet aikatauluineen ja arvioinut kaikkien järjestelmien vaatimat työ- määrät. Arvio Tapiola-ryhmän yhtiöiden kokonaistyömäärästä on yhteensä noin 116 henkilötyövuotta, joka jakautuu vuosille 1998-2002. Suunnitelmat on tehty siten, että uuteen rahayksikköön siirtyminen on mahdollisimman häiriötöntä ja joustavaa.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Henki-Tapiolan vakuutusmaksutulo oli 763 miljoonaa markkaa. Maksutulo kasvoi edellisen vuoden 728 miljoonasta markasta 4,8 prosenttia. Henkivakuutus- ten osuus maksutulosta oli 63 % eli 484 miljoonaa markkaa, kasvua edellisvuodesta 6,3 %. Yksilöllisen eläkevakuutuksen osuus oli 37 % eli 279 miljoonaa markkaa, mikä merkitsee 2,2 %:n lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna.

Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 541 miljoonalla markalla.

Maksetut korvaukset Henki-Tapiolan maksamat korvaukset olivat 410 miljoonaa markkaa eli 0,5 % enemmän kuin vuonna 1998. Säästösummien takaisinmaksut olivat 130 miljoonaa markkaa eli 17 miljoonaa markkaa edellisvuotis- ta vähemmän. Takaisinostojen määrä kasvoi 75 miljoonasta markasta 84 miljoonaan markkaan, mikä merkitsi 11,3 prosentin kasvua vuodesta 1998.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 365 miljoonaa markkaa, lisäystä edelliseen vuoteen oli 17,0 %.

Korko- ja muut tuotot kulujen jälkeen olivat 166 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 200 miljoonaa markkaa.

Kiinteistösijoitusten nettotuotot vähenivät hieman, 75 miljoonasta markasta 74 miljoonaan markkaan.

Sijoitusten nettomyyntivoittoa tuloutui 118 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 36 miljoonaa markkaa. Kiinteistösijoitusten netto- myyntivoitot olivat 25 miljoonaa markkaa, ja osakkeista ja osuuksista saadut myyntivoitot olivat nettona 93 miljoonaa markkaa.

Arvonlennusten yhteismäärä oli 58 miljoonaa markkaa, edellisvuonna 19 miljoonaa mark-

kaa. Osakkeiden arvonalennuksia oli 18 miljoonaa markkaa ja kiinteistöjen arvonalennuksia 40 miljoonaa markkaa.

Arvonalennusten palautukset, jotka lisäsivät sijoitustoiminnan tuottoja, olivat yhteensä 21 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 10 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 5 966 miljoonaa markkaa. Sijoitusten käypä arvo oli 7 012 miljoonaa markkaa.

Korkosijoitukset painoutuivat joukkovelkakirjalainoihin. Osakkeiden osuus nousi 14,5 prosentista 21,2 prosenttiin.

LIIEKULUT

Tuloslaskelman liikekulut olivat 98 miljoonaa markkaa eli 6 miljoonaa markkaa enemmän kuin edellisvuonna.

Kokonaisliikekulut, jotka sisältävät poistoja 3 miljoonaa markkaa, on jaettu toiminnoille. Sijoitustoiminnan kulut sisältävät sekä välilliset että välittömät kulut.

Palkat ja palkkiot olivat yhteensä 40 miljoonaa markkaa, mikä on 3,2 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Yhtiön tehtäviä hoitava henkilöstö on työsuhteessa paitsi yhtiöön myös Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön Tapiolaan ja Keskinäiseen Eläkevakuutusyhtiöön Tapiolaan. Yhtiön toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja ovat työsuhteessa yhtiöön ja tytäryhtiöön Yritysten Henkivakuutus Oy:öön Tapiolaan. Yhteisin resurssein tuotetuista palveluista maksetut erät sisältyvät yhtiön liikekulujen vastaviin eriin samalla tavoin kuin, jos henkilöstö olisi ollut suoraan Henki-Tapiolan palveluksessa.

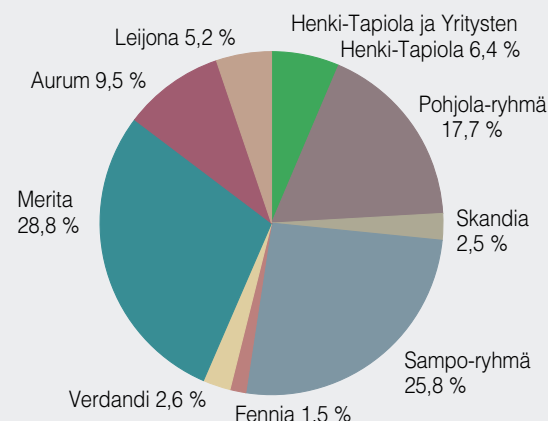
Yhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat 1 240 824,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 51 733 504,54 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot yhteensä olivat 52 974 328,54 markkaa.

TILIKAUDEN TULOS

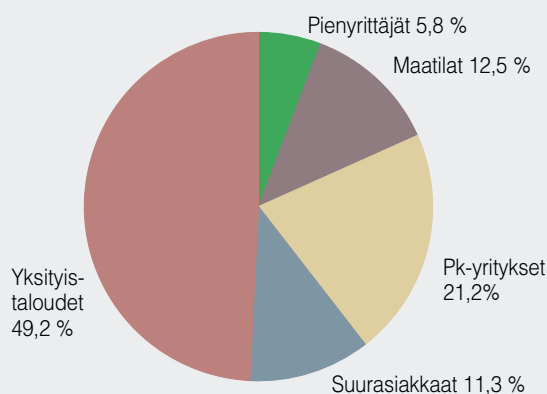
Henki-Tapiolan liikevoitto oli 157 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 128 miljoonaa markkaa.

Suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden markkinaosuudet 1999

Henki-, ryhmähenki- ja yksilöllinen sekä ryhmäeläkevakuutus.
Yhtiöiden yhteenlasketut maksutulot 16,6 mrd. markkaa sisältäen eläkesäätiöiden purkamiset.

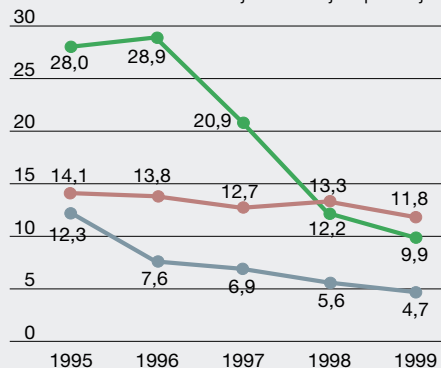

Henki-Tapiolan maksutulon jakauma asiakasryhmittäin 1999

Tapiolan henkivakuutuslajien markkinaosuuskehitys

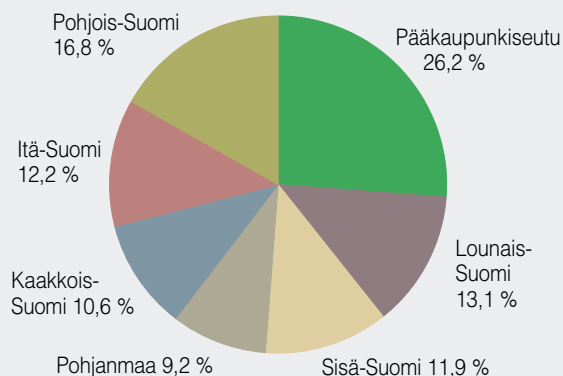
Ilman eläkesäätiöiden ja -kassojen purkuja.

Legend:
■ Ryhmäeläkevakuutus
■ Yksilöllinen eläkevakuutus
■ Henkivakuutus, vapaamuotoinen ryhmähenkivakuutus ja kapitalisaatiosopimus

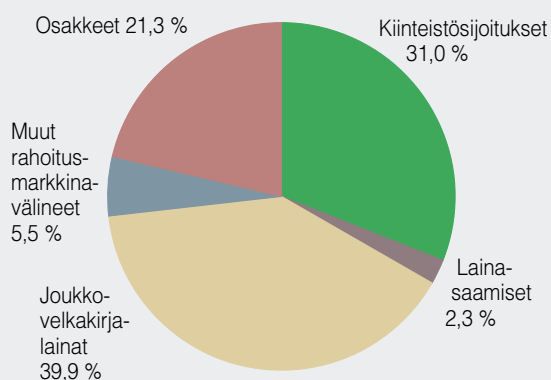
Henki-Tapiolan maksutulon jakauma alueittain 1999

Asiakkaan kotikunnan mukaan sisältäen myös suurasiakkaat

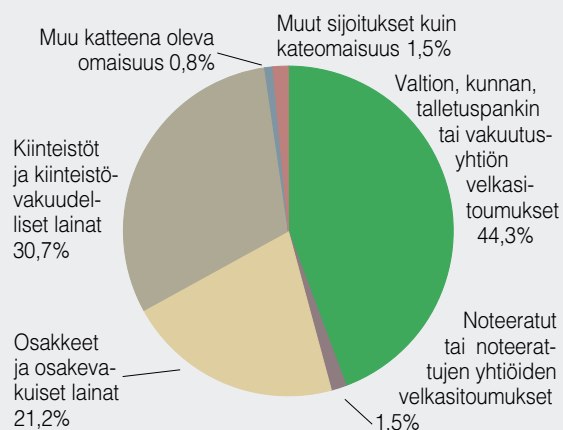
Henki-Tapiolan sijoitusten jakauma

Käypä arvo 31.12.1999 Mmk 7 012

Henki-Tapiolan sijoitusten jakauma sijoitusriskin mukaan

Käypä arvo 31.12.1999

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofilin. Vastuuelvää kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

Yhtiön vakuutustekninen tulos 162 miljoonaa markkaa oli hyvä, ja se mahdollistaa kilpailukykyiset asiakashyvitykset. Vakuutustekninen tulos käsittää ns. riskiliikkeen, kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tuloksen.

Varsinaista vakuutustoimintaa kuvaavan riskiliikkeen tulos oli 55 miljoonaa markkaa voitollinen. Edellisvuonna voitollinen tulos oli 45 miljoonaa markkaa.

Kustannusliikkeen tulos oli 13 miljoonaa markkaa tappiollinen. Edellisenä vuonna kustannusliike oli 5 miljoonaa markkaa tappiollinen.

Sijoitustoiminnan tulos oli 120 miljoonaa markkaa voitollinen, 100 miljoonaa markkaa vuonna 1998.

Henki-Tapiolan vakavaraisuusaste nousi 124,4 prosenttiin. Vuonna 1998 se oli 122,9 prosenttia. Yhtiön vakavaraisuustaso on hyvä.

Omaisuiden käyvät arvot on laskettu varovaisuuden periaatetta noudattaen tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa tarkemmin selostetulla tavalla.

Poistot, yhteensä 13 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain salmit poistot on tehty täysimääräisinä.

Luottotappiovaraus on tehty täyteen määrään.

Tilinpäätöksessä varattiin vakuutuksenottajille vuoden 2000 asiakashyvityksiin 84 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 83 miljoonaa markkaa. Tämän lisäksi tulevia lisäetuja varten varattiin 47 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 33 miljoonaa markkaa. Yhteensä tulevia lisäetuja varten on varattu 87 miljoonaa markkaa.

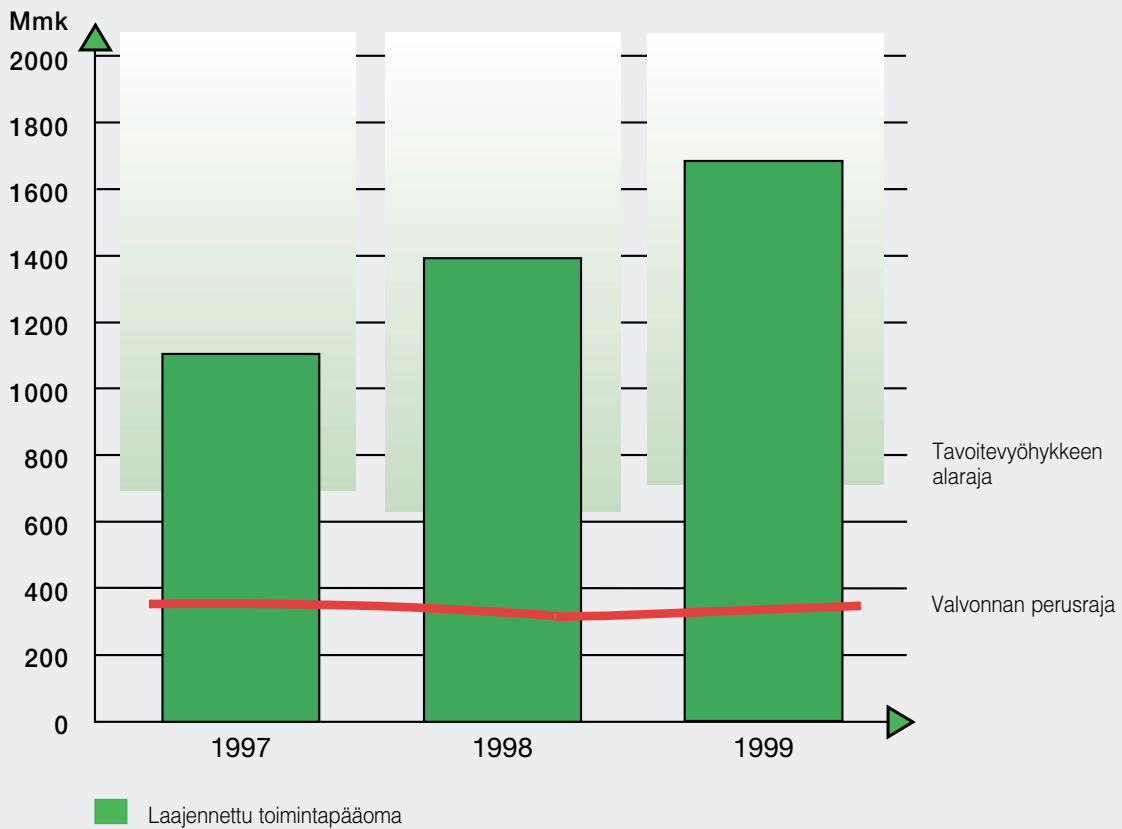
Käyttörahostolahjoituksia ei ole ollut tilivuoden aikana.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahoon h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 511 000,00 markkaa. Se on laskettu ennakkomäärän mukaisena ja sisältyy tuloslaskelman muiden kulujaan.

Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilivuoden ylijäämä 2 112 852,91 markkaa käytetään siten, että se siirretään kokonaisuudessaan varmuusrahastoon.

Taseen loppusumma oli 6 352 628 279,00 markkaa, edellisenä vuonna 5 836 036 357,39 markkaa.

HENKI-TAPIOLAN LAAJENNETTU TOIMINTAPÄÄOMA

Laajennettu toimintapääoma on toimintapääoma lisättynä erillä, joita voidaan käyttää yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen tilanteen niin vaatiessa.

Tavoitevyöhykkeen alaraja on raja, jonka ylittämään yhtiö saa itse päättää asiakashyvityksensä ja valvonnan perusraja on raja, jonka alittuessa yhtiö on velvollinen toimittamaan valvontaviranomaiselle tarkan selviytymissuunnitelman.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Henki-Tapiolan konserniin sisältyivät emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola sekä 63 asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Tilikauden aikana yhtiöön on tullut yksi tytäryhtiö ja myyty seitsemän tytäryhtiötä.

Osakkuusyhtiöitä ovat Tieto-Tapiola Oy, Vakuutusneuvonta Aura Oy, Vakuutusneuvonta Pohja Oy ja Tapiolan Arvo-osuus Oy.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Konsernin kokonaismaksutulo oli 1 059 miljoonaa markkaa, mikä merkitsee 13,1 prosentin nousua edellisvuoteen.

Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 672 miljoonaa markkaa 6 469 miljoonaan markkaan.

Maksetut korvaukset Maksetut korvaukset olivat yhteensä 610 miljoonaa markkaa, missä on lisäystä 2,1 %. Korvausvastuu kasvoi 184 miljoonaa markkaa 2 406 miljoonaan markkaan.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 544 miljoonaa markkaa.

Arvonalennuksia on kirjattu 70 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 38 miljoonaa markkaa. Palautuneita arvonalennuksia aikaisemmilta vuosilta on kirjattu 31 miljoonaa markkaa. Edellisvuonna 29 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 8 785 miljoonaa markkaa ja vastaavasti käyvin arvoin 10 292 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Liikekulut olivat 132 miljoonaa markkaa, missä lisäystä edellisestä vuodesta on 9,5 %.

Palkat ja palkkiot, 59 miljoonaa markkaa, nousivat 6,1 prosenttia.

TILIKAUDEN TULOS

Konsernin liikevoitto oli 178 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 157 miljoonaa markkaa.

Riski-, kustannus- ja korkoliikkeen tulos oli yhteensä 229 miljoonaa markkaa. Vuonna 1998 konsernin tulos oli vastaavasti 200 miljoonaa markkaa.

Konsernin vakavaraisuuspääoma nousi 283 miljoonalla markalla 1964 miljoonaan markkaan. Konsernin vakavaraisuutta kuvaava vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvälästä oli 22,6 prosenttia, edellisvuonna 21,4 prosenttia

Poistot, yhteensä 70 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina ja ne sisältävät konsernin liikearvon poiston. Poistoeron lisäys oli 9 miljoonaa markkaa. Varaukset olivat vuoden loppuun yhteensä 54 miljoonaa markkaa.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset taseesta on jaettu laskennalliseen verovelkaan, vähemmistöosuuteen ja omaan pääomaan.

Konsernin tappio tilikaudelta oli 10 138 965,34 markkaa. Vähemmistön osuus oli 475 631,59 markkaa. Taseen loppusumma oli 9 290 817 869,32 markkaa.

HENKI-TAPIOLAN TULOSANALYYSI

Ei sisällä Yritysten Henki-Tapiolaa

Mmk

TULOKSEN MUODOSTUMINEN	1999	1998	1997	1996	1995
Riskiliike	55	45	46	33	35
Kustannusliike	-13	-5	-4	5	8
Korkoliike	120	89	67	66	45
Arvonkorotukset	-	-	-	-	12
Muut liikevoittoon vaikuttavat erät	-5	-1	-8	-3	-31
LIIKEVOITTO	157	128	101	101	69
TULOKSEN KÄYTTÖ					
Asiakashyvitykset	-84	-83	-84	-63	-64
Tulevien lisäetujen vastuu	-47	-33	-7	0	0
Tasoisvaraus	-17	-11	-9	-13	-1
Satunnaiset kulut, varaukset, verot, poistot yms.	-7	0	0	-20	-2
Tilikauden voitto	2	1	1	5	2

HENKI-TAPIOLAN KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	1999	1998	1997	1996	1995
YLEISTÄ TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT					
Liikevaihto, Mmk	1 874	1 699	1 756	1 734	1 226
Liikevoitto tai -tappio, Mmk	178	157	93	104	116
Liikevoitto liikevaihdosta, %	9,5	9,2	5,3	6,0	9,5
Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja, Mmk	2	- 4	- 42	12	23
Edellinen liikevaihdosta, %	0,1	- 0,2	-2,4	0,7	1,9
Voitto tai tappio ennen varauksia ja veroja, Mmk	2	- 4	- 42	0	23
Edellinen liikevaihdosta, %	0,1	- 0,2	-2,4	0,0	1,9
Oman pääoman tuotto, %	17,4	21,2	4,9	43,3	17,1
Kokonaispääoman tuotto, %	7,9	8,0	5,9	10,1	6,9
Omavaraisuusaste, %	16,4	15,4	13,0	13,4	10,1
HENKIVAKUUTUKSEN TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT					
Kokonaisvakuutusmaksutulo, Mmk	1 059	937	1 159	1 135	729
Liikekustannussuhde, %	121,9	111,4	105,8	97,7	92,1
Toimintapääoma, Mmk	1 697	1 429	1 053	962	603
Tasotusmäärä, Mmk	210	195	181	171	174
Vakavaraisuuspääoma, Mmk	1 964	1 680	1 291	1 160	810
Vakavaraisuusaste, %	122,6	121,4	118,0	118,4	114,8
MUUT TUNNUSLUVUT					
Vähimmäistoimintapääoma, Mmk	396	350	324	294	273
Toimintapääoma-aste, %	428,9	408,8	324,8	327,4	221,3
Markkinaosuus maksutulosta, %	6,4	7,0	10,2	9,6	10,2
Markkinaosuus ilman säätiöiden purkuja, %	6,3	7,5	9,3	9,9	15,4
Markkinaosuus vakuutussäästöistä, Mmk	10,6	12,4	13,7	15,7	18,6
SIJOITUSTEN JAKAUMA					
Kiinteistösijoitukset, Mmk	2 879	2 980	2 905	2 565	2 232
%	28,0	31,8	35,6	35,8	37,1
Osakkeet, Mmk	2 122	1 244	636	348	193
%	20,6	13,3	7,8	4,9	3,2
Joukkovelkakirjalainat, Mmk	4 524	4 328	4 135	3 352	2 567
%	44,0	46,2	50,7	46,7	42,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet, Mmk	589	687	306	574	212
%	5,7	7,3	3,7	8,0	3,5
Lainasaamiset, Mmk	178	128	177	335	806
%	1,7	1,4	2,2	4,7	13,4
Muut sijoitukset, Mmk	0	0	4	1	0
%	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0

KIINTEISTÖKANNAN ARVOT, TUOTOT JA TYHJILLÄN OLEVAT TILAT 31.12.1999

KIINTEISTÖKANTA, 1 000 MK

Käypä arvo	2 276 391
Kirjanpitoarvo ja lainat	1 859 392
Arvostusero	416 999

Kiinteistö- tyyppi	Käypäärho 1 000 mk	Käypäärho mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Netto- tuotto %	Potentiaalinen nettotuotto *) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjysaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	1 375 127	9 760	65 436	4,8	5,1	140 892	2,2
- omassa käytössä olevat **)	85 074	6 723	6 800	8,0	8,0	12 654	0,0
Teollisuuskiinteistöt	30 693	3 574	1 869	6,1	6,1	8 589	0,0
Hotellit	231 696	7 713	17 929	7,7	7,7	30 040	0,0
Yhteensä	1 722 590	8 964	92 034	5,3	5,6	192 175	1,6
Asuinkiinteistöt ***)	420 889	6 410	23 713	5,6	5,9	65 659	4,6
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat ja							
kesken vuotta hankitut	92 514						
Tontit ilman rakennuksia	28 606						
Metsät	27						
Kiinteistösijoitusyhtiöiden							
osakkeet	11 765						
Yhteensä	132 912					17 814	
KIINTEISTÖKANTA	2 276 391					275 648	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjien tilojen laskennallinen

bruttovuokra, joka on keskimäärin

55 mk/m²/kk

***) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

75 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

1 649 000 mk

Tämän lisäksi rakenteilla olevat kohteet ovat saaneet korkotukea

28 000 mk

Toimitilakiinteistöjä keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

3,4 %

RAHOITUSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	15 414	1 474	11 807	-3 856
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	609 917	538 471	855 855	696 965
Sijoitusten arvonlennukset ja arvonkorotukset	29 317	8 976	39 476	9 155
Poistot	12 604	8 662	70 221	63 107
	667 252	557 583	977 358	765 372
Pääomarahoitus				
Vähemmistöosuuden lisäys	-	-	438	-
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	-	-46 339
Oman pääoman lisäys	-	-	7 036	31 715
Pääomalaina	-	130 000	-	130 000
	-	130 000	7 473	115 376
Varojen lähteet yhteensä	667 252	687 583	984 832	880 748
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korot	6 760	131	9 640	-
Verot	7 448	879	12 782	2 283
Muu voitonjako	-	12	-	12
	14 208	1 022	22 422	2 295
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	627 605	824 028	911 828	1 010 261
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	3 088	3 020	12 421	15 770
	630 693	827 048	924 249	1 026 031
Pääoman palautukset				
Vähemmistöosuuden vähennys	-	-	-	958
Varojen käyttö yhteensä	644 901	828 070	946 671	1 029 284
Liikepääoman lisäys/vähennys	22 351	-140 487	38 161	-148 536
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	-90 367	-77 096	-66 826	-62 992
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	13 853	14 940	9 899	34 873
Siirtosaamisten muutos	4 334	-17 356	7 831	-48 453
Jälleenvakuutustallettevelkojen muutos	-18	52	47	-51
Velkojen muutos	65 099	-36 532	49 454	-35 847
Siirtovelkojen muutos	29 450	-24 495	37 756	-36 067
Liikepääoman lisäys/vähennys	22 351	-140 487	38 161	-148 536

TULOSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vakuutustekninen laskelma:				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo	*1	763 058	728 273	1 059 356
Jälleenvakuuttajien osuus		-11 087	-9 095	-19 258
		751 971	719 178	1 040 098
Sijoitustoiminnan tuotot	4	567 532	508 814	803 125
Sijoitusten arvonnkorotus		8 212	-	11 093
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	2	-410 040	-407 884	-609 682
Jälleenvakuuttajien osuus		10 373	9 478	16 549
		-399 666	-398 406	-593 133
Korvausvastuun muutos		-69 296	-43 230	-184 015
Jälleenvakuuttajien osuus		139	-109	157
		-69 156	-43 340	-183 858
		-468 823	-441 746	-776 991
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-539 046	-493 857	-670 619
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 715	-1 274	-1 378
		-540 761	-495 131	-671 997
Liikekulut	3	-98 342	-92 133	-132 032
Sijoitustoiminnan kulut	4	-210 334	-196 488	-270 017
Muut vakuutustekniset kulut		-319	-496	-350
Vakuutustekninen tulos		9 135	1 997	2 929
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:				
Muut tuotot				
Muut tuotot		274	352	288
Muut kulut				
Konserniliikearvon poisto		-	-	-1
Muut kulut		-755	-1 007	-1 065
		-755	-1 007	-1 379
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot		-7 447	-884	-10 172
Aikaisempien tilikausien verot		-2	5	-121
Laskennallisen verovelan muutos		-	-	-2 489
		-7 448	-879	-12 782
Osuus osakkuusyritysten voitosta verojen jälkeen		-	-	16
Voitto/Tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		1 206	464	-10 615
Voitto/Tappio satunnaiserien jälkeen		1 206	464	-10 615
Poistoeron lisäys		-298	-474	-
Vapaaehtoisten varausten lisäys		1 205	740	-
Tilikauden voitto/tappio ennen vähemmistöosuutta		2 113	730	-10 615
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		-	-	476
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden tappio		2 113	730	-10 139

* Viittaus liitetiedon numeroon

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensvakuutus				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	457 526	433 960	496 326	464 301
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	20 783	17 234	27 180	23 803
Muu ryhmähenkivakuutus	5 993	4 354	31 740	29 539
Kapitalisaatiosopimukset	-	-	24 550	2 450
	484 302	455 548	579 796	520 093
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	278 594	272 606	333 854	323 858
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	-	-	145 560	92 977
	278 594	272 606	479 414	416 835
	762 897	728 154	1 059 210	936 928
Jälleenvakuutus	222	186	222	186
Kokonaisvakuutusmaksutulo	763 118	728 340	1 059 432	937 114
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-61	-67	-76	-84
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	763 058	728 273	1 059 356	937 030
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
Jatkuvat vakuutusmaksut	562 615	535 848	731 679	717 466
Kertamaksut	200 282	192 306	327 531	219 462
Yhteensä	762 897	728 154	1 059 210	936 928
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	735 846	728 154	1 032 160	936 928
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	27 051	-	27 050	-
Yhteensä	762 897	728 154	1 059 210	936 928

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1.1 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen				
Hyvitykset				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	73 813	68 740	74 383	68 862
Muu ryhmähenkivakuutus	23	60	2 313	616
Kapitalisaatiosopimukset	-	-	1 438	1 509
	73 836	68 800	78 134	70 988
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	52 490	42 306	54 921	43 438
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	-	-	21 767	27 353
	52 490	42 306	76 688	70 791
	126 326	111 106	154 822	141 779
Alennukset				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	4 918	4 909	4 918	4 909
Muu ryhmähenkivakuutus	508	-	508	-
	5 426	4 909	5 426	4 909
	131 752	116 015	160 248	146 688
2 Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
Ensivakuutus				
Henkivakuutus				
Takaisinostot	244 742	264 487	266 556	276 549
	82 340	73 234	82 679	73 540
	327 082	337 721	349 235	350 089
Eläkevakuutus				
Takaisinostot				
	61 387	49 486	233 330	221 509
	1 339	1 981	2 110	2 458
	62 727	51 467	235 440	223 967
	389 809	389 189	584 675	574 056
Jälleenvakuutus	20 231	18 695	25 007	22 862
Maksetut korvaukset yhteensä	410 040	407 884	609 682	596 918

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
3 Liikekulueroittelyt				
3.1 Kokonaisliikekulut toimintoittain				
Maksetut korvaukset	12 391	11 676	14 703	13 483
Liikekulut	98 342	92 133	132 032	120 621
Sijoitustoiminnan kulut	17 065	16 071	76 728	83 054
Muut kulut	755	1 007	1 065	1 379
Yhteensä	128 553	120 887	224 528	218 537
3.2 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	428	327	457	328
Liikekulut	2 680	2 180	4 049	3 106
Sijoitustoiminnan kulut	159	155	2 993	9 312
Muut kulut, liikearvon poisto	-	-	1	10
Yhteensä	3 268	2 662	7 500	12 756
3.3 Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä				
Palkat ja palkkiot	40 302	39 055	59 497	56 096
Luontoisetujen raha-arvo	1 299	1 193	1 973	1 840
Eläkekulut	5 942	5 572	8 593	8 227
Muut henkilösivukulut	3 907	4 255	5 621	5 944
Yhteensä	51 451	50 076	75 684	72 107
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	1 241	1 511	1 520	1 911
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenen sekä toimitusjohtajan hyväksi annetut eläkesitoumukset Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2	2	2	2
3.4 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	13 125	9 281	14 155	10 451
Muut vakuutusten hankintamenot	39 994	39 975	53 250	50 953
	53 118	49 256	67 405	61 404
Vakuutusten hoitokulut	20 142	17 553	32 026	27 026
Hallintokulut	25 081	25 324	33 311	32 949
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-	-	-710	-758
Yhteensä	98 342	92 133	132 032	120 621

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	3 446	5 955	-	-
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset				
Korkotuotot	33 290	34 665	-	-
Muut tuotot	1 143	1 373	-	-
	34 433	36 038	-	-
Muut yritykset				
Korkotuotot	320	333	369	375
Muut tuotot	160 194	153 062	238 756	228 160
	160 514	153 395	239 125	228 535
	194 947	189 433	239 125	228 535
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	45 685	15 945	63 851	21 493
Korkotuotot	171 228	203 849	275 256	375 250
Muut tuotot	4 197	5 943	6 294	7 352
	221 110	225 737	345 401	404 095
Yhteensä	419 503	421 125	584 527	632 630
Palautuneet arvonalennukset	20 595	10 126	30 614	28 588
Myyntivoitot	127 433	77 562	187 984	100 196
Yhteensä	567 532	508 814	803 125	761 415
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset	-78 072	-75 661	-	-
Muut yritykset	-42 831	-38 511	-107 174	-109 085
	-120 903	-114 172	-107 174	-109 085
Kulut muista sijoituksista	-3 160	-10 775	-4 900	-14 237
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-734	-767	-	-
Muut yritykset	-8 834	-4 315	-12 000	-7 072
	-9 568	-5 082	-12 000	-7 072
Yhteensä	-133 631	-130 030	-124 074	-130 394
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-58 123	-19 103	-70 089	-37 744
Rakennusten suunnitelmapoistot	-9 336	-5 999	-62 699	-54 692
	-67 459	-25 102	-132 789	-92 436
Myyntitappiot	-9 245	-41 357	-13 154	-60 508
Yhteensä	-210 334	-196 488	-270 017	-283 339
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	357 197	312 325	533 108	478 076
Sijoitusten arvonkorotukset	8 212	-	11 093	-
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	365 409	312 325	544 201	478 076
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	6 683	884	9 015	2 246
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta	7 551	-	10 433	-

TASE

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Konserniliikearvo	-	-	-	33
Muut pitkävaikutteiset menot	9	18 946	26 947	26 032
	18 946	18 953	26 947	26 065
Sijoitukset	5			
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		1 260 237	1 286 054	2 333 716
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		499 555	512 129	-
		1 759 792	1 798 184	2 333 716
Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus	7			
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet		68 065	68 065	-
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä		35 487	35 487	-
Muut osakkeet ja osuudet		2 870	2 870	2 630
		106 422	106 422	2 630
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	855 087	669 439	1 243 423
Rahoitusmarkkinavälineet		3 011 204	2 772 748	4 879 366
Kiinnelainasaamiset		52 609	64 426	55 776
Muut lainasaamiset	8	73 700	55 644	121 726
Talletukset		107 000	36 602	148 000
		4 099 600	3 598 859	6 448 291
		5 965 814	5 503 465	8 784 687
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	10	126 603	-	155 485
Saamiset	13			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		16 682	21 481	25 569
Jälleenvakuutustoiminnasta		-	2	0
Muut saamiset		56 117	141 684	14 241
		72 800	163 167	39 810
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	9	871	1 043	9 373
Muut aineelliset hyödykkeet		-	-	471
		871	1 043	9 844
Rahat ja pankkisaamiset		55 515	41 662	82 886
Muu omaisuus		214	214	214
		56 600	42 920	92 944
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		109 541	103 120	172 116
Muut siirtosaamiset		2 324	4 411	18 829
		111 865	107 531	190 945
		6 352 628	5 836 036	9 290 818
				8 525 361

TASE

1000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1999	1998	1999	1998
Vastattavaa					
Oma pääoma	11				
Sidottu					
Pohjarahasto		26 650	26 650	26 650	26 650
Takuupääoma		12 000	12 000	12 000	12 000
Arvonkorotusrahasto		2 100	2 100	41 099	33 463
		40 750	40 750	79 749	72 113
Vapaa					
Vapaat rahastot		26 067	25 337	26 067	25 337
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		-	-	32 666	32 922
Konsernin edellisten tilikausien tappio		-	-	-54 821	-47 706
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden tappio		2 113	730	-10 139	-6 041
		28 180	26 067	-6 227	4 512
		68 930	66 817	73 522	76 625
Vähemmistöosuus		-	-	56 430	56 468
Varaukset	12				
Kertynyt poistoero		29 732	29 434	-	-
Vapaaehtoiset varaukset		6 885	8 090	-	-
		36 617	37 524	-	-
Pääomalainat		130 000	130 000	130 000	130 000
Vakuutustekninen vastuovelka					
Vakuutusmaksuvastuu	14	5 496 360	4 986 350	6 490 624	5 849 041
Jälleenvakuuttajien osuus		-17 817	-19 533	-22 112	-23 491
		5 478 543	4 966 818	6 468 512	5 825 550
Korvausvastuu		554 838	485 543	2 410 257	2 226 242
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 280	-3 141	-4 199	-4 042
		551 558	482 401	2 406 058	2 222 201
		6 030 100	5 449 219	8 874 570	8 047 751
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka					
Vakuutustekninen vastuovelka		29 036	-	29 036	-
Jälleenvakuutustallettevelat		45	27	802	850
Velat	13				
Jälleenvakuutustoiminnasta		3	1	486	716
Lainat rahoituslaitoksilta		336	357	-	-
Laskennallinen verovelka		-	-	15 757	13 092
Muut velat		29 427	94 507	68 402	120 291
		29 766	94 865	84 645	134 100
Saadut ennakot ja siirtovelat		28 135	57 585	41 813	79 568
		6 352 628	5 836 036	9 290 818	8 525 361

TASEEN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1999						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	129 216	171 721	268 130	1 640 622	2 110 759	2 559 478
Konserniyhtiöosakkeet	498 967	935 917	1 160 159	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	149 262	152 599	248 947	219 620	222 957	319 467
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	499 555	499 555	499 555	-	-	-
	1 276 999	1 759 792	2 176 791	1 860 242	2 333 716	2 878 945
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	68 065	68 065	68 065	-	-	-
Lainasaamiset	35 487	35 487	35 487	-	-	-
	103 552	103 552	103 552	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	2 870	2 870	2 870	2 680	2 680	2 870
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	855 100	855 087	1 421 068	1 243 423	1 243 423	2 119 475
Rahoitusmarkkinavälineet	3 011 204	3 011 204	3 074 192	4 879 366	4 879 366	4 965 176
Kiinnelainasaamiset	52 609	52 609	52 609	55 776	55 776	55 776
Muut lainasaamiset	73 700	73 700	73 700	121 726	121 726	121 726
Talletukset	107 000	107 000	107 000	148 000	148 000	148 000
	4 099 613	4 099 600	4 728 569	6 448 291	6 448 291	7 410 153
	5 483 034	5 965 814	7 011 782	8 311 214	8 784 687	10 291 968
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)						
	-75 788			-130 348		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		398 350			35 173	
Muita arvonkorotuksia		<u>84 431</u>			<u>439 818</u>	
		482 780			474 991	
Arvostusero						
(käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>1 045 968</u>			<u>1 507 280</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden arvostus- periaatteen muutoksen tilikauden tulosta parantava vaikutus						
		<u>26 774</u>			<u>41 978</u>	

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1998						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	132 893	176 022	268 530	1 744 148	2 174 172	2 680 123
Konserniyhtiöosakkeet	509 233	957 806	1 199 602	-	-	-
Muut kiinteistöosakkeet	149 773	152 226	250 689	192 280	198 433	299 688
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	512 129	512 129	512 129	-	-	-
	1 304 028	1 798 184	2 230 950	1 936 428	2 372 605	2 979 811
Konserniyritykset						
Osakkeet ja osuudet	68 065	68 065	68 065	-	-	-
Lainasaamiset	35 487	35 487	35 487	-	-	-
	103 552	103 552	103 552	-	-	-
Yritykset, joissa on merkittävä omistusosuus						
Osakkeet ja osuudet	2 870	2 870	2 870	2 630	2 630	2 630
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	669 452	669 439	855 800	959 821	959 821	1 241 194
Rahoitusmarkkinavälineet	2 772 748	2 772 748	2 994 659	4 578 559	4 578 559	4 925 233
Kiinnelainasaamiset	64 426	64 426	64 426	67 612	67 612	67 612
Muut lainasaamiset	55 644	55 644	55 644	60 046	60 046	60 046
Talletukset	36 602	36 602	36 602	89 246	89 246	89 246
	3 598 872	3 598 859	4 007 131	5 755 284	5 755 284	6 383 331
	5 009 322	5 503 465	6 344 503	7 694 342	8 130 519	9 365 772
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	<u>-48 772</u>			<u>-88 320</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		398 973			411 549	
Muita arvonkorotuksia		<u>95 169</u>			<u>24 628</u>	
		494 143			436 177	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>841 039</u>			<u>1 235 253</u>

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni	
6 Kiinteistösijoitusten muutokset					
31.12.1999	Rakennukset	Maa- ja vesialueet sekä kiinteistö-osakkeet	Laina-saamiset konserni-yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesialueet sekä kiinteistö-osakkeet
Hankintameno 1.1.	160 371	917 790	512 129	1 761 974	533 351
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-42	-	-	-565	-
Lisäykset	-	41 311	29 600	49 879	71 144
Vähennykset	-	-14 971	-42 174	-852	-26 044
Hankintameno 31.12.	160 329	944 130	499 555	1 810 435	578 451
Arvonkorotukset 1.1.	34 573	462 753	-	419 999	495 853
Lisäykset	-	-	-	9 105	-
Vähennykset	-	-10 739	-	-	-10 739
Arvonkorotukset 31.12.	34 573	452 015	-	429 104	485 115
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-49 330	-240 103	-	-559 713	-277 567
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	42	-	-	565	-
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	-3 919	-37 500	-	-95 175	-37 500
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-53 207	-277 603	-	-654 322	-315 067
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	141 695	1 118 542	499 555	1 585 217	748 499
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-29 434			-35 219	
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-298			-8 489	
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	-29 732			-43 708	
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	111 963			1 541 509	
			Emoyhtiö		Konserni
			1999	1998	1999
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet					
Jäljellä oleva hankintameno	53 290	48 971			32 576
Kirjanpitoarvo	54 313	49 994			33 157
Käypä arvo	72 276	72 504			46 205
Konserniyritykset					
Yritysten lukumäärä	63	69			
Tilikauden tappio yhteensä	-6 577	-3 873			
Yritysten oma pääoma yhteensä	833 487	811 301			

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
7 Sijoitukset konserniyrityksiin ja yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus sekä muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet				
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	68 065	39 372	-	-
Lisäykset	-	28 693	-	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	68 065	68 065	-	-
Konserniyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset konserniyrityksiltä				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	35 487	35 487	-	-
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	35 487	35 487	-	-
Muut osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.	2 870	1 610	2 630	1 327
Lisäykset	-	1 260	50	1 303
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-	-	2 680	2 630
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.	2 870	2 870	2 680	2 630
Yhteensä	106 422	106 422	2 680	2 630

	Kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Nimellis- arvo 1000 mk	Emoyhtiö Kirjanpito- arvo 31.12.1999 1000 mk	Konserni Kirjanpito- arvo 31.12.1999 1000 mk	Tilikauden voitto/ tappio 1000 mk	Oma pääoma 1000 mk
Konserniyritysten osakkeet ja osuudet								
Yritysten Henki- vakuutus Oy Tapiola	3 108 222	83,33	83,33	31 082	68 065	-	4 204	117 500
Muut osakkeet ja osuudet								
Tapiolan Arvo-osuus Oy	1 000	20,00	20,00	1 000	1 000	945	93	4 725
Tieto-Tapiola Oy	330	33,33	33,33	660	1 860	1 715	89	5 157
Vakuutusneuvonta Aura	50	33,33	33,33	5	5	10	1	29
Vakuutusneuvonta Pohja	50	33,33	33,33	5	5	10	1	29
Yhteensä	1 430			1 670	2 870	2 680	183	9 941

SUURIMMAT OSAKEOMISTUKSET

7 Muut sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	Emo			Konserni		
	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Kpl	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
		1000 mk 31.12.1999	1000 mk 31.12.1999		1000 mk 31.12.1999	1000 mk 31.12.1999
JOT Automation Group Oyj	1 584 000	986	87 117	2 315 000	1 441	127 321
YIT-Yhtymä Oyj	1 169 800	45 868	75 813	1 347 015	54 662	87 298
Sonera Oyj	157 000	7 065	63 523	238 000	10 710	96 296
Orion-Yhtymä Oyj	430 580	46 956	58 729	608 880	66 963	83 006
Nokia Oyj	45 000	4 674	48 160	66 000	6 905	70 635
Novo Group Oyj	159 000	24 807	45 378	233 640	36 258	66 680
Metsä-Serla Oyj	669 370	11 538	44 605	669 370	11 538	44 605
Ericsson Ab	120 000	14 495	44 330	180 000	21 743	66 495
Huhtamäki Van Leer Oyj	209 900	33 395	41 933	297 700	47 322	59 473
HPY Holding Oyj	160 350	13 976	35 514	200 350	18 907	47 075
Instrumentarium Oyj	184 081	31 629	35 462	271 630	47 206	52 328
Schibsted ASA	305 400	17 301	32 375	444 400	25 177	47 110
Lassila & Tikanoja Oyj	215 000	21 845	31 319	315 700	32 217	45 988
Munters Ab	440 800	18 435	30 915	662 800	28 253	46 485
Uponor Oyj	293 200	24 465	30 682	429 300	36 045	44 924
Kesko Oyj	400 200	26 058	29 981	605 400	39 419	45 354
Orkla Ab	300 000	20 162	29 484	428 571	28 761	42 120
Tamro Oyj	1 443 600	26 093	26 093	2 071 402	37 441	37 441
Novartis Ag Reg	3 000	25 209	25 760	4 500	37 818	38 640
Aspocomp Group Oyj	112 000	9 499	24 639	112 000	9 499	24 639
Fortum Oyj	905 625	22 685	24 231	1 342 646	33 355	35 924
Nokia Renkaat Oyj	106 000	12 405	23 823	157 000	18 011	35 285
Heinz Hj Comp.	100 000	23 749	23 749	150 000	35 624	35 624
Metra Oyj	188 400	15 523	20 687	272 200	22 458	29 894
Perlos Oyj	91 000	5 140	18 937	145 000	21 987	30 174
Muut		351 132	467 827		513 706	778 660
Yhteensä		855 087	1 421 068		1 243 423	2 119 475

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
8 Muut sijoitukset				
8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltyinä				
Pankkitakaus	92	1 035	1 094	2 537
Vakuutuskirja	27 577	30 879	27 577	30 829
Muu vakuus	46 031	23 780	93 054	26 680
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	73 700	55 694	121 726	60 046
8.2 Pääomalainojen yhteismäärä				
Lainasaamiset muilta konserniyrityksiltä	30 000	30 000		
Muut lainasaamiset 1)	42	-	-	-
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	30 042	30 000	-	-

1) Lainan saaja: Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola

Lainaehdot: Lainalle maksetaan korkoa vain lainansaajayhtiön voitonjakokelpoisista varoista.

9 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

31.12.1999	Emoyhtiö			Konserni			
	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni-liikearvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	37 344	3 222	40 566	45 760	-	27 430	73 191
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-643	-	-643	-675	-	-	-675
Hankinnat	8 386	118	8 504	10 617	1	6 989	17 607
Hankintameno 31.12.	45 087	3 341	48 427	55 702	1	34 420	90 123
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-18 390	-2 179	-20 570	-19 596	-	-21 965	-41 561
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	643	-	643	675	-	-	675
Suunnitelmapoistot	-8 394	-290	-8 684	-9 834	-1	-3 081	-12 916
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-26 141	-2 470	-28 611	-28 755	-1	-25 046	-53 803
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	18 946	871	19 817	26 947	0	9 373	36 320
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-	-	-	-	-	78	78
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-	-	-	-	-259	-259
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	-	-	-	-	-	-181	-181
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	18 946	871	19 817	26 947	0	9 192	36 139

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
10 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	Alkuperäinen hankintameno 1999	Käypä arvo 1999	Alkuperäinen hankintameno 1999	Käypä arvo 1999
Osakkeet ja osuudet	104 050	111 601	130 050	140 483
Rahat ja pankkisaamiset	15 002	15 002	15 002	15 002
Yhteensä	119 052	126 603	145 052	155 485
Etukätehen hankitut sijoitukset	92 045	97 567	118 045	126 449
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaa vastaavat sijoitukset	27 007	29 036	27 007	29 036
Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu	14 957		14 957	
11 Oman pääoman muutokset	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Emoyhtiö				
Sidottu				
Pohjarahasto	26 650	-	-	26 650
Takuupääoma	12 000	-	-	12 000
Arvonkorotusrahasto	2 100	-	-	2 100
	40 750	-	-	40 750
Vapaa				
Varmuusrahasto	24 789	730	-	25 519
Käyttörahasto	548	-	-	548
Tilikauden voitto	730	2 113	-730	2 113
	26 067	2 843	-730	28 180
Oman pääoman muutokset yhteensä	66 817	2 843	-730	68 930
Konserni	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Pohjarahasto	26 650	-	-	26 650
Takuupääoma	12 000	-	-	12 000
Arvonkorotusrahasto	33 463	7 636	-	41 099
	72 113	7 636	-	79 749
Vapaa				
Varmuusrahasto	24 789	730	-	25 519
Käyttörahasto	548	-	-	548
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	32 922	-	-256	32 666
Edellisten tilikausien tappio	-47 706	-	-7 115	-54 821
Tilikauden tappio	-6 041	6 041	-10 139	-10 139
	4 512	6 771	-17 510	-6 227
Oman pääoman muutokset yhteensä	76 625	14 407	-17 510	73 522

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Arvonkorotusrahaston erittely				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 100	2 100	33 463	37 078
Lisäykset	-	-	7 636	-
Vähemmistölle kuuluva osuus	-	-	-	-3 615
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 100	2 100	41 099	33 463
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	2 100	2 100	41 099	33 463
12 Varaukset				
Poistoero				
Kertynyt poistoero 1.1.	29 434	28 960	35 140	33 906
Lisäykset	298	487	9 566	1 302
Vähennykset	-	-13	-818	-
Kertynyt poistoero 31.12.	29 732	29 434	43 889	35 208
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	8 090	8 830	9 261	10 077
Lisäykset	-	-	584	-
Vähennykset	-1 205	-740	-1 205	-816
Luottotappiovaraus 31.12.	6 885	8 090	8 640	9 261
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	1 349	2 356
Lisäykset	-	-	456	182
Vähennykset	-	-	-	-249
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	1 805	2 289
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	6 885	8 090	10 445	11 550
Varaukset yhteensä	36 617	37 524	54 333	46 758
Jaettu				
Omaan pääomaan			-37 617	-33 184
Vähemmistöosuuteen			-960	-482
Laskennalliseen verovelkaan			-15 757	-13 092
			0	0

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
13 Saamiset ja velat konserni- ja osakkuusyrietykset				
13.1. Saamisten erittely				
Saamiset konserniyrietyksiltä				
Muut saamiset	45 385	69 626		
13.2. Velkojen erittely				
Velat konserniyrietyksille				
Muut velat	14 568	25 319		
14 Velat, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Lainat rahoituslaitoksilta	336	357	-	-
Aravalainat	-	-	887	828
Kiinnelainat	-	-	20 652	20 765
Muut lainat	-	-	26 269	17 869
	336	357	47 808	39 462
15 Vakuutusmaksuvastuu				
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt aktivoidut hankintamenot (zillmeeraus)				
Henkivakuutus	3 052	5 181	3 104	5 266
Eläkevakuutus	15 537	19 581	16 369	20 948
	18 589	24 762	19 473	26 214
16 Vastuut				
Kiinteistökiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	-	-	384 479	-
Velan määrä	-	-	370 122	-
Muiden velkojen vakuudeksi	62	-	19 116	69 238
Velan määrä	62	-	18 768	64 766
Pantit				
Omien velkojen vakuudeksi	7 060	-	14 120	-
Velan määrä	6 069	-	12 138	-
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset				
Myyntitermiinit				
Toteutusarvo	4 703	-	9 406	-
Käypä arvo	6 069	-	12 138	-
Optiosopimukset				
Ostetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	732	-	1 093	-
Preemioiden käyvät arvot	732	-	-	-
Asetetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	66	-	100	-
Preemioiden käyvät arvot	49	-	49	-
Arvopapereiden lainaussopimukset				
Lainaksi annetut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo	675	-	1 350	-
Käypä arvo	6 069	-	12 138	-
Muut vastuusitoumukset				
Merkintäsitoumukset	11 994	25 745	23 404	51 304

17 Lähipiirilainat

17.1 Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhtiön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle

Yhtiö ei ole antanut otsikossa mainittua rahalainaa.

17.2 Rahalainat sille, jolla takuuosuuden omistuksen nojalla voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön takuuosuuksista tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä

Emoyhtiön rahalainat yhteensä 35 487 000,00 markkaa.

Konsernitilinpäätöksessä otsikossa mainitut rahalainat on eliminoitu.

VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

1000 mk	Emoyhtiö	
	1999	1998
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	68 930	66 817
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	36 617	37 524
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 045 968	841 039
Pääomalainat	130 000	130 000
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-18 946	-18 953
Muut erät	-1 428	-
	1 261 142	1 056 426
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	275 151	241 964
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	172 734	156 021
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%)		
- vuodelta 1999	24,4	
- vuodelta 1998	22,9	
- vuodelta 1997	19,9	
- vuodelta 1996	20,6	
- vuodelta 1995	18,0	

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 2 112 852,91 mk siirretään varmuusrahastoon.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma			
Pohjarahasto	26 650 000,00		
Takuupääoma	12 000 000,00		
Arvonkorotusrahasto	<u>2 100 000,00</u>		40 750 000,00
Vapaa oma pääoma			
Varmuusrahasto	27 631 709,44		
Käyttörahassto	<u>548 086,02</u>		28 179 795,46
			<u>68 929 795,46</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 2000

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Juhani Heiskanen

Pentti Koskinen

Tom Liljeström

Jari Saine

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Mauno Tervo on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 13. huhtikuuta 2000 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein

laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 2 112 852,91 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpito-laissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 27. päivänä huhtikuuta 2000

Mauno Tervo
KHT

SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö
Ulla Holmström
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1999 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja kon-

sernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 4. 5. 2000

Matti Ahde
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

YRITYSTEN
HENKIVAKUUTUS OY
TAPIOLA

VUOSIKERTOMUS 1999

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLA KASVOI LUPAAVASTI

Yritysten Henki-Tapiolan maksutulo kasvoi vuonna 1999 voimakkaasti. Tämä johtui erään suurehkon eläkesäätiön maksutulon purkamisesta kertamaksuna Yritysten Henki-Tapiolaan sekä myös yritysten vapaaehtoisten henkilövakuutusten suosion yleisestä kasvamisesta.

Yhtiön tulos ja vakavaraisuus pysyivät hyvällä tasolla.

Uudentyyppinen ryhmäeläkevakuutus, TOP-eläkevakuutus, tuotiin markkinoille joulukuussa ja myynti lähti käyntiin lupaavasti. Kyseessä on erityisesti yritysten avainhenkilöryhmien palkitsemiseen soveltuva eläkevakuutus.

Yritysten vapaaehtoisten henkilövakuutusten kysyntä on edelleen kasvussa. Sekä perustekorko-

sidonnaiset, että sijoitussidonnaiset riskiturva-, eläke- ja säästövakuutukset kiinnostavat. Sijoitussidonnaisen vaihtoehdon lisääminen Yritysten Henki-Tapiolan ryhmäeläkeratkaisuihin on kehitteillä vuonna 2000.

Eläkesäätiöiden purkaminen henkivakuutusyhtiöihin jatkuu ja käytävässä kilpailussa on maksuvälineiden arvostusperusteilla ratkaiseva merkitys.

JARI SAINÉ
toimitusjohtaja
Yritysten Henki-Tapiola

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO, TILINTARKASTAJAT JA HALLITUS

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN HALLINTONEUVOSTO

Toimikausi vaihtuu yhtiökokouksessa

Kari Neilimo	1997-2000
puheenjohtaja, professori, Kangasala	
Pekka Räihä	1997-2000
varapuheenjohtaja, kauppaneuvos, Kajaani	
Jari Bachmann	1999-2002
toimitusjohtaja, Helsinki	
Timo Hanttu	1999-2002
toimitusjohtaja, Lappeenranta	
Magnus Hästö	1998-2001
toimitusjohtaja, Helsinki	
Kalevi Liukkonen	1998-2001
kauppaneuvos, Vaajakoski	
Joel Nemes	1999-2002
toimitusjohtaja, Espoo	
Jorma Niiniaho	1998-2001
toimitusjohtaja, Hamina	
Marjut Nordström	1997-2000
toimitusjohtaja, Asikkala	
Jussi Pajunen	1999-2002
hallituksen puheenjohtaja, Helsinki	
Simo Palokangas	1997-2000
toimitusjohtaja, Turku	
Matti Ristikangas	1998-2001
toimitusjohtaja, Iisalmi	
Jukka Salminen	1999-2002
johtaja, Helsinki	
Antero Taanila	1998-2001
maakuntaneuvos, Kokkola	
Jouko Virranniemi	1997-2000
toimitusjohtaja, Kuusamo	

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN TILINTARKASTAJAT

Varsinaiset tilintarkastajat

Mauno Tervo
ekonomi, KHT
SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö, jonka päävastaullisena
tilintarkastajana
Ulla Holmström, diplomiekonomi, KHT

Varatilintarkastajat

Jari Miikkulainen
kauppatieteiden maisteri, KHT
Mirja Tonteri
ekonomi, KHT

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN HALLITUS

Asmo Kalpala (s. 1950),
puheenjohtaja,
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keski-
näisen Henkivakuutusyh-
tiön Tapiolan ja Keski-
näisen Eläkevakuutusyh-
tiön Tapiolan hallitusten
puheenjohtaja vuodesta

1987 ja pääjohtaja vuodesta 1994, Yritysten Henki-
vakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen puheenjohtaja
ja pääjohtaja vuodesta 1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituk-
sen ja johtokunnan puheenjohtaja vuodesta 2000.

Vakuutusalan työnantajayhdistys ry:n hallituksen jäsen vuodesta 1988.

Metsä-Serla Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1990.

YIT-Yhtymä Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2000.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja vuodesta 1966.

LTT-Tutkimus Oy:n hallituksen jäsen vuodesta 1988.

Pertti Heikkala
(s. 1940),
varapuheenjohtaja,
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten varapuheenjohtaja vuodesta 1988, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1994.

Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton hallituksen puheenjohtaja vuodesta 1999.

Liikennevakuutuskeskuksen puheenjohtaja vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1996.

Juhani Heiskanen
(s.1948),
filosofian kandidaatti,
SHV, eMBA.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan varatoimitusjohtaja vuodesta 1998 ja Keskinäisen Eläke-

vakuutusyhtiön Tapiolan johtaja vuodesta 1995.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1998.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan aktuaari ja hallituksen varajäsen vuodesta 1995.

Pentti Koskinen
(s. 1942),
filosofian kandidaatti,
SHV.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Tapiolan aktuaarijohtaja vuodesta 1992 ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan aktuaarijohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan hallitusten jäsen vuodesta 1993, Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallituksen jäsen vuodesta 1994.

Jari Saine (s. 1951),
filosofian maisteri, SHV.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan toimitusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan hallitusten

jäsen vuodesta 1994.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallituksen jäsen vuodesta 1998.

Henkivakuutus Oy Retron hallituksen jäsen vuodesta 1994.

Työväen Keskinäisen Vakuutusyhtiön Turvan hallintoneuvoston jäsen vuodesta 1996.

Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1999.

VARAJÄSENET

Antti Calonius (s. 1950),
valtiotieteen maisteri.

Suurasiakkaat, ulko-
maantoiminnot ja
meklarit –yksikön johtaja
vuodesta 1993.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan ja Kes-
kinäisen Henkivakuutus-
yhtiön hallitusten vara-

jäsen vuodesta 1993, Yritysten Henkivakuutus
Oy:n Tapiolan hallituksen varajäsen vuodesta 1994.

Alma Vakuutus Oy:n hallituksen puheenjohtaja
vuodesta 1995.

Suomen Atomivakuutuspoolin, Suomen Lento-
vakuutuspoolin ja Suomen Vahinkovakuutuspoolin
hallituksen jäsen vuodesta 1989.

Jari Eklund (s. 1963),
kauppatieteiden maisteri.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keski-
näisen Henkivakuutusyhtiön
Tapiolan ja Yritysten
Henkivakuutus Oy:n
Tapiolan sijoitusjohtaja
vuodesta 1998.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön
Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n
Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

Suomen Hypoteekkiyhdistyksen hallituksen
jäsen vuonna 2000.

Matti Luukko (s. 1941),
varatuomari.

Keskinäisen Henkiva-
kuutusyhtiön Tapiolan ja
Yritysten Henkivakuutus
Oy:n Tapiolan varatoimi-
tusjohtaja vuodesta 1994.

Keskinäisen Henkiva-
kuutusyhtiön Tapiolan ja
Yritysten Henkivakuutus

Oy:n Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta
1994.

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolin
hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 1998.

Alpo Mustonen (s. 1938).

31.12.1999 saakka Kes-
kinäisen Eläkevakuutus-
yhtiön Tapiolan johtaja,
eläkkeelle 31.12.1999.

Keskinäisen Henki-
vakuutusyhtiön Tapio-
lan hallituksen varajä-
sen 31.12.1999 saakka.

Markku Paakkanen

(s. 1951),
filosofian lisensiaatti,
SHV.

Tapiola-yhtiöiden
talousjohtaja vuodesta
1998.

Keskinäisen Vakuutus-
yhtiön Tapiolan, Keski-
näisen Henkivakuutus-
yhtiön Tapiolan ja Yritysten Henkivakuutus Oy:n
Tapiolan hallitusten varajäsen vuodesta 1998.

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 1999

Yhtiö on Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan tytäryhtiö. Toiminnan painopiste oli sijoitussidonnaisten tuotteiden ja uudentyyppisten ryhmäläkevakuutusten kehittämisessä. Yhtiön tulos- ja vakavaraisuuskehitystä tilikauden aikana voidaan pitää tyydyttävänä.

Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan tuotteita on kehitetty ja tämä kehitystyö jatkuu edelleen. Yritys-Tapiolan kokonaispalveluun perustuva toimintamalli ja yhtiön kilpailukykyiset tuotteet antavat mahdollisuuden menestyä ja kasvaa. Erityinen haaste yhtiölle on hallita liikekustannuksiaan vahvasta kehityksestä ja kasvusta johtuen. Tulospäätökset ovat myönteiset

Vuosituhanne vaihtumisen aiheuttamien järjestelmämuutosten valmistelu aloitettiin Tapiolassa jo vuoden 1996 lopulla. Tarvittavat muutokset tehtiin pääosin kahtena seuraavana vuonna ja saatettiin loppuun vuoden 1999 aikana. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi toteutettiin vuonna 1999 laajat kokonaistestaukset ja järjestelmien koekäyttö. Näin varmistettiin se, että siirtyminen vuoteen 2000 sujui ilman ongelmia.

Euron käyttöönoton vaatimat muutokset suunnittelee ja koordinoi erityinen sitä varten vuonna 1997 perustettu Euro-projekti. Projekti on suunnitellut tarvittavat tekniset ratkaisut, selvittänyt siirtymisen edellyttämät toimenpiteet aikatauluineen ja arvioinut kaikkien järjestelmien vaatimat työmäärät. Arvio Tapiola-ryhmän yhtiöiden kokonaistyömäärästä on yhteensä noin 116 henkilötyövuotta, joka jakautuu vuosille 1998-2002. Suunnitelmat on tehty siten, että uuteen rahayksikköön siirtyminen on mahdollisimman häiriötöntä ja joustavaa.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Yhtiön vakuutusmaksutulo kasvoi edellisvuoden 209 miljoonasta markasta 41,9 prosenttia 296 miljoonaan markkaan, josta henkivakuutuksen osuus oli 95 miljoonaa markkaa ja eläkevakuutuksen osuus 201 miljoonaa markkaa.

Yksilöllisen henkivakuutuksen maksutulo kasvoi edellisen vuoden 30 miljoonasta markasta 39 miljoonaan markkaan. Kapitalisaatiovakuutuksen maksutulo kasvoi 2 miljoonasta markasta 25 miljoonaan markkaan. Yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo kasvoi edellisen vuoden 51 miljoonasta markasta 55 miljoonaan markkaan ja vapaamuotoisen työeläkevakuutuksen maksutulo 93 miljoonasta markasta 146 miljoonaan markkaan, josta pääosa, 70 miljoonaa markkaa, kertyi YIT-yhtiön Eläkesäätiön purusta. Vakuutusmaksuvastuu kasvoi 132 miljoonaa markkaa 994 miljoonaan markkaan.

Maksetut korvaukset Maksetut korvaukset olivat 200 miljoonaa markkaa. Vapaamuotoisen työeläkevakuutuksen korvaukset olivat edellisvuoden tasoa 173 miljoonaa markkaa. Henkivakuutusten korvaukset olivat 27 miljoonaa markkaa, missä on kasvua 63,0 prosenttia. Korvausvastuu kasvoi 115 miljoonaa markkaa 1 855 miljoonaan markkaan.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 195 miljoonaa markkaa, mikä sisältää nettomyyntivoittoa 54 miljoonaa markkaa ja arvonalennuksia yhteensä 9 miljoonaa markkaa, josta osakkeista 7 miljoonaa markkaa ja muista eristä 2 miljoonaa markkaa. Arvonalennusten palautuksia kirjattiin 2 miljoonaa markkaa. Edellisellä vuonna sijoitusten nettotuotot olivat 177 miljoonaa markkaa, nettomyyntivoitot 1 miljoonaa markkaa ja arvonalennukset 15 miljoonaa markkaa.

Korko- ja muut tuotot olivat kulujen vähentämisen jälkeen 102 miljoonaa markkaa ja tuotot kiinteistösijoituksista vastaavasti 21 miljoonaa markkaa. Edellisellä vuonna vastaavat luvut olivat 166 ja 20 miljoonaa markkaa.

Sijoitusten määrä vuoden päättyessä oli kirjanpitoarvoin laskettuna 2 869 miljoonaa markkaa, josta rahoitusmarkkinavälineiden osuus oli 1 868 miljoonaa markkaa ja kiinteistösijoitusten osuus 522 miljoonaa markkaa. Sijoitusten käypä arvo oli 3 143 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Tuloslaskelman liikekulut olivat 35 miljoonaa markkaa eli 5 miljoonaa markkaa enemmän kuin edellisvuonna. Syynä kulujen kasvuun on toiminnan kehittämiseksi tehdyt panostukset.

Kokonaisliikekulut, jotka sisältävät poistoja 1 miljoonaa markkaa, on jaettu toiminnoille. Sijoitustoiminnan kulut sisältävät sekä välilliset että välittömät kulut.

Palkat ja palkkiot olivat 17 miljoonaa markkaa, missä kasvua 16,7 %. Henkilösivukulut olivat yhteensä 4 miljoonaa markkaa, missä lisäystä edellisestä vuodesta 1,8 %.

Yhtiön tehtäviä hoitava henkilöstö on pääosin työsuhteessa paitsi yhtiön emoyhtiöön, Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan, myös Keskinäiseen Vakuutusyhtiöön Tapiolaan ja Keskinäiseen Eläkevakuutusyhtiöön Tapiolaan. Yhteisin resurssein tuotetuista palveluksista maksetut erät sisältyvät yhtiön liikekulujen vastaaviin eriin samoin kuin jos henkilöstö olisi ollut suoraan yhtiön palveluksessa.

Yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot olivat 279 092,00 markkaa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat 17 349 470,64 markkaa. Maksetut palkat ja palkkiot yhteensä olivat 17 628 562,64 markkaa.

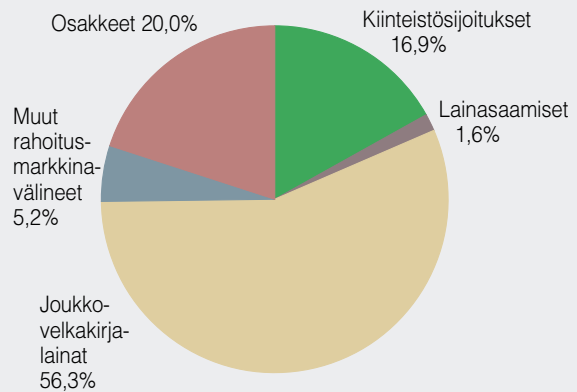
TILIKAUDEN TULOS

Yhtiön liikevoitto oli 36 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 39 miljoonaa markkaa. Yhtiön vakuutustekninen tulos oli 70 miljoonaa markkaa ja oli varsin tyydyttävä. Edellisenä vuonna vastaava tulos oli 71 miljoonaa markkaa. Vakuutustekninen tulos muodostuu riskiliikkeen, kustannusliikkeen ja sijoitustoiminnan tuloksesta.

Riskiliikkeen tulos oli voitollinen 2 miljoonaa markkaa, edellisvuonna voitollinen 8 miljoonaa markkaa; kustannusliikkeen tulos oli negatiivinen 14 miljoonaa markkaa, edellisvuonna negatiivinen 11 miljoonaa markkaa, ja sijoitustoiminnan tulos voitollinen 83 miljoonaa markkaa, edellisvuonna 74 miljoonaa markkaa. Kuolleisuusperusteen ja laskuperustekorona alenemisesta aiheutuva vastuun täydennyserä oli yhteensä 31 miljoonaa markkaa.

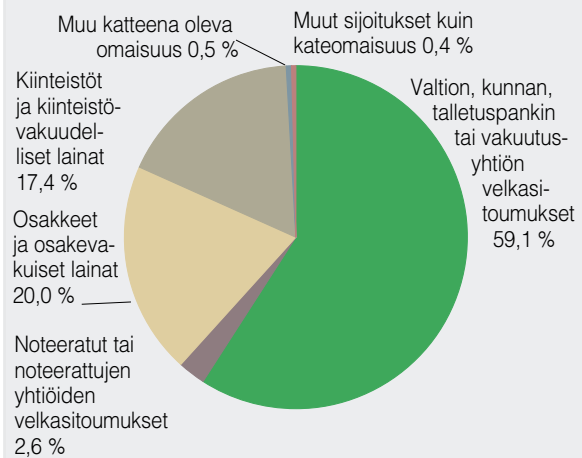
Yritysten Henki-Tapiolan sijoitusten jakauma

Käypä arvo 31.12.1999 3,1 mrd. markkaa

Yritysten Henki-Tapiolan sijoitusten jakauma sijoitusriskien mukaan

Käypä arvo 31.12.1999

Kuvio kertoo yhtiön sijoitusten riskiprofiilin. Vastuuelkaa kattava omaisuus ja muut sijoitukset kuin kateomaisuus on ryhmitelty tässä sijoitusriskin mukaan.

Tilinpäätöksessä varattiin vakuutuksenottajille vuoden 2000 asiakashyvityksiin 20 miljoonaa markkaa, kun vastaava luku vuotta aikaisemmin oli 28 miljoonaa markkaa. Tämän lisäksi tulevia lisäetuja varten varattiin noin 9 miljoonaa markkaa, edellisvuonna 4 miljoonaa markkaa. Yhteensä tulevia lisäetuja varten on varattu 14 miljoonaa markkaa.

Poistot, yhteensä 3 miljoonaa markkaa, kirjattiin

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN TULOSANALYYSI

TULOKSEN MUODOSTUMINEN, Mmk	1999	1998	1997	1996	1995
Riskiliike	2	8	6	5	5
Kustannusliike	-14	-10	-4	-1	3
Korkoliike	83	73	37	39	48
Arvonkorotukset	-	-	-	-	-
Vastuuntäydennykset	-29	-29	-	-	-
Muut liikevoittoon vaikuttavat erät	-6	-3	-2	-20	6
LIIKEVOITTO	36	39	37	23	62
TULOKSEN KÄYTTÖ					
Asiakashyvitykset	-20	-24	-31	-30	-34
Tulevien lisätujen vastuu	-9	-4	-1	0	0
Tasoisvaraus	2	-2	-1	18	1
Satunnaiset kulut, varaukset, verot, poistot yms.	-5	-6	-3	-3	-10
Tilikauden voitto	4	3	1	8	19

suunnitelman mukaisina. Elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot on tehty täysimääräisinä. Luottotappiovaraus tehtiin enimmäismäärän suuruisena.

Yhtiön osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörähoon h.r. siirrettävästä voittopalkkioerästä on 218 000,00 markkaa. Se on laskettu ennakkomäärän suuruisena ja sisältyy tuloslaskelmassa muihin kuluihin.

Vakavaraisuusaste kasvoi 115,2 prosentista 116,3 prosenttiin johtuen lähinnä yhtiön arvostuserojen kasvusta.

Hallitus ehdottaa, että yhtiön tilivuoden ylijäämä 4 203 632,82 markkaa siirretään voittovaroihin.

Taseen loppusumma oli 3 029 281 242,39 markkaa, edellisenä vuonna 2 781 063 686,83 markkaa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Yritysten Henki-Tapiolan konserniin sisältyi emoyhtiön lisäksi kaksikymmentä asunto- ja kiinteistöyhtiötä. Tilikauden aikana on myyty yksi yhtiö ja ostettu yksi yhtiö.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vakuutusmaksutulo Konsernin kokonaismaksutulo oli 296 miljoonaa markkaa. Vakuutusmaksuvastuu vuoden lopussa oli 994 miljoonaa markkaa.

Maksetut korvaukset Maksetut korvaukset olivat 200 miljoonaa markkaa ja korvausvastuu vuoden lopussa 1 855 miljoonaa markkaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat konsernissa 192 miljoonaa markkaa, mikä pitää sisällään 10 miljoonan markan suunnitelmapoistot rakennuksista. Arvonlennuksia kirjattiin 10 miljoonaa markkaa. Arvonlennuksen palautuksia kirjattiin 9 miljoonaa markkaa. Nettomyyntivoittoja kertyi 54 miljoonaa markkaa. Sijoitusten kirjanpitoarvo oli 2 866 miljoonaa markkaa ja käypä arvo 3 153 miljoonaa markkaa.

LIIEKULUT

Liikekulut olivat 35 miljoonaa markkaa, missä lisäystä edellisvuodesta on 16,9 %.

TILIKAUDEN TULOS

Konsernin liikevoitto oli 34 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 42 miljoonaa markkaa. Riski-, korko- ja kustannusliikkeen tulos oli yhteensä 70 miljoonaa markkaa, edellisenä vuonna 71 miljoonaa markkaa.

Poistot, yhteensä 12 miljoonaa markkaa, kirjattiin suunnitelman mukaisina. Poistoeron lisäys oli 2 miljoonaa markkaa. Luottotappiovaraus muista saamisista tehtiin enimmäismäärän suuruisena.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset taseesta on jaettu laskennalliseen verovelkaan, vähemmistöosuuteen ja omaan pääomaan.

Konsernin voitto tilikaudelta oli 2 270 035,11 markkaa ja taseen loppusumma 3 014 695 398,77 markkaa.

KIINTEISTÖKANNAN ARVOT, TUOTOT JA TYHJILLÄN OLEVAT TILAT 31.12.1999

KIINTEISTÖKANTA, 1 000 MK

Käypä arvo	595 092
Kirjanpitoarvo ja lainat	584 469
Arvostusero	10 623

Kiinteistö- tyyppi	Käypäarvo 1 000 mk	Käypäarvo mk/m ²	Nettotuotto 1 000 mk	Netto- tuotto %	Potentiaalinen nettotuotto *) %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Tyhjyyssaste %
Toimitilakiinteistöt							
Liike- ja toimistokiinteistöt							
- ulkopuolisille vuokratut	241 349	6 882	11 559	4,8	5,0	35 071	3,2
- omassa käytössä olevat **)	2 576	6 656	199	7,7	7,7	387	0,0
Hotellit	81 016	7 772	6 548	8,1	8,1	10 424	0,0
Yhteensä	324 941	7 082	18 306	5,6	5,8	45 882	2,4
Asuinkiinteistöt ***)	173 825	5 814	10 311	5,9	6,4	29 900	2,9
Muut kiinteistöt ja tilat							
Rakenteilla olevat ja kesken vuotta hankitut	96 326						
Yhteensä	96 326					9 843	
KIINTEISTÖKANTA	595 092					85 625	

*) Potentiaaliseen nettotuottoon on lisätty tyhjen tilojen laskennallinen

bruttovuokra, joka on keskimäärin

50 mk/m²/kk

**) Omassa käytössä olevien tilojen laskennallinen bruttovuokra on keskimäärin

67 mk/m²/kk

***) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea

1 361 000 mk

Toimitilakiinteistöjä keskimäärin tyhjänä vuoden aikana

2,2 %

RAHOITUSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Varojen lähteet:				
Tulorahoitus				
Voitto ennen korkokuluja, satunnaiseriä, varauksia ja veroja	9 946	8 398	5 916	12 629
Oikaisuerät:				
Vastuuvelan muutokset	245 937	158 494	245 937	158 494
Sijoitusten arvonalennukset ja arvonkorotukset	-1 203	13 336	1 436	5 404
Poistot	2 703	2 303	11 948	10 646
	257 384	182 532	265 238	187 173
Pääomarahoitus				
Vähemmistöosuuden lisäys	-	-	25	-
Vapaaehtoiset varaukset	-	-	-	-5 125
Oman pääoman lisäys	-	30 000	-	33 692
	-	30 000	25	28 566
Varojen lähteet yhteensä	257 384	212 532	265 263	215 740
Varojen käyttö:				
Voitonjako				
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korot	1 560	3 166	19	3 166
Verot	2 772	1 237	3 655	1 510
	4 332	4 403	3 674	4 676
Sijoitukset				
Sijoitusten lisäys (netto)	244 376	217 820	242 440	217 709
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden lisäys (netto)	2 230	1 640	3 284	2 708
	246 606	219 460	245 724	220 417
Pääoman palautukset				
Vähemmistöosuuden vähennys	-	-	-	486
Oman pääoman vähennys	-	-	63	-
Varojen käyttö yhteensä	250 939	223 863	249 460	225 579
Liikepääoman lisäys/vähennys	6 445	-11 332	15 802	-9 840
Liikepääoman muutos				
Saamisten muutos	4 468	12 380	-8 081	9 209
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-3 166	20 012	-3 599	20 149
Siirtosaamisten muutos	1 810	-36 333	1 914	-36 112
Jälleenvakuutustallettevelkojen muutos	65	-103	65	-103
Velkojen muutos	-538	-699	21 438	4 207
Siirtovelkojen muutos	3 807	-6 589	4 065	-7 190
Liikepääoman lisäys/vähennys	6 445	-11 332	15 802	-9 840

TULOSLASKELMA

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Vakuutustekninen laskelma:				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo	*1	296 298	208 757	296 298
Jälleenvakuuttajien osuus		-8 171	-7 459	-8 171
		288 127	201 297	288 127
Sijoitustoiminnan tuotot	4	245 104	246 320	242 543
Sijoitusten arvonnkorotus		2 882	-	2 882
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	2	-199 642	-189 034	-199 642
Jälleenvakuuttajien osuus		6 175	4 166	6 175
		-193 467	-184 868	-193 467
Korvausvastuun muutos		-114 719	-77 866	-114 719
Jälleenvakuuttajien osuus		18	150	18
		-114 701	-77 716	-114 701
		-308 168	-262 584	-308 168
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-131 574	-81 421	-131 574
Jälleenvakuuttajien osuus		337	643	337
		-131 237	-80 778	-131 237
Liikekulut	3	-34 649	-29 685	-34 649
Sijoitustoiminnan kulut	4	-53 335	-68 928	-53 262
Muut vakuutustekniset kulut		-31	-49	-31
Vakuutustekninen tulos		8 694	5 593	6 205
Muu kuin vakuutustekninen laskelma:				
Muut tuotot				
Muut tuotot		2	-	2
Muut kulut				
Konserniliikearvon poisto		-	-	-1
Muut kulut		-310	-361	-310
		-310	-361	-311
Välittömät verot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot		-2 722	-1 282	-2 722
Aikaisempien tilikausien verot		-50	45	-53
Laskennallisen verovelan muutos		-	-	-878
		-2 772	-1 237	-3 653
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		5 614	3 995	2 243
Voitto satunnaiserien jälkeen		5 614	3 995	2 243
Poistoeron lisäys		-827	-910	-
Vapaaehtoisten varausten lisäys		-584	76	-
		-1 411	-834	-
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		4 204	3 161	2 243
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta		-	-	27
Tilikauden voitto/Konsernin tilikauden voitto		4 204	3 161	2 270

* Viittaus liitetiedon numeroon

TULOSLASKELMAN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1 Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	38 799	30 341	38 799	30 341
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	6 397	6 570	6 397	6 570
Muu ryhmähenkivakuutus	25 747	25 185	25 747	25 185
Kapitalisaatiosopimukset	24 550	2 450	24 550	2 450
	95 493	64 545	95 493	64 545
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	55 260	51 251	55 260	51 251
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	145 560	92 977	145 560	92 977
	200 820	144 229	200 820	144 229
Kokonaisvakuutusmaksutulo	296 313	208 774	296 313	208 774
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	-15	-17	-15	-17
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	296 298	208 757	296 298	208 757
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
Jatkuvat vakuutusmaksut	169 065	181 618	169 065	181 618
Kertamaksut	127 248	27 156	127 248	27 156
Yhteensä	296 313	208 774	296 313	208 774
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	296 313	208 774	296 313	208 774

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
1.1 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen				
Hyvitykset				
Henkivakuutus				
Yksilöllinen henkivakuutus	819	123	819	123
Muu ryhmähenkivakuutus	2 449	556	2 449	556
Kapitalisaatiosopimukset	1 438	1 509	1 438	1 509
	4 706	2 189	4 706	2 189
Eläkevakuutus				
Yksilöllinen eläkevakuutus	2 451	1 131	2 451	1 131
Vapaamuotoinen työeläkevakuutus	21 734	27 353	21 734	27 353
	24 185	28 485	24 185	28 485
	28 891	30 673	28 891	30 673
Alennukset				
Henkivakuutus				
Muu ryhmähenkivakuutus	70	-	70	-
	28 961	30 673	28 961	30 673
2 Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
Ensivakuutus				
Henkivakuutus	21 814	12 062	21 814	12 062
Takaisinostot	339	305	339	305
	22 153	12 367	22 153	12 367
Eläkevakuutus				
Takaisinostot	771	476	771	476
	172 713	172 500	172 713	172 500
	194 867	184 868	194 867	184 868
Jälleenvakuutus	4 775	4 166	4 775	4 166
Maksetut korvaukset yhteensä	199 642	189 034	199 642	189 034

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
3 Liikekulerittelyt				
3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	2 312	1 807	2 312	1 807
Liikekulut	34 649	29 685	34 649	29 685
Sijoitustoiminnan kulut	5 554	5 467	13 877	15 614
Muut kulut	310	361	310	362
Yhteensä	42 824	37 321	51 148	47 469
3.2 Toimintokohtaiset poistot				
Maksetut korvaukset	28	1	28	1
Liikekulut	1 369	926	1 369	926
Sijoitustoiminnan kulut	45	48	327	1 441
Muut kulut, liikearvon poisto	-	-	1	-
Yhteensä	1 443	975	1 725	2 367
3.3 Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä				
Palkat ja palkkiot	17 111	14 669	17 272	14 830
Luontoisetujen raha-arvo	674	646	674	646
Eläkekulut	2 340	2 362	2 392	2 400
Muut henkilösivukulut	1 670	1 579	1 647	1 565
Yhteensä	21 795	19 256	21 985	19 441
Hallitukselle, hallintoneuvostolle ja toimitusjohtajalle suoritettavat palkat ja palkkiot	279	400	279	400
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenen sekä toimitusjohtajan hyväksi annetut eläkesitoumukset Yhtiön johdolle sekä yhtiöön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	0	0	0	0
3.4 Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	1 031	867	1 031	884
Muut vakuutusten hankintamenot	14 215	12 479	14 215	12 462
	15 246	13 346	15 246	13 346
Vakuutusten hoitokulut	11 884	9 472	11 884	9 472
Hallintokulut	8 229	7 625	8 229	7 625
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot	-710	-758	-710	-758
Yhteensä	34 649	29 685	34 649	29 685

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
4 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista konserniyrityksiin				
Korkotuotot	299	374	129	271
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset				
Korkotuotot	6 255	6 961	1 687	2 977
Muut tuotot	45	35	45	35
	6 301	6 996	1 732	3 012
Muut yritykset				
Korkotuotot	50	42	50	42
Muut tuotot	49 390	39 254	50 501	44 386
	49 439	39 295	50 551	44 428
	55 740	46 292	52 283	47 440
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	18 160	5 548	18 160	5 548
Korkotuotot	103 789	171 068	103 797	171 152
Muut tuotot	2 095	1 228	2 095	1 402
	124 043	177 844	124 052	178 102
Yhteensä	180 082	224 510	176 465	225 813
Palautuneet arvonalennukset	7 439	1 583	8 604	9 705
Myyntivoitot	57 583	20 226	57 474	22 506
Yhteensä	245 104	246 320	242 543	258 024
Sijoitustoiminnan kulut:				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Konserniyritykset	-24 757	-17 461	-6 517	-6 297
Muut yritykset	-10 230	-9 076	-18 327	-19 222
	-34 987	-26 536	-24 844	-25 519
Kulut muista sijoituksista	-1 740	-3 462	-1 740	-3 462
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Konserniyritykset	-2 061	-3 309	-2 204	-3 309
Muut yritykset	-259	-220	-321	-892
	-2 320	-3 530	-2 525	-4 201
Yhteensä	-39 047	-33 528	-29 108	-33 182
Arvonalennukset ja poistot				
Arvonalennukset	-9 117	-14 920	-10 040	-15 109
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 261	-1 329	-10 204	-8 957
	-10 378	-16 249	-20 244	-24 066
Myyntitappiot	-3 909	-19 152	-3 909	-19 152
Yhteensä	-53 335	-68 928	-53 262	-76 401
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	191 770	177 392	189 281	181 624
Sijoitusten arvonalennukset	2 882	-	2 882	-
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	194 651	177 392	192 163	181 624
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys	2 332	1 362	2 322	1 362
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta	2 882	-	2 882	-

TASE

1000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1999	1998	1999	1998
Vastaavaa					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	9	5 642	4 851	5 773	4 851
Sijoitukset	5				
Kiinteistösijoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		413 040	389 477	499 080	472 364
Lainasaamiset konserniyrityksiltä		108 910	110 227	20 400	38 400
		521 950	449 704	519 480	510 764
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	7	386 519	288 593	386 627	288 689
Rahoitusmarkkinavälineet		1 868 162	1 805 811	1 868 162	1 805 811
Kiinnelainasaamiset		3 167	3 186	3 167	3 186
Muut lainasaamiset	8	48 026	3 449	48 026	3 450
Talletukset		41 000	52 644	41 000	52 644
		2 346 874	2 153 683	2 346 982	2 153 780
		2 868 824	2 653 387	2 866 462	2 664 544
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	10	28 882	-	28 882	-
Saamiset	13				
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta		8 886	10 120	8 886	10 120
Muut saamiset		17 507	11 804	3 851	10 698
		26 392	21 925	12 737	20 818
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Kalusto	9	7	10	981	363
Rahat ja pankkisaamiset		27 370	30 536	27 370	30 969
		27 377	30 546	28 351	31 332
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat		60 627	56 612	60 687	56 664
Muut siirtosaamiset		11 538	13 742	11 803	13 912
		72 164	70 355	72 490	70 576
		3 029 281	2 781 064	3 014 695	2 792 122

TASE

1000 mk		Emoyhtiö		Konserni	
		1999	1998	1999	1998
Vastattavaa					
Oma pääoma	11				
Sidottu					
Osakepääoma		37 300	37 300	37 300	37 300
Vararahasto		41 180	41 180	41 180	41 180
Arvonkorotusrahasto		-	-	1 478	1 478
		78 480	78 480	79 958	79 958
Vapaa					
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		-	-	4 331	3 690
Edellisten tilikausien voitto		34 816	31 655	20 376	13 127
Tilikauden voitto		4 204	3 161	2 270	7 953
		39 020	34 816	29 977	24 770
		117 500	113 296	106 935	104 727
Vähemmistöosuus		-	-	5 066	5 068
Varaukset	12				
Kertynyt poistoero		4 634	3 807	-	-
Vapaaehtoiset varaukset		1 755	1 171	-	-
		6 389	4 978	-	-
Pääomalainat		30 000	30 000	30 000	30 000
Vakuutustekninen vastuuvélka					
Vakuutusmaksuvastuu	14	994 264	862 691	994 264	862 691
Jälleenvakuuttajien osuus		-4 295	-3 958	-4 295	-3 958
		989 969	858 733	989 969	858 733
Korvausvastuu	15	1 855 418	1 740 700	1 855 418	1 740 700
Jälleenvakuuttajien osuus		-918	-900	-918	-900
		1 854 500	1 739 799	1 854 500	1 739 799
		2 844 469	2 598 532	2 844 469	2 598 532
Jälleenvakuutustallettevelat		758	823	758	823
Velat	8				
Jälleenvakuutustoiminnasta		484	715	484	715
Lainat rahoituslaitoksilta		5 487	5 487	2 647	1 708
Muut velat		12 407	11 638	11 832	33 978
		18 378	17 840	14 963	36 401
Saadut ennakot ja siirtovelat		11 787	15 594	12 504	16 569
		3 029 281	2 781 064	3 014 695	2 792 122

TASEEN LIITTEET

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1999						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	52 762	52 762	55 041	311 050	312 550	333 199
Konserniyhtiöosakkeet	289 919	289 919	298 102	116 171	116 171	117 891
Muut kiinteistöosakkeet	70 359	70 359	70 520	70 359	70 359	70 520
Lainasaamiset						
konserniyrityksiltä	108 910	108 910	108 910	20 400	20 400	20 400
	521 950	521 950	532 573	517 980	519 480	542 010
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	386 519	386 519	627 452	386 627	386 627	627 485
Rahoitusmarkkinavälineet	1 868 162	1 868 162	1 890 983	1 868 162	1 868 162	1 890 983
Kiinnelainasaamiset	3 167	3 167	3 167	3 167	3 167	3 167
Muut lainasaamiset	48 026	48 026	48 026	48 026	48 026	48 026
Talletukset	41 000	41 000	41 000	41 000	41 000	41 000
	2 346 874	2 346 874	2 610 628	2 346 982	2 346 982	2 610 662
	2 868 824	2 868 824	3 143 201	2 864 962	2 866 462	3 152 672
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)						
	<u>-54 560</u>			<u>-54 560</u>		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Muita arvonkorotuksia		<u>-</u>			<u>1 500</u>	
Arvostusero						
(käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>274 377</u>			<u>286 210</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden arvostusperiaatteen muutoksen tilikauden tulosta parantava vaikutus						
		<u>15 204</u>			<u>15 204</u>	

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
5 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Sijoitukset 31.12.1998						
	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	54 023	54 023	57 611	309 986	309 986	341 903
Konserniyhtiöosakkeet	289 248	289 248	292 154	116 171	116 171	116 253
Muut kiinteistöosakkeet	46 207	46 207	48 999	46 207	46 207	48 999
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	110 227	110 227	110 227	38 400	38 400	38 400
	499 704	499 704	508 991	510 764	510 764	545 555
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	288 593	288 593	361 423	288 689	288 689	361 443
Rahoitusmarkkinavälineet	1 805 811	1 805 811	1 930 574	1 805 811	1 805 811	1 930 574
Kiinnelainasaamiset	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186
Muut lainasaamiset	3 449	3 449	3 449	3 450	3 450	3 450
Talletukset	52 644	52 644	52 644	52 644	52 644	52 644
	2 153 683	2 153 683	2 351 276	2 153 780	2 153 780	2 351 296
	2 653 387	2 653 387	2 860 266	2 664 544	2 664 544	2 896 851
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta (+/-)	<u>-39 549</u>			<u>-39 549</u>		
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>206 879</u>			<u>232 308</u>

1000 mk	Emoyhtiö			Konserni		
6 Kiinteistösijoitusten muutokset						
31.12.1999						
	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä	Rakennukset	Maa- ja vesi- alueet sekä kiinteistö- osakkeet	Laina- saamiset konserni- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	59 380	372 919	110 227	336 908	236 141	38 400
Lisäykset	-	35 896	18 076	13 921	33 575	-
Vähennykset	-	-11 073	-19 393	-852	-11 073	-18 000
Hankintameno 31.12.	59 380	397 742	108 910	349 976	258 643	20 400
Arvonkorotukset 1.1.	-	-	-	1 000	500	-
Arvonkorotukset 31.12.	-	-	-	1 000	500	-
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 1.1.	-5 358	-37 464	-	-63 491	-37 464	-
Suunnitelmapoistot/arvonlennukset ja palautuneet arvonlennukset	-1 261	-	-	-10 084	-	-
Kertyneet suunnitelmapoistot/ arvonlennukset 31.12.	-6 619	-37 464	-	-73 575	-37 464	-
Kirjanpitoarvo suunnitelmapoistojen/ arvonlennusten jälkeen 31.12.	52 762	360 278	108 910	277 401	221 679	20 400
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojenkertynyt erotus 1.1.	-3 807			-3 911		
Suunnitelman ylittävät/ alittavat poistot	-827			-1 969		
Kokonaispoistojen ja suunnitelma- poistojen kertynyt erotus 31.12.	-4 634			-5 880		
Rakennusten arvo kokonais- poistojen jälkeen 31.12.	48 127			271 521		

	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet				
Jäljellä oleva hankintameno	2 185	1 636	549	1 636
Kirjanpitoarvo	2 185	1 636	549	1 636
Käypä arvo	2 576	2 027	549	1 653
Konserniyritykset				
Yritysten lukumäärä	20	20		
Tilikauden tappio yhteensä	-121	-1 113		
Yritysten oma pääoma yhteensä	120 395	120 602		

SUURIMMAT OSAKEOMISTUKSET

7 Muut sijoitukset, Osakkeet ja osuudet	Emo			Konserni		
	Kpl	Kirjanpito-	Käypä arvo	Kpl	Kirjanpito-	Käypä arvo
		arvo			arvo	
		1000 mk	1000 mk		1000 mk	1000 mk
	31.12.1999	31.12.1999		31.12.1999	31.12.1999	
JOT Automation Group Oyj	731 000	455	40 204	731 000	455	40 204
Sonera Oyj	81 000	3 645	32 773	81 000	3 645	32 773
Orion-Yhtymä Oyj	178 300	20 007	24 277	178 300	20 007	24 277
Nokia Oyj	21 000	2 231	22 475	21 000	2 231	22 475
Ericsson Ab	60 000	7 248	22 165	60 000	7 248	22 165
Novo Group Oyj	74 640	11 451	21 302	74 640	11 451	21 302
Huhtamäki Van Leer Oyj	87 800	13 927	17 540	87 800	13 927	17 540
Instrumentarium Oyj	87 549	15 577	16 866	87 549	15 577	16 866
Munters Ab	222 000	9 818	15 570	222 000	9 818	15 570
Kesko Oyj	205 200	13 361	15 373	205 200	13 361	15 373
Schibsted ASA	139 000	7 876	14 735	139 000	7 876	14 735
Lassila & Tikanoja Oyj	100 700	10 372	14 669	100 700	10 372	14 669
Uponor Oyj	136 100	11 580	14 242	136 100	11 580	14 242
Novartis Ag Reg	1 500	12 609	12 880	1 500	12 609	12 880
Orkla Ab	128 571	8 599	12 636	128 571	8 599	12 636
Heinz Hj Comp.	50 000	11 875	11 875	50 000	11 875	11 875
Fortum Oyj	437 021	10 670	11 693	437 021	10 670	11 693
Helsingin Puhelin Oyj (ml. HPY Holding A)	40 000	4 931	11 561	40 000	4 931	11 561
YIT-Yhtymä Oyj	177 215	8 794	11 485	177 215	8 794	11 485
Nokia Renkaat Oyj	51 000	5 606	11 462	51 000	5 606	11 462
Tamro Oyj	627 802	11 348	11 348	627 802	11 348	11 348
Perlos Oyj	54 000	3 050	11 237	54 000	3 050	11 237
Bayer Ag	40 000	7 970	10 952	40 000	7 970	10 952
Metra Oyj	83 800	6 935	9 207	83 800	6 935	9 207
Merck & Co.	21 000	7 529	8 429	21 000	7 529	8 429
Muut		159 057	220 497		159 164	220 530
Yhteensä		386 519	627 452		386 627	627 485

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
8 Muut sijoitukset				
8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltyinä				
Pankkitakaus	1 002	1 503	1 002	1 503
Muu vakuus	47 024	1 946	47 024	1 94
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	48 026	3 449	48 026	3 449

**9 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
31.12.1999**

	Emoyhtiö			Konserni			
	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Yhteensä	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni-liikearvo	Kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 057	349	6 406	6 188	-	2 794	8 983
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	-31	-	-31	-31	-	-	-31
Hankinnat	2 230	-	2 230	2 230	1	673	2 904
Hankintameno 31.12.	8 255	349	8 605	8 387	1	3 467	11 856
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-1 205	-339	-1 545	-1 205	-	-2 202	-3 407
Edellisenä vuonna loppuunpoistetut	31	-	31	31	-	-	31
Suunnitelmapoistot	-1 440	-2	-1 442	-1 440	1	-284	-1 725
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-2 614	-342	-2 956	-2 614	-	-2 486	-5 101
Hankintameno suunnitelmapoistojen jälkeen 31.12.	5 642	7	5 649	5 773	0	981	6 754
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	-	-	-	-	-	-	-
Suunnitelman ylittävät/alittavat poistot	-	-	-	-	-	-72	-72
Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	-	-	-	-	-	-72	-72
Menojäännös kokonaispoistojen jälkeen 31.12.	5 642	7	5 649	5 773	0	909	6 682

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1999	1999	1999
10 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo
Osakkeet ja osuudet	26 000	28 882	26 000	28 882
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	26 000	28 882	26 000	28 882
Etukäteen hankitut sijoitukset	26 000	28 882	26 000	28 882
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelkaa vastaavat sijoitukset	0	0	0	0
Rahat ja pankki- yms saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu	0	0	0	0

11 Oman pääoman muutokset

Emoyhtiö	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Osakepääoma	37 300	-	-	37 300
Vararahasto	41 180	-	-	41 180
	78 480	-	-	78 480
Vapaa				
Edellisten tilikausien voitto	31 655	3 161	-	34 816
Tilikauden voitto	3 161	4 204	-3 161	4 204
	34 816	7 364	-3 161	39 020
Oman pääoman muutokset yhteensä	113 296	7 364	-3 161	117 500

Konserni	1.1.1999	Lisäykset	Vähennykset	31.12.1999
Sidottu				
Osakepääoma	37 300	-	-	37 300
Vararahasto	41 180	-	-	41 180
Arvonkorotusrahasto	1 478	-	-	1 478
	79 958	-	-	79 958
Vapaa				
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	3 690	641	-	4 331
Edellisten tilikausien voitto	13 127	7 953	-703	20 376
Tilikauden voitto	7 953	2 270	-7 953	2 270
	24 770	10 863	-8 656	26 977
Oman pääoman muutokset yhteensä	104 727	10 863	-8 656	106 935

Arvonkorotusrahaston erittely

Arvonkorotusrahasto 1.1.	-	-	1 478	1 478
Arvonkorotusrahasto 31.12.	-	-	1 478	1 478
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	-	-	1 478	1 478

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
12 Varaukset				
Poistoero				
Kertynyt poistoero 1.1.	3 807	2 898	3 911	2 984
Lisäykset	827	910	2 145	928
Vähennykset	-	-	-104	-
Kertynyt poistoero 31.12.	4 634	3 807	5 952	3 911
Vapaaehtoiset varaukset				
Luottotappiovaraus 1.1.	1 171	1 247	1 171	1 247
Lisäykset	584	-	584	-
Vähennykset	-	-76	-	-76
Luottotappiovaraus 31.12.	1 755	1 171	1 755	1 171
Asuintalovaraus 1.1.	-	-	1 017	895
Lisäykset	-	-	405	182
Vähennykset	-	-	-	-59
Asuintalovaraus 31.12.	-	-	1 422	1 017
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	1 755	1 171	3 177	2 188
Varaukset yhteensä	6 389	4 978	9 129	6 100
Jaettu				
Omaan pääomaan			-6 479	-4 392
Vähemmistöosuuteen			-3	-
Laskennalliseen verovelkaan			-2 647	-1 708
			0	0
13 Saamiset ja velat konserni- ja osakkuusyritykset				
13.1 Saamisten erittely				
Saamiset konserniyrityksiltä				
Muut saamiset	15 988	8 994		
13.2 Velkojen erittely				
Velat konserniyrityksille				
Lainat rahoituslaitoksilta	5 487	5 487		
Muut velat	8 031	1 700		
	13 518	7 187		
14 Velat, jotka eräännyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Lainat rahoituslaitoksilta	5 487	5 487		

1000 mk	Emoyhtiö		Konserni	
	1999	1998	1999	1998
15 Vakuutusmaksuvastuu				
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuusta vähennetyt aktivoidut hankintamenot (zillmeeraus)				
Henkivakuutus	51	84	51	84
Eläkevakuutus	832	1 368	832	1 368
	883	1 452	883	1 452

16 Vastuut

Kiinteistökiinnitykset				
Omien velkojen vakuudeksi	5 500	-	58 100	22 250
Velan määrä	5 487	-	56 969	18 910
Pantit				
Omien velkojen vakuudeksi	7 060	-	7 060	-
Velan määrä	6 069	-	6 069	-
Johdannais sopimukset				
Osakejohdannaiset				
Myyntitermiinit				
Toteutusarvo	4 703	-	4 703	-
Käypä arvo	6 069	-	6 069	-
Optiosopimukset				
Ostetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	360	-	360	-
Preemioiden käyvät arvot	360	-	360	-
Asetetut				
Preemioiden kirjanpitoarvot	34	-	34	-
Preemioiden käyvät arvot	25	-	25	-
Arvopapereiden lainaussopimukset				
Lainaksi annetut arvopaperit				
Kirjanpitoarvo	675	-	675	-
Käypä arvo	6 069	-	6 069	-
Muut vastuusitoumukset				
Merkintäsitoumukset	11 410	25 559	11 410	25 559

1000 mk

17 Lähipiirilainat

17.1 Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhteisön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle

Yhtiö ei ole antanut otsikossa mainittua rahalainaa

17.2 Rahalainat sille, jolla takuuosuuden omistuksen nojalla voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön takuuosuuksista tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä

Yhtiö ei ole antanut otsikossa mainittua rahalainaa

VAKAVARAIKUUSTUNNUSLUVUT

1 000 mk

Emoyhtiö

	1999	1998
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	117 500	113 296
Vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero	6 389	4 978
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	274 377	206 879
Pääomalainat	30 000	30 000
Kuluksi merkitsemättömät vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet (-)	-5 642	-4 851
Muut erät	-1 366	-
	421 258	350 302
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	120 400	107 562
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	37 640	38 793
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%)		
- vuodelta 1999	16,3	
- vuodelta 1998	15,2	
- vuodelta 1997	11,9	
- vuodelta 1996	14,5	
- vuodelta 1995	12,7	

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 4 203 632,82 markkaa siirretään voittovarioihin.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma	37 300 000,00	
Vararahasto	<u>41 180 000,00</u>	78 480 000,00
Vapaa oma pääoma		
Edellisten tilikausien voitto		<u>39 019 811,58</u>
		<u>117 499 811,58</u>

Espoossa 3. päivänä huhtikuuta 2000

Asmo Kalpala

Pertti Heikkala

Juhani Heiskanen

Pentti Koskinen

Jari Saine

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Yritysten Henkivakuutus Oy:n Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Mauno Tervo on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 13. huhtikuuta 2000 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös on olennaisilta osin oikein

laadittu. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 4 203 632,82 markkaa, on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpito-laissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 27. päivänä huhtikuuta 2000

Mauno Tervo
KHT

SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö
Ulla Holmström
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 1999 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja kon-

sernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 4. 5. 2000

Kari Neilimo
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

TAPIOLA-YHTIÖT

HUOLENPITO HENKILÖSTÖSTÄ LUO PERUSTAN ONNISTUMISELLE

Työministeriö palkitsi Tapiolan kuukauden työnantajana marraskuussa 1999. Palkinnon perustana oli Tapiolan käynnistämä oppisopimuskoulutus, jonka puitteissa 15 henkilöä valmistuu merkonomiksi telemarkkinointityön ohessa. Kuvassa oikealla apulaisjohtaja Leena Nurminen henkilöstöyksiköstä, kunniakirjan vastaanottanut telemarkkinointipäällikkö Liisa Hämäläinen ja henkilöstöpalveluista vastaava johtaja Pekka Pessa.

Talouselämän korkeasuhdanteen ja jatkuvasti kiristyvän kilpailun vuoksi yritysten on entistä tärkeämpää huolehtia vetovoimastaan työnantajana sekä nykyisen henkilöstönsä että työnhakijoiden silmissä. Kilpailu asiakkaista sekä tieto- ja viestintätekniikan merkityksen korostuminen lisäävät henkilöstön osaamisvaatimuksia. Niinpä henkilöstöpalvelujen rooli nousee entistä merkittävämmäksi, ja samanaikaisesti kasvavat henkilöstötoimintojen tehokkuuden vaatimukset.

OSAAMISEEN PANOSTETAAN VAHVASTI

Tapiolassa on otettu käyttöön uusi arvoihin ja strategiaan perustuva osaamisen kehittämismalli, Tapiola 2001 Moniosaaaja-ohjelma. Sen ensimmäisenä vaiheena on ollut määritellä koko yhtiöryhmälle yhteiset osaamisalueet. Nämä on purettu edelleen tehtäväkohtaisiin osaamisprofiileihin, joita hyödynnetään systemaattisesti kehityskeskusteluissa ja -suunnitelmissa. Koko esimieskunta on valmennettu käymään rakentavia kehityskeskusteluja. Samanaikaisesti on aloitettu esimiesten leadership-taitoja vah-

vistavan valmennusohjelman kehittäminen ja toteuttaminen. Sen avulla parannetaan henkilökoh-
taisia esimiestaitoja ja edistetään valmentavaa esi-
mieskulttuuria, joita Tapiolassa pidetään tärkeä-
nä.

Erityisesti asiakaspalvelun ja tietotekniikan
osaamiseen on kuluneena vuonna panostettu voi-
makkaasti. Esimerkiksi asiakaspalvelutilanteisiin
suunniteltu Paras-toimintatapa mahdollistaa pal-
velun hoitamisen kerralla valmiiksi kannettavien
työasemien avulla ja paikasta riippumatta. Tämä
uusi toimintatapa asettaa asiakaspalveluhenkilös-
tölle uudenlaisia osaamishaasteita, joita vastaa-
maan suunniteltiin uudet valmennusohjelmat.

Henkilöstöä on kannustettu ja tuettu myös
omaehtoiseen opiskeluun. Ammattitaidon paran-
tamiseksi ja peruskoulutustason kohentamiseksi on
yhdessä Markkinointi-Instituutin kanssa rakennet-
tu räätälöityjä tutkintoja Tapiolan ja tapiolalais-
ten tarpeisiin. Lisäksi on käytetty hyväksi vakuu-
tusalan omia tutkintoja.

Esimerkkinä hyvästä yhteistyöstä oppilaitosten
kanssa aloitettiin oppisopimuskoulutus Helsingin
Kauppaoppilaitoksen ja Helsingin Oppisopimus-
keskuksen kanssa. Sen puitteissa 15 uutta tapiola-
laista valmistuu merkonomiksi telemarkkinointi-
työnsä ohessa. Työministeriö palkitsi Tapiola-yh-
tiöt tästä hankkeesta kuukauden työnantajana
marraskuussa 1999.

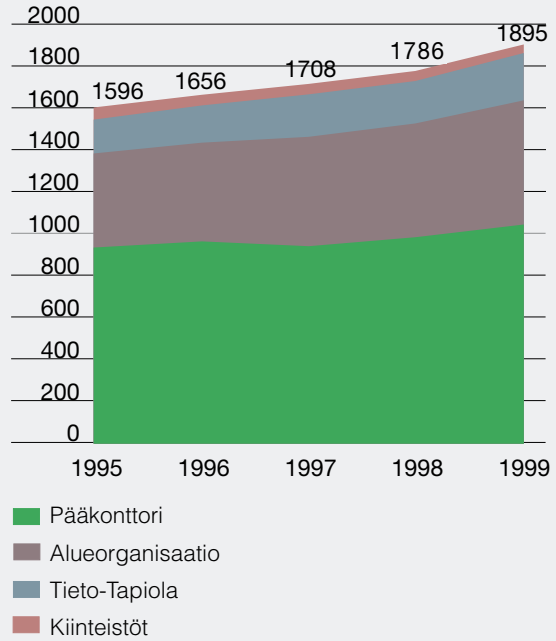
TYÖHYVINVOINNISTA HUOLEHTIMINEN ON ESIMIESTYÖTÄ

Työhyvinvointia edistävä toiminta on olennainen
osa Tapiolan johtamisjärjestelmää ja vuosisuunnit-
telua ja se koskee koko henkilöstöä. Tapiolan oman
työhyvinvointiohjelman, Tapiolan Vireen, tavoit-
teena on edistää työssä jaksamista, vähentää sai-
rastavuutta ja ehkäistä ennen aikaista eläkkeelle
siirtymistä.

Tapiolan Vireen konsepti tuotteistettiin ja täs-
mennettiin vuonna 1999. Työhyvinvointi jaettiin
neljään osa-alueeseen:

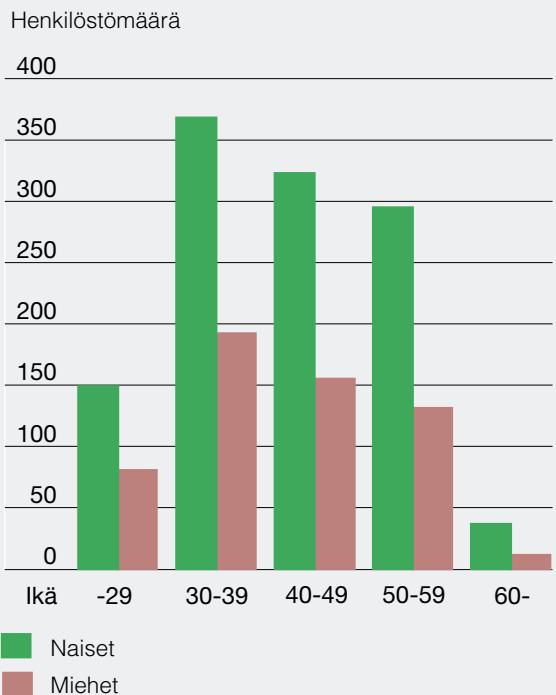
- yksilön fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toi-
mintakyky
- osaaminen

Tapiola-yhtiöiden henkilöstömäärä vuoden lopussa

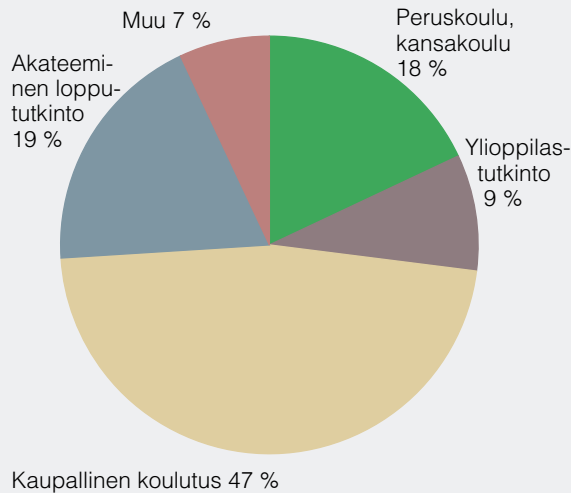

Kuvan henkilöstömäärät on laskettu vähentämällä
vuoden lopun vakinaisten ja määräaikaisten yhteenlaske-
tusta määrästä pitkäaikaisella lomalla olevat, kun taas
Tapiolan henkilöstön keskilukumäärä 1999 oli 1840.

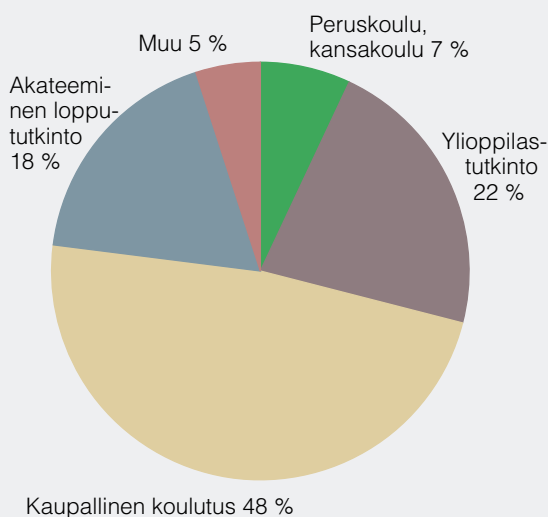
Tapiola-yhtiöiden henkilöstön ikäjakauma

Koulutusjakauma Tapiolassa

Koulutusjakauma vuonna 1999 Tapiolaan tulleilla

- työ ja työolosuhteet
- työyhteisön toiminta (mm. johtaminen sekä yhteistyö ja vuorovaikutus). Tapiolan Vireellä on viisi tavoitetta. Se tähtää siihen, että tapiolalaiset:
 - tekevät työtä motivoituneena
 - saavat tukea esimieheltään ja työtovereiltaan
 - kokevat työnsä tärkeäksi ja merkitykselliseksi sekä
 - jaksavat työssään hyvin ja tuntevat itsensä vireiksi.

Lisäksi tavoitteena on, että työkyvyttömyyseläkkeiden kustannukset pysyvät alle suomalaisen yritysten keskiarvon.

Kukin alue, yksikkö, osasto tai tiimi laatii syksyisin vuosittaisen Vire-suunnitelmansa osana henkilöstösuunnitelmaa. Asetettujen tavoitteiden toteutumista mitataan säännöllisesti mm. ”Tiimin tila”-tutkimuksella. Tutkimukseen on sisällytetty oma kysymys työhyvinvoinnista. Tavoite on, että vähintään 80 % Tapiolan henkilöstöstä arvioi työhyvinvointinsa olevan vähintään 8 asteikolla 0–10. Vuosittain yksiköiden esimiehet ja henkilöstöasiantuntijat seuraavat tuloksia, vaihtavat kokemuksia ja suunnittelevat jatkotoimia. Vire-toimintaa koordinoi ohjausryhmä.

Erityisryhmille on lisäksi järjestetty omia LisäVire-ohjelmia, joilla motivoidaan ja kannustetaan pitkän työuran tehneitä tapiolalaisia kehittämään itseään ja tuetaan heidän jaksamistaan työuran loppuun saakka. Vuonna 1998 alkaneen myyntimiesten LisäVire-ryhmän ohjelma päättyi keväällä 1999 ja uusi hanke aloitettiin asiakasneuvojien keskuudessa. LisäVire-ohjelmien kokemukset ovat olleet erinomaisia. Työn tuottavuus on noussut jopa odotettua enemmän, ja yhteiset kokemukset ja tavoitteissa edistyminen ovat tuoneet työhön uutta energiaa.

PALKITSEMISEN OIKEAAN RAKENTUMISEEN LISÄHUOMIOTA

Koko henkilöstöä koskeva tulospalkkaus on vakiintunut merkittäväksi osaksi Tapiola-yhtiöiden johtamisjärjestelmää ja se on osaltaan kannustanut henkilöstöä pyrkimyksissä hyviin tuloksiin.

Tulospalkkauksen tarkoituksena on palkita hyvis-
tä tuloksista ja toisaalta lisätä kiinnostusta myös
oman työn kehittämiseen.

Tulospalkan määrä on enimmillään 4,5 % vuo-
sipalkasta. Uutena painopisteenä on saada tulos-
palkkaus entistä paremmin yhdistetyksi liiketoi-
mintaan tasapainoisen tuloskortin osana.

Tapiola-yhtiöiden voittopalkkiojärjestelmä ja
henkilöstörahasto perustettiin kymmenen vuot-
ta sitten. Niillä palkitaan henkilöstöä pitkävai-
kutteisesta sitoutumisesta Tapiolaan ja sen tulos-
tavoitteiden saavuttamiseen. Kahdeksan vuoden
aikana voittopalkkioita on maksettu kaikkiaan
noin 41 milj. markkaa. Lisäksi vuodelta 1999 tu-
levan voittopalkkion määrä on ennätyselliset
noin 10 milj. markkaa.

Henkilöstörahaston keskimääräisen jäsenen
osuus on yhdeksän vuoden aikana kasvanut yli
25 000 markkaan, jonka lisäksi tulee osuudelle
kertynyt tuotto. Henkilöstörahaston sääntöjen
mukaisesti on 15 % omasta rahasto-osuudesta
nostettavissa viidennestä jäsenvuodesta lukien.

Henkilöstörahastosiirron vuosittainen mak-
simimäärä on 3 % palkkasummasta. Hyvien tu-
lostien mahdollistamat huomattavat voittopalk-
kiomäärät ovat muiden henkilöstöetuuksien li-
säksi osaltaan parantaneet henkilöstön sitoutu-
mista Tapiola-yhtiöihin.

JOKAISELLA ON MAHDOLLISUUS MENESTYÄ

Tapiola-yhtiöiden tasa-arvosuunnitelma uudistet-
tiin ja hyväksyttiin yhtiöiden johtoryhmissä syk-
syllä 1999. Tasa-arvon edistymistä käytännössä
seuraa tasa-arvotyöryhmä, joka raportoi vuosit-
tain sekä johdolle että yt-neuvottelukunnalle.

Tapiola-yhtiöissä tasa-arvo ymmärretään laa-
jasti. Se ei ole pelkästään sukupuolten välistä
tasa-arvoa, vaan ajatuksena on, että kaikilla on
sukupuolesta, iästä ja muusta riippumatta yhtä-
läiset mahdollisuudet edetä uralla, saada hyvistä
työsuorituksista palkkaa, päästä koulutukseen jne.
Konkreettisenä esimerkkinä tästä hallitukset ni-
mittivät vuoden 1999 aikana mm. viisi uutta nais-
johtajaa. Heistä jokainen on oman alansa osaaja.

KESKEISET HENKILÖSTÖTOIMINNOT SYSTEMATISOITIIN

Henkilöstötyön tehokkuutta on parannettu oleelli-
sesti systematisoimalla ja tuotteistamalla keskeisiä
henkilöstötoimintoja. Rekrytoinnin, henkilöstön
perehdyttämisen ja työhyvinvoinnin edistämisen
toimintamallit koottiin, kuvattiin systemaattiseen
muotoon ja niistä laadittiin prosessikuvaukset ja
kirjalliset oppaat erityisesti esimiestyön tueksi. Myös
edellä mainittu tasa-arvosuunnitelma jäntevöittää
henkilöstötoimintoja ja varmistaa osaltaan Tapiolan
kilpailukykyä tulevaisuudessa.

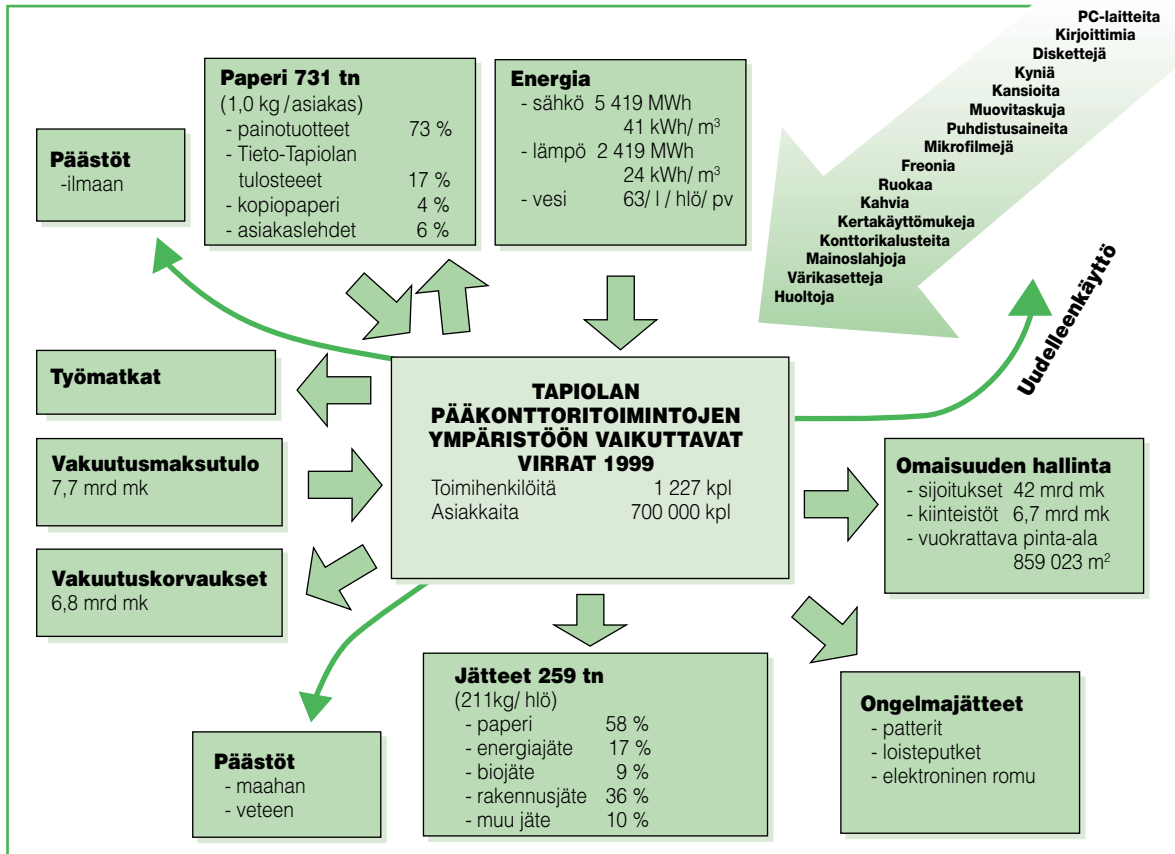
TOIMINTAVOLYYMIN KASVU LISÄSI HENKILÖSTÖN MÄÄRÄÄ

Tapiola-yhtiöiden merkittävä kasvu useilla osa-alu-
eilla johti henkilöstön määrän nousuun vuonna
1999. Yhtiöryhmän palveluksessa oli kertomusvuo-
den aikana keskimäärin 1573 henkilöä, mikä on 86
enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tieto-Tapiola Oy:n ja kiinteistöyhtiöiden palve-
luksessa olevat mukaan lukien henkilöstön määrä
oli keskimäärin 1840, mikä on 93 enemmän kuin
vuonna 1998.

Henkilöstön bruttovaihtuvuus oli 5,3 % ja si-
säinen liikkuvuus 6,9 %.

TAPIOLAN YMPÄRISTÖTOIMINTA 1999

Tapiola-yhtiöiden sisäisille ympäristötoiminnoille on määritelty tunnusluvut, jotta toiminnan tasoa ja tavoitteiden toteutumista voidaan jatkossa mitata ja seurata. Kuviossa on koottuna tärkeimmät pääkonttorin ympäristötoiminnan tunnusluvut vuodelta 1999.

Tapiola-yhtiöiden ympäristötoiminta perustuu vuonna 1999 päivitettyyn, yhtiöiden johtoryhmissä hyväksytyyn ympäristöpolitiikkaan, -päämääriin ja -tavoitteisiin. Vuoden 1999 ympäristötoimenpiteet ja -projektit toteutettiin ympäristöohjelman 1999–2001 mukaan. Projektiluonteinen ympäristöryhmä uudistettiin ja sen toiminta muuttui jatkuvaksi ja säännölliseksi. Merkittäviä asioita olivat myös pääkonttorin uuden jätehuoltojärjestelmän käyttöönotto, energiansäästöviikon tapahtumat, kiinteistö- ja rakennusalan energiansäästösopimuksen allekirjoittaminen sekä Vahinko-Tapiolan hallituksen periaatepäätös pohjoismaisesta ympäristövakuutusyhteistyöstä.

Sisäisen ympäristötoiminnan tulokset

Pääkonttorin sähkön kulutus vuonna 1999 nousi edellisvuodesta 2,6 %, mikä johtui pääasiassa ilmastoinnin lisäkäytöstä lämpimien säiden johdosta sekä henkilökunnan määrän lisääntymisestä. Lämpöenergian kulutuksessa saavutettiin 0,9 %:n säästö. Vedenkulutus kasvoi neljänneksellä, kun lämpimän ja kuivan kesän takia ulkoalueiden kastelu lisääntyi. Ympäristöasiat otettiin huomioon erityisesti Kampin aluetöimiston remontissa, jossa esimerkiksi valaistuksen uusimisella saavutetaan jatkossa huomattavaa energiansäästöä.

Valtakunnallisen energiansäästöviikon aikana

järjestettiin Tapiolassa viisipäiväinen tapahtuma, jossa henkilökuntaa opastettiin energiansäästössä. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä Motivan kanssa.

Pääkonttorin ja lähikiinteistöjen uudistettu jätehuoltojärjestelmä otettiin käyttöön kokonaisuudessaan vuoden 1999 alusta, ja sen ansiosta Tapiola on edelläkävijöitä suomalaisten toimistojen joukossa. Järjestelmän avulla on tarkoitus saada vähintään 80 % jätteistä kierrätykseen tai muuhun hyötykäyttöön ja jätemäärä vähenemään kolmen seuraavan vuoden aikana 10 % . Lisäksi uusi järjestelmä mahdollistaa useampien jättejakeiden määrän tarkemman mittaamisen. Kehittämishanke toteutettiin yhteistyössä siivousliikkeen ja jätehuoltoyrityksen kanssa, jotka molemmat toimivat Tapiolan hyväksymien ympäristöperiaatteiden mukaan. Vuonna 1999 jätteistä saatiin hyötykäyttöön 90 %, joka selvästi ylittää asetetun tavoitteen. Jättemäärää ei voida vertailla edelliseen vuoteen, koska vasta nyt jättejakeet on tarkasti määriteltä. Jättemäärä toimihenkilöä kohti laskettuna on eurooppalaista keskitasoa. Paperin kokonaiskäyttö väheni 1,9 %. Pudotus johtuu lähinnä painotuotelajien karsimisesta.

Ympäristöasiat otetaan huomioon jatkossa myös sijoitustoiminnassa ja omaisuudenhoidossa. Tätä varten pyritään mahdollisuuksien mukaan kehittämään ympäristökriteereitä sijoitusanalyysiin ja eri tyyppisille omistuskiiinteistöille ympäristövaikutuksia pienentäviä toimintamalleja. Tapiola-yhtiöt on allekirjoittanut Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry energiansäästösopimuksen, jossa jäsenyritysten rakennuskannan lämmön ominaiskulutuksia pyritään alentamaan vuoteen 1998 verrattuna siten, että ne ovat 10 % alemmat vuonna 2005 ja 15 % alemmat vuonna 2010. Kiinteistösiähkön ja rakennusten käyttäjien sähkökäytön osalta tavoitteena on ominaiskulutusten kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen laskuun ennen vuotta 2005. Energiansäästöllä edistetään hiilidioksidipäästöjen vähentämistä ja kansainvälisen ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamista sekä muiden kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista. Helsingin

Kamppiin rakenteilla oleva Tapiola-yhtiöiden omistama Scandic-hotellikiinteistö on pilottikohteena valtakunnallisessa ProGress kiinteistö- ja rakennusalan ympäristöohjelmassa.

Ympäristöperusteet on sisällytetty vuonna 1999 uudistettuun ja hyväksyttyyn ostopolitiikkaan ja -ohjeisiin. Myös seitsemän aluetoimiston ympäristöohjelmien työstäminen käynnistettiin vuonna 1999. Tapiolan pääkonttoriympäristön koko henkilökuntaa on opastettu mm. jätteiden lajittelussa ja energiansäästössä.

Ulkoisen ympäristötoiminnan tulokset

Tapiola-yhtiöt tarjoaa asiakkailleen ympäristöpalveluja ja -tuotteita, kuten ympäristövakuutuksia, vahingontorjuntapalveluja, vahinkoselvityksiä sekä niihin liittyvää koulutusta ja neuvontaa. Asiakkaisiin kohdistetun jatkuvan ympäristöturvallisuustyön lisäksi Tapiola on ollut vuonna 1999 mukana sidosryhmille suunnatuissa ympäristötilaisuuksissa ja hankkeissa seuraavasti.

Tapiola on mukana työstämässä valtakunnallisen PK-RH-hankkeen ympäristöriskityökaluja pk-yrityksille. Lakisäiteinen ympäristövahinkovakuutus lanseerattiin vuoden 1999 alussa. Öljy- ja kaasulämmitysyhdistyksen järjestämän vuonna 1998 alkanutta ja vuonna 1999 jatkunutta valtakunnallista Lämmitystieto- ja tekniikkapäivien öljysäiliöriskeihin liittyvää koulutusta rahoitettiin, tilaisuuteen tuotettiin koulutusmateriaalia ja toimittiin kouluttajana. Ympäristöturvallisuudesta ja -vakuuttamisesta järjestettiin asiakasyrityksille koulutusta ja oppilaitoksissa sekä muiden sidosryhmien tilaisuuksissa käytiin kouluttamassa.

Vuonna 1999 lokakuussa hallitus teki periaatepäätöksen, että Vahinko-Tapiola menee mukaan osakkaaksi tuottajanvastuuvakuutusta tarjoavaan ja kehittävään pohjoismaiseen ympäristövakuutusyhtiöön Länsförsäkringar Miljö Ab:hen. Uutta vakuutus tuotetta tarjotaan alkuvaiheessa lähinnä autojen sekä sähkö ja -elektroniikkalaitteiden valmistajille ja maahantuojille, ja sen tarkoituksena on auttaa yrityksiä kantamaan niille tulossa oleva tuottajanvastuu tuotteiden romutuksesta ja asianmukaisesta kierrättämisestä.

YHTEISKUNNALLINEN TULONJAKO

	1999		1998	
	Mmk	%	Mmk	%
TUOTOT VAKUUTUSTOIMINNASTA	7 907,4	74,6	7 000,2	74,4
Vakuutuksenottajien maksamat vakuutusmaksut vähennettynä edelleen valtiolle tilitetyillä siirtotuloilla.				
JÄLLEENVAKUUTTAJIEN OSUUS				
KORVAUKSISTA	80,0	0,8	35,7	0,4
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT	2 614,8	24,7	2 354,9	25,0
MUUT TUOTOT	-4,9	0,0	12,9	0,1
KOKONAISTUOTOT	10 597,3	100,0	9 403,7	100,0
KORVAUKSINA ASIAKKAILLE	7 930,5	74,8	7 032,0	74,8
Vakuutus sopimuksien perusteella maksetut korvaukset ja eläkkeet sekä vastaisuudessa maksettaviin korvauksiin ja eläkkeisiin varattu määrä.				
JÄLLEENVAKUUTTAJIEN OSUUS				
VAKUUTUSMAKSUISTA	71,5	0,7	60,1	0,6
HENKILÖSTÖ	315,4	3,0	293,7	3,1
Henkilökunnalle maksetut palkat ja palkkiot sekä sosiaaliturvan aiheuttamat kulut.				
MUUT LIIKEKULUT = HANKKIJAT	459,5	4,3	394,5	4,2
YHTEISKUNTA	1 451,4	13,7	1 346,9	14,3
Välittömät ja välilliset verot sekä siirtotulot.				
TAPIOLA-YHTIÖT	369,0	3,5	276,5	2,9
OSAKKEENOMISTAJAT	0,0	0,0	0,0	0,0
TULONJAKAUTUMINEN	10 597,3	100,0	9 403,7	100,0

Vakuutusyhtiön toiminnan vaikutuksia yhteiskunnan kannalta voidaan kuvata yhteiskunnallisen tulonjaon avulla. Laskelma kertoo mistä eristä vakuutusyhtiöiden kokonaistuotot ovat muodostuneet ja miten ne ovat jakautuneet eri sidosryhmien kesken.

NEUVOTTELUKUNNAT

1.1.2000

Asiakaskunnan edustajista valituilla neuvottelukunnilla on tärkeä sija hallintoa täydentävänä vaikutuskanavana.

Asiakkaiden omistamassa, keskinäisessä yhtiössä neuvottelukunnilla on erityisen tärkeä rooli asiakkaiden ja yhtiöryhmän välisessä vuorovaikutuksessa.

Alueellisia neuvottelukuntia on 19. Niissä jokaisessa on 12 – 15 jäsentä. Pk-yritysten neuvottelukunnassa on 12 jäsentä, joista useimmat toimivat myös alueellisissa neuvottelukunnissa siten, että neuvottelukunnassa on jäseniä eri puolilta Suomea. Maa- ja metsätalouden neuvottelukunta on samoin 12-jäseninen. Sen jäsenet ovat myös eri puolilta Suomea ja useimmat myös alueellisten neuvottelukuntien jäseniä.

Toimikausi kussakin neuvottelukunnassa on kolmevuotinen. Jäsenkunta on pyritty saamaan mahdollisimman hyvin vastaamaan asiakaskuntaa. Neuvottelukunnat nimittää vuosittain yhtiöryhmän hallitusten yhteinen kokous.

Lisäksi Tapiolassa toimivat Asiamiestoiminnan neuvottelukunta ja Eläkeasiain neuvottelukunta.

Seuraavassa neuvottelukunnat 1.1.2000 alkaen. Jäsenen kohdalla oleva vuosiluku tarkoittaa toimikauden päättymisvuotta.

Lyhenteet:

nk. = neuvottelukunta

ank. = alueellinen neuvottelukunta

ALUEELLISET NEUVOTTELUKUNNAT

PÄÄKAUPUNKISEUTU

ESPOO

Ritva Rastimo, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Espoo, 2002

Ilmari Halinen, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Espoo, 2001

Juha Eiro, toimitusjohtaja, Espoo, 2000

Timo Haapaniemi, yrittäjä, toimittaja, Kirkkonummi, 2000

Matti Hietala, toimitusjohtaja, Espoo, 2001

Juha Jouhki, toimitusjohtaja, Espoo, 2001

Arvo Korte, talouspäällikkö, Espoo, 2000

Susanna Rahkonen, kansanedustaja, varatuomari, Espoo, 2002

Timo Tiihonen, Senior Advisor, Helsinki, 2000

Tarja Uoti, asianajaja, varatuomari, Espoo, 2002

Timo Veijola, rehtori, Espoo, 2002

Klas Winell, ylilääkäri, Kirkkonummi, 2001

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Heikki Puhakainen, neuvottelukunnan sihteeri, yhteysjohtaja, puh. (09) 4531

Petri Routa, aluejohtaja, puh. (09) 4531

HELSINKI

Risto Salonen, puheenjohtaja, hallintopäällikkö, Helsinki, 2000

Kirsti Vaalikivi, varapuheenjohtaja, järjestöneuvos, toiminnanjohtaja, Helsinki, 2001

Bo Andersson, hallituksen puheenjohtaja, Helsinki, 2002

Ilkka Holopainen, hallintojohtaja, Helsinki, 2002

Kari Huttunen, toimitusjohtaja, Helsinki, 2000

Pirkko Lahti, toiminnanjohtaja, Helsinki, 2000

Jorma Lehmuskallio, toimitusjohtaja, Helsinki, 2001

Aira Merjovirta, talousjohtaja, Helsinki, 2000

Mikko Parjanne, toimitusjohtaja, Helsinki, 2001

Eeva Parkkivaara-Anttinen, hallituksen puheenjohtaja, Helsinki, 2002

Kerttu Selin, fil.kand., Helsinki, 2002

Ilkka Sipilä, talousjohtaja, Helsinki, 2000

Matti Taanila, rehtori, Helsinki, 2002

Kim Tuomolin, operatiivinen johtaja, Sipoo, 2001

Timo Valjakka, johtaja, Helsinki, 2001

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Timo Niemi, neuvottelukunnan sihteeri, piirijohtaja, puh. (09) 4531

Petri Routa, aluejohtaja, puh. (09) 4531

VANTAA

Veikko Kantero, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Vantaa, 2000
Reino Sandström, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Vantaa, 2001
Eero Ahola, puheenjohtaja, Vantaa, 2000 (Pk-yritysten nk.)
Sari Ek-Petroff, henkilöstöpäällikkö, Vantaa, 2002
Inger Eriksson-Blom, toimitusjohtaja, Vantaa, 2001
Raimo Järvinen, työnjohtaja, Vantaa, 2000
Jorma Kaartama, toimitusjohtaja, Nurmijärvi, 2002
Jouni Kuusisto, toimitusjohtaja, Vantaa, 2002
Risto Palin, asianajaja, Hyvinkää, 2001
Totti Salko, toimitusjohtaja, Kerava, 2002
Karl-Henrik Sohkanen, palomestari, Vantaa, 2000
Esa Veikkolainen, toimitusjohtaja, Tuusula, 2001
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Juha Seppälä, neuvottelukunnan sihteeri, yhteysjohtaja, puh. (09) 4531
Petri Routa, aluejohtaja, puh. (09) 4531

LOUNAIS-SUOMI

SALO-LOHJA

Olli Lehti, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Perniö, 2001 (Pk-yritysten nk.)
Matti Välimäki, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Lohja, 2001
Björn Ekberg, toimitusjohtaja, Salo, 2000
Tapio Halme, toimitusjohtaja, Karjaa, 2002
Lauri Hänninen, toimitusjohtaja, Halikko, 2001
Minna Koli-Er, yrittäjä, Salo, 2002
Irma Lehtonen, toimistosihiteeri, Pertteli, 2000
Martti Palojarvi, maanviljelijä, Vihti, 2002 (Maa- ja metsätalouden nk.)
Max van der Pals, maanviljelijä, agrologi, Lohjan mlk., 2001
Mauri Salo, kansanedustaja, toimitusjohtaja, Somero, 2000
Pentti Sevón, toimitusjohtaja, Lohja, 2002
Keijo Väisänen, automyyjä, Lohja, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Hannu Määttänen, neuvottelukunnan sihteeri, myyntipäällikkö, puh. (02) 733 3320
Hans Strandberg, aluejohtaja, puh. (02) 416 1230

SATAKUNTA

Matti Ojanperä, puheenjohtaja, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Pori, 2000
Reijo Järvi, varapuheenjohtaja, pääluottamusmies, Huittinen, 2001
Timo Junnila, johtaja, Pori, 2002
Esko Laukkanen, johtaja, Rauma, 2002
Eero Laurila, asianajaja, Pori, 2002
Riitta Myllys, toimistopäällikkö, kauppat. maist., Pori, 2001
Riitta-Liisa Olkkonen, rehtori, Kankaanpää, 2002
Timo Rapila, toimitusjohtaja, Honkajoki, 2000
Sakari Ryyppö, toimitusjohtaja, Kokemäki, 2000
Arto Suni, koulunjohtaja, Pori, 2001
Veli-Matti Syrilä, maanviljelijä, Köyliö, 2001 (Maa- ja metsätalouden nk.)
Markku Tuominen, toimitusjohtaja, Eurajoki, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Kari Luoma, neuvottelukunnan sihteeri, piiri johtaja, puh. (02) 416 1239
Hans Strandberg, aluejohtaja, puh. (02) 416 1230

VARSINAIS-SUOMI

Esko Eela, puheenjohtaja, teollisuusneuvos, Turku, 2001
Vesa Mattila, varapuheenjohtaja, asianajaja, Turku, 2001
Risto Ahonen, aluetoimitsija, Uusikaupunki, 2000
Alf Donner, toimitusjohtaja, Parainen, 2000
Birgitta Jaakkola, yrittäjä, Parainen, 2002
Seppo Koskinen, oikeust.tri, professori, Kaarina, 2002
Per-Erik Lindström, toimitusjohtaja, Turku, 2001
Ulla-Maija Moisio, asianajaja, Turku, 2002
Jarmo Mäntyharju, maanviljelijä, agrologi, Oripää, 2000
Juhani Ropponen, toimitusjohtaja, Turku, 2002
Samuli Ryökäs, toimitusjohtaja, Pöytyä, 2001
Hannu Rämö, kunnanjohtaja, Nousiainen, 2000
Stefan Schleutker, toimitusjohtaja, Turku, 2000
Merja Siltanen, kehittämisspäällikkö, Turku, 2002
Harri Virtanen, autoliikejohtaja, Raisio, 2001
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Timo Jussila, neuvottelukunnan sihteeri, piiri johtaja, puh. (02) 416 1233
Hans Strandberg, aluejohtaja, puh. (02) 416 1230

**SISÄ-SUOMI
KANTA-HÄME**

Kyösti Lassila, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2002
Juhani Törmä, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Janakkala, 2001
Ossi Halonen, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2001
Kai Häppölä, toimitusjohtaja, Urjala, 2000
Rauno Iivonen, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2001
Jukka Jokinen, talousjohtaja, Hämeenlinna, 2000
Juha Kallioinen, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2002
Risto Koivisto, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2001
Jari Koskinen, kansanedustaja, maanviljelijä, Hauho, 2002
Maarit Kuusela, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2001
Ilkka Metsäterä, toimitusjohtaja, Riihimäki, 2002
Pekka Pastila, toiminnanjohtaja, Hämeenlinna, 2002
Seppo Salonen, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2000
Jari Stenberg, toimitusjohtaja, Jokioinen, 2000
Reetta-Maria Tolonen-Salo, toimitusjohtaja, Hämeenlinna, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Heikki Lindroth, neuvottelukunnan sihteeri, piirihohtaja puh. (03) 467 6217
Martti Silvennoinen, aluejohtaja, puh. (03) 382 5251

KESKI-SUOMI

Rauno Meriö, puheenjohtaja, kenrl.ltn.evp., Jyväskylä, 2000
Aino Sallinen, varapuheenjohtaja, rehtori, professori, Jyväskylä, 2001
Tapio Halonen, toimitusjohtaja, Saarijärvi, 2001
Erkki Järvelä, maakuntajohtaja, Laukaa, 2001
Marja Kallio, agronomi, Laukaa, 2002
Pentti Kokkinen, aluejohtaja, Jyväskylä, 2000
Arja Koriseva-Karmala, taiteilija, Toivakka, 2001
Simo Kutinlahti, maanviljelijä, Keuruu, 2002

Asko Liimatainen, kunnallisneuvos, kaupunginjohtaja, Viitasaari, 2002
Raija Miettinen, koulusihteeri, pääluottamusmies, Jyväskylä, 2001
Erkki Paananen, hallituksen puheenjohtaja, Viitasaari, 2000
Risto Palokangas, ympäristökeskuksen johtaja, Jyväskylä, 2002
Esa Salokorpi, toimitusjohtaja, Jyväskylä, 2000
Juhani Tahvonen, toimitusjohtaja, Jyväskylä, 2002
Esko Taivalsaari, yrittäjä, Jyväskylä, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Seppo J. Ojala, neuvottelukunnan sihteeri, piirihohtaja, puh. (014) 414 6101
Martti Silvennoinen, aluejohtaja, puh. (03) 382 5251

PIRKANMAA

Pekka Molin, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Lempäälä, 2002
Pertti Timonen, varapuheenjohtaja, rehtori, dosentti, Tampere, 2001
Matti Hokkanen, maakuntaneuvos, toimitusjohtaja, Tampere, 2000
Esko Kuusela, kauppaneuvos, Tampere, 2000
Jorma Lehtonen, opettaja, Tampere, 2002
Pertti Leppänen, toimitusjohtaja, Ikaalinen, 2000
Pentti Molander, toimitusjohtaja, Helsinki, 2001
Reijo Mäkinen, hallituksen puheenjohtaja, Tampere, 2002
Jussi Niemi, maakuntajohtaja, Tampere, 2002
Heikki A. Ollila, maanviljelijä, yht.kand., Kangasala, 2001 (Maa- ja metsätalouden nk.)
Hannu Partala, toimitusjohtaja, Tampere, 2000 (Pk-yritysten nk.)
Antti Pohjanheimo, toimitusjohtaja, Tampere, 2001
Eila Rönni, emäntä, agronomi, Pälkäne, 2000
Leena Sulonen, toimitusjohtaja, Tampere, 2001
Aila Tamminen, rehtori, Tampere, 2002
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Teemu Toivanen, neuvottelukunnan sihteeri, piirihohtaja, puh. (03) 382 5240
Martti Silvennoinen, aluejohtaja, puh. (03) 382 5251

POHJANMAA

ETELÄ-POHJANMAA

Yrjö Välimäki, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Alavus, 2001 (Pk-yritysten nk.)
Heikki Saari, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Ylistaro, 2002
Antti Ala-Talkkari, toimitusjohtaja, Lapua, 2002
Aaro Koljonen, maanviljelijä, agronomi, Teuva, 2001
Marja A. Lehtimaa, koulutus suunnittelija, Nurmo, 2001
Kalle Lähdesmäki, toimitusjohtaja, Seinäjoki, 2001
Esko Mäkelä, toimitusjohtaja, Alajärvi, 2000
Juhani Palomäki, perushoitaja, Seinäjoki, 2000
Asko Peltola, maanviljelijä, agronomi, Lapua, 2000
Riitta Ronkainen, apteekkari, Jalasjärvi, 2002
Kaija Uola, toiminnanjohtaja, Seinäjoki, 2000
Kari Valkosalo, toimitusjohtaja, Korttesjärvi, 2002
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Antti Valkonen, neuvottelukunnan sihteeri, piiri johtaja, puh. (06) 283 5440
Lassi Annala, aluejohtaja, puh. (06) 283 5438

VAASA-KOKKOLA

Eino Laukka, puheenjohtaja, toimitusjohtaja, Kokkola, 2002
Raimo Rauhala, varapuheenjohtaja, kunnallisneuvos, Vaasa, 2000
Marjatta Elomaa, maanviljelijä, Laihia, 2000
Martti Eurola, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Kokkola, 2001
Juhani Filppula, kunnanjohtaja, Veteli, 2002
Matti Inkinen, toimitusjohtaja, Vaasa, 2001
Jouni Jyrinki, toiminnanjohtaja, Kokkola, 2002 (Maa- ja metsätalouden nk.)
Maija-Liisa Ketonen, johtaja, Kristiinankaupunki, 2000
Ilpo Nissi, toimitusjohtaja, Kannus, 2001
Per-Håkan Näsman, talousjohtaja (eläkkeellä), Vaasa, 2002
Helga Sarviranta-Vuotila, talousjohtaja, Kokkola, 2001
Altti Seikkula, maakuntajohtaja, Kokkola, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Jukka Marttila, neuvottelukunnan sihteeri, piiri johtaja, puh. (06) 282 5365
Lassi Annala, aluejohtaja, puh. (06) 283 5438

KAAKKOIS-SUOMI

KYM

Esa Hasu, puheenjohtaja, talousjohtaja, Elimäki, 2000
Lasse Koskelainen, varapuheenjohtaja, professori, Lappeenranta, 2002
Mails Hanski, toiminnanjohtaja, Imatra, 2000
Risto Heikkilä, toimitusjohtaja, Anjalankoski, 2001
Tuomo Hintsanen, toiminnanjohtaja, Lappeenranta, 2001
Reino Huottilainen, maanviljelijä, agrologi, Parikkala, 2002
Tapio Hämäläinen, toimitusjohtaja, Kotka, 2000
Mikko Jolula, toimitusjohtaja, Kuusankoski, 2001
Matti J. Kuronen, rovasti, johtaja, Lappeenranta, 2002
Eero Mattila, kaupunginjohtaja, Anjalankoski, 2002
Pekka Multanen, hallituksen puheenjohtaja, Lappeenranta, 2000
Arja Palmu, toimitusjohtaja, Kotka, 2001
Aulis Ripatti, hallituksen puheenjohtaja, Lappeenranta, 2002
Olli Sinisalo, agronomi, Pyhtää, 2000
Eeva Vauhkonen, liikennetarkastaja, Kouvola, 2001
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Martti Mäkelä, neuvottelukunnan sihteeri, piiri johtaja, puh. (05) 620 6316
Miika Minkkinen, aluejohtaja, puh. (03) 468 6046

LAHTI-PORVOO

Kimmo Kajaste, puheenjohtaja, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Porvoo, 2002
Seppo Jokipeltö, varapuheenjohtaja, kunnanjohtaja, Hollola, 2000
Reijo Alanko, toimitusjohtaja, Mäntsälä, 2000
Kirsi Govenius, eläinlääkäri, Hartola, 2001
Kari Hyytiä, pääluottamusmies, Lahti, 2002
Reivo Järvenpää, toiminnanjohtaja, Hollola, 2002
Pekka Kangasmäki, toimitusjohtaja, Porvoo, 2002
Riitta Karppinen, toimitusjohtaja, Heinola, 2000 (Pk-yritysten nk.)
Matti Kataja, asianajaja, Lahti, 2000
Mikko Kommeri, toimitusjohtaja, Hollola, 2001

Markku Mäkeläinen, toimitusjohtaja, Lahti, 2001
Sirkku Paljakka-Parkkila, toimitusjohtaja, Lahti, 2002
Katja Saarinen, toimitusjohtaja, Lahti, 2001
Juha Sundberg, toimitusjohtaja, Lahti, 2001
Risto Tuomala, toimitusjohtaja, Porvoo, 2000
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Petri Torvinen, neuvottelukunnan sihteeri, piirijohtaja, puh. (03) 468 6045
Miika Minkkinen, aluejohtaja, puh. (03) 468 6046

ITÄ-SUOMI

POHJOIS-KARJALA

Eino Tenhunen, puheenjohtaja, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Joensuu, 2000
Kirsti Reijonen, varapuheenjohtaja, henkilöstöasiainhoitaja, Joensuu, 2000
Mauri Haapalainen, toimitusjohtaja, Joensuu, 2001
Pentti Holopainen, toimitusjohtaja, Kitee, 2001
Tuomo Hurskainen, yritysasiainmies, projektipäällikkö, Joensuu, 2000
Timo Kettunen, viinitilallinen, Ilomantsi, 2000 (Pk-yritysten nk.)
Pirkko Kylänpää, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja, Joensuu, 2001
Jorma K. Lehtonen, varatuomari, Joensuu, 2002
Erkki Miettinen, toimitusjohtaja, Juuka, 2002
Otto Mikkonen, toimitusjohtaja, Joensuu, 2002
Pekka Nevalainen, toimitusjohtaja, Outokumpu, 2001
Anja Nuutinen, emäntä, Lieksa, 2000
Vilho Pasanen, toiminnanjohtaja, Joensuu, 2002
Seppo Piirainen, toimitusjohtaja, Joensuu, 2002
Jorma Turunen, kunnanjohtaja, Kesälahti, 2001
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Petri Pakarinen, neuvottelukunnan sihteeri, piiripäällikkö 1.6.2000 alkaen, puh. (013) 256 6400
Päivi Ruokolainen, aluejohtaja, puh. (017) 569 5610

POHJOIS-SAVO

Esko Luoma, puheenjohtaja, kuntayhtymän johtaja, dosentti, Kuopio, 2001
Elina Pallonen, varapuheenjohtaja, ravintolaryhmän johtaja, Iisalmi, 2002

Jussi Huttunen, kunnanjohtaja, Leppävirta, 2001
Lauri Laitinen, maakuntaneuvos, Siilinjärvi, 2002
Asko Lappalainen, toimitusjohtaja, Kuopio, 2000
Ossi V. Lindqvist, professori, Kuopio, 2001
Aulis Miskala, toimitusjohtaja, Kuopio, 2002
Timo Männikkö, toimitusjohtaja, Varkaus, 2000
Matti Niiranen, toimitusjohtaja, Kuopio, 2001
Viljo Pakarinen, toiminnanjohtaja, Kuopio, 2000
Matti Pulkkinen, laboratoriopäällikkö, Kuopio, 2000
Inka Puumalainen, koulutusproviisori, Kuopio, 2001
Kosti Repo, toimitusjohtaja, Iisalmi, 2002
Jyrki Sahala, toimitusjohtaja, Varkaus, 2000
Erkki Virtanen, toimitusjohtaja, Kuopio, 2002
 Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Esa Seppälä, neuvottelukunnan sihteeri, piirijohtaja, puh. (017) 569 5617
Päivi Ruokolainen, aluejohtaja, puh. (017) 569 5610

SUUR-SAVO

Juhani Alanen, puheenjohtaja, kunnanjohtaja, Mikkelin mlk., 2002
Jorma Tapanainen, varapuheenjohtaja, toimitusjohtaja, Mikkeli, 2001
Marcus von Bonsdorff, toimitusjohtaja, Pieksämäki, 2001
Markku Jalonen, toimitusjohtaja, Juva, 2001
Jukka Jokela, toimitusjohtaja, Savonlinna, 2000
Tuula Jäppinen, kuluttajaneuvoja, Savonlinna, 2001
Markku Kakriainen, toimitusjohtaja, Mikkeli, 2002
Pekka Kovanen, toimitusjohtaja, Pieksämäki, 2000
Erkki Luukkonen, maanviljelijä, Puumala, 2002 (Maa- ja metsätalouden nk.)
Kalle Nieminen, terveystarkastaja, Mikkeli, 2002
Vuokko Rehn, yrittäjä, Mikkeli, 2001
Raimo Rekikoski, toimitusjohtaja, Mikkeli, 2000
Hannu Savisalo, toimitusjohtaja, Mikkeli, 2002
Kari Tillanen, hankintajohtaja, Mikkeli, 2000

Timo Tuominen, aluejohtaja, Mikkeli, 2000

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Juha Liukkonen, neuvottelukunnan sihteeri,
aluepäällikkö, puh. (015) 670 5837

Päivi Ruokolainen, aluejohtaja,
puh. (017) 569 5610

POHJOIS-SUOMI

KAINUU

Timo Leppänen, puheenjohtaja, toimitusjohtaja,
Kajaani, 2002

Maija-Liisa Laitinen, varapuheenjohtaja,
kehityspäällikkö, Kajaani, 2002

Riikka Alanen, opiskelija, Kajaani, 2000

Matti Autio, toimitusjohtaja, Kajaani, 2001

Esko Hakala, toimitusjohtaja, Kajaani, 2001

Mauri Hyyryläinen, pankinjohtaja, Kajaani, 2002

Tauno Hälinen, toimitusjohtaja, Kajaani, 2000

Timo Korhonen, toiminnanjohtaja,
Kajaani, 2002 (Maa- ja metsätalouden nk.)

Sauli Meriläinen, toimitusjohtaja, Sotkamo, 2001

Olli Pyykkönen, paikallisjohtaja,
Suomussalmi, 2000

Hilkka Tähtinen, laborantti, Kajaani, 2001

Erkki Vähämaa, kunnanjohtaja, Sotkamo, 2000
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Eerik Mäkäräinen, neuvottelukunnan sihteeri,
aluepäällikkö, puh. (08) 653 6871

Antti Iinatti, aluejohtaja, puh. (08) 886 5554

LAPPI

Birgitta Kuusela, puheenjohtaja, toimitusjohtaja,
Rovaniemi, 2000 (Pk-yritysten nk.)

Jarmo Pietilä, varapuheenjohtaja,
toimitusjohtaja, Rovaniemi, 2002

Arto Appelgren, toimitusjohtaja, Inari, 2001

Jouni Ekonoja, toiminnanjohtaja,
Rovaniemen mlk., 2000

Anneli Erholz, toimitusjohtaja, Tornio, 2001

Mauri Gardin, kunnanjohtaja,
Rovaniemen mlk., 2000

Riitta Jokelainen, tilastohaastattelija,
Rovaniemen mlk., 2001

Matti Kettunen, pääluottamusmies, Kemi, 2000

Juha Mustonen, toimitusjohtaja,
Rovaniemen mlk., 2002

Juhani Mölläri, toiminnanjohtaja,
Rovaniemi, 2001

Unto Salmela, toimitusjohtaja, Tornio, 2002

Jukka Toivanen, toimitusjohtaja,
Keminmaa, 2002

Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Kari Salmela, neuvottelukunnan sihteeri,
aluepäällikkö, puh. (016) 340 6954

Antti Iinatti, aluejohtaja, puh. (08) 886 5554

OULU

Juha Laikari, puheenjohtaja, toimitusjohtaja,
Oulainen, 2002

Anja Miilukangas, varapuheenjohtaja,
talousjohtaja, Raahe, 2002

Reijo Flink, toiminnanjohtaja, Oulu, 2000

Kyllikki Hekkala, erikoissairaanhoidtaja,
Oulu, 2000

Torsti Kalliokoski, kunnanjohtaja,
Kalajoki, 2002

Raimo Kuismin, hallituksen puheenjohtaja,
Oulu, 2001

Suvi Lindén, ministeri, fil. maist., Oulu, 2001

Tor-Erik Melin, varatoimitusjohtaja,
Oulu, 2000

Riikka Moilanen, myyntisihteeri, Oulu, 2000

Matti Myllylä, toimitusjohtaja, hallintot.maist.,
Haukipudas, 2001

Paavo Nikula, toimitusjohtaja (eläkkeellä),
Kalajoki, 2000

Tauno Riecki, toimitusjohtaja, Kuusamo, 2002

Jukka Ruopsa, toimitusjohtaja, Oulu, 2001

Pertti Sankilampi, toiminnanjohtaja,
Kempele, 2002

Matias Timlin, maanviljelijä, Ylivieska, 2001
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:

Harri Kynnös, neuvottelukunnan sihteeri,
piirihohtaja, puh. (08) 886 5543

Antti Iinatti, aluejohtaja, puh. (08) 886 5554

MUUT NEUVOTTELUKUNNAT

MAA- JA METSÄTALOUDEN NEUVOTTELUKUNTA

Pekka Rinne, puheenjohtaja,
maanviljelysneuvos, agronomi, Halikko, 2001

Terttu Mielikäinen, varapuheenjohtaja, emäntä,
Suomusjärvi, 2002

Jouni Jyrinki, toiminnanjohtaja,
Kokkola, 2000 (Vaasan–Kokkolan ank.)
Timo Korhonen, toiminnanjohtaja,
Kajaani, 2002 (Kainuun ank.)
Pirjo Korttesniemi, eläinlääkäri,
Seinäjoki, 2000
Erkki Luukkonen, maanviljelijä,
Puumala, 2001 (Suur-Savon ank.)
Heikki A. Ollila, maanviljelijä, yht.kand.,
Kangasala, 2001 (Pirkanmaan ank.)
Martti Palojärvi, maanviljelijä, Vihti,
2001 (Salon–Lohjan ank.)
Reino Parkko, maanviljelijä, Elimäki, 2000
Pentti Rahola, agronomi, Vantaa, 2000
Hannu Saloniemi, professori, Helsinki, 2002
Veli-Matti Syrilä, maanviljelijä,
Köyliö, 2002 (Satakunnan ank.)
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Jukka Saastamoinen, neuvottelukunnan
sihteeri, maatilamarkkinointipäällikkö,
puh. (09) 4531
Markku Kosola, johtaja, puh. (09) 4531

PK-YRITYSTEN NEUVOTTELUKUNTA

Hannu Partala, puheenjohtaja, toimitusjohtaja,
Tampere, 2002 (Pirkanmaan ank.)
Hannu Pokela, varapuheenjohtaja, asianajaja,
hallituksen pj., Helsinki, 2000
Eero Ahola, toimitusjohtaja, Vantaa, 2001
(Vantaan ank.)
Sakari Alhopuro, toimitusjohtaja, lääket.
ja kir.tri, Turku, 2002
Ulf Björklund, toimitusjohtaja,
Kauniainen, 2000
Riitta Karppinen, toimitusjohtaja,
Heinola, 2000 (Lahden–Porvoon ank.)
Timo Kettunen, viinitilallinen,
Ilomantsi, 2002 (Pohjois-Karjalan ank.)
Birgitta Kuusela, toimitusjohtaja,
Rovaniemi, 2001 (Lapin ank.)
Markku Lahdenpää, apulaisprofessori,
Mikkeli, 2001
Olli Lehti, toimitusjohtaja,
Perniö, 2000 (Salon–Lohjan ank.)
Ari Mäkinen, toimitusjohtaja, Tampere, 2002

Yrjö Välimäki, toimitusjohtaja,
Alavus, 2001 (Etelä-Pohjanmaan ank.)
Yhteyshenkilöt Tapiolassa:
Marja-Leena Kajander, neuvottelukunnan
sihteeri, markkinointipäällikkö, puh. (09) 4531
Markku Kosola, johtaja, puh. (09) 4531

ELÄKEASIAIN NEUVOTTELUKUNTA

Kurt Lagerbohm, puheenjohtaja, yksikönjohtaja,
Eläke-Tapiola
Veli-Pekka Anttila, sosiaalisihhteeri,
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto ry.
Pirkko Heikura, työsuojelusihteeri,
Puu- ja Erityisalojen Liitto ry.
Kari Kaukinen, asiantuntijalääkäri,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
Markku Kojo, lakimies, Akava ry.
Kauko Rautiainen, varatuomari,
Palvelutyönantajat ry.
Riitta Työläjärvä, asiamies, Toimihenkilö-
keskusjärjestö STTK ry.
Pertti Tukia, osastopäällikkö, Eläke-Tapiola

ASIAMIESTOIMINNAN NEUVOTTELUKUNTA

Varsinaiset jäsenet
Timo Lindsberg, puheenjohtaja, Rautalampi, 2000
Mika Korkatti, varapuheenjohtaja, Oulainen, 2000
Erkki Kortelainen, Hollola, 2001
Mikko Leinonen, Kajaani, 2000
Jouni Leppälä, Kokkola, 2000
Timo Nissi, Kuusamo, 2001
Lasse Ristimäki, Jämijärvi, 2000
Jukka Saksi, Helsinki, 2001
Heikki Sarkkola, Hauho, 2001
Tuomo Vormisto, Joutseno, 2001
Varajäsenet
Reijo Haapala, Nivala, 2001
Pekka Hopsu, Jämsä, 2001
Lassi Mattila, Hollola, 2001
Esko Mänty, Muurla, 2000
Marko Määttä, Vantaa, 2001
Kaisu Turunen, Joensuu, 2000

TAPIOLA-YHTIÖIDEN ORGANISAATIO

HALLITUSTEN PUHEENJOHTAJA, PÄÄJOHTAJA

Asmo Kalpala

VAHINKO-TAPIOLA

Pertti Heikkala, toimitusjohtaja

Per-Olof Bergström, varatoimitusjohtaja

Antti Calonius, johtaja, jälleenvakuutus, ota

Olli-Pekka Laine, johtaja, tietohallinto

Eila Burman, apulaisjohtaja, euro-hanke

Heikki Huttunen, yksikönjohtaja,

moottoriajoneuvovakuutuspalvelu

Silja Hyvärinen, apulaisjohtaja,

moottoriajoneuvovakuutuspalvelu

Pentti Ketonen, ylilääkäri

Timo Parkkisenniemi, apulaisjohtaja,

lakisääteisen tapaturmavakuutuksen palvelu

Kalervo Rinne, apulaisjohtaja,

järjestelmien kehittäminen

Heikki Taipalvesi, yksikönjohtaja,

yritysten asiakaspalvelu

Linda Unhola, yksikönjohtaja, koti- ja

maatilatalouksien asiakaspalvelu

ELÄKE-TAPIOLA

Tom Liljeström, toimitusjohtaja

Timo Helske, ylilääkäri

Hanna Hiidenpalo, apulaisjohtaja,

arvopaperit

Kurt Lagerbohm, yksikönjohtaja,

lakisääteinen eläkevakuutus

Hannu Parviainen, vastuullinen matemaatikko,

apulaisjohtaja

Asko Sasi, yksikönjohtaja, rahoitus

Markus Savolainen, apulaisjohtaja,

eläkevakuutuspalvelut

HENKI-TAPIOLA JA

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLA

Jari Saine, toimitusjohtaja

Matti Luukko, varatoimitusjohtaja

Juha-Pekka Halmeenmäki, vastuullinen
matemaatikko, apulaisjohtaja, Henki-Tapiola

Erkki Kautto, vastuullinen matemaatikko,
Yritysten Henki-Tapiola

Pekka Leinonen, ylilääkäri

Seppo Rinta, apulaisjohtaja, asiantuntijapalvelut

Tuija Salin, apulaisjohtaja, tuotantopalvelut

YHTIÖRYHMÄPALVELUT

Juhani Heiskanen, varatoimitusjohtaja

(Vahinko-Tapiola, Henki-Tapiola, Yritysten
Henki-Tapiola), myynti-, markkinointi- ja
alueelliset palvelut

Markku Haapalainen, johtaja, aluehallinto

Markku Kosola, johtaja, tiedotuspalvelut ja
yhteiskuntasuhteet

Kaisu Holopainen, markkinointijohtaja

Arto Kämppi, yksikönjohtaja, suorapalvelut

Tapani Lehmuksaari, apulaisjohtaja,

asiakaspalvelujärjestelmien kehittäminen

Antti Calonius, johtaja, suurasiakkaat,
ulkomaantoiminnot ja meklarit

Hannu Vilppo, yksikönjohtaja, suurasiakasyksikkö

Jari Eklund, johtaja, sijoituspalvelut

(Vahinko-Tapiola, Henki-Tapiola,
Yritysten Henki-Tapiola)

Jyrki Mäkelä, arvopaperijohtaja (Vahinko-
Tapiola, Henki-Tapiola, Yritysten Henki-Tapiola)

Asko Salminen, yksikönjohtaja, kiinteistöt

(Henki-Tapiola, Yritysten Henki-Tapiola,
Vahinko-Tapiola)

Pentti Koskinen, johtaja, aktuaaripalvelut

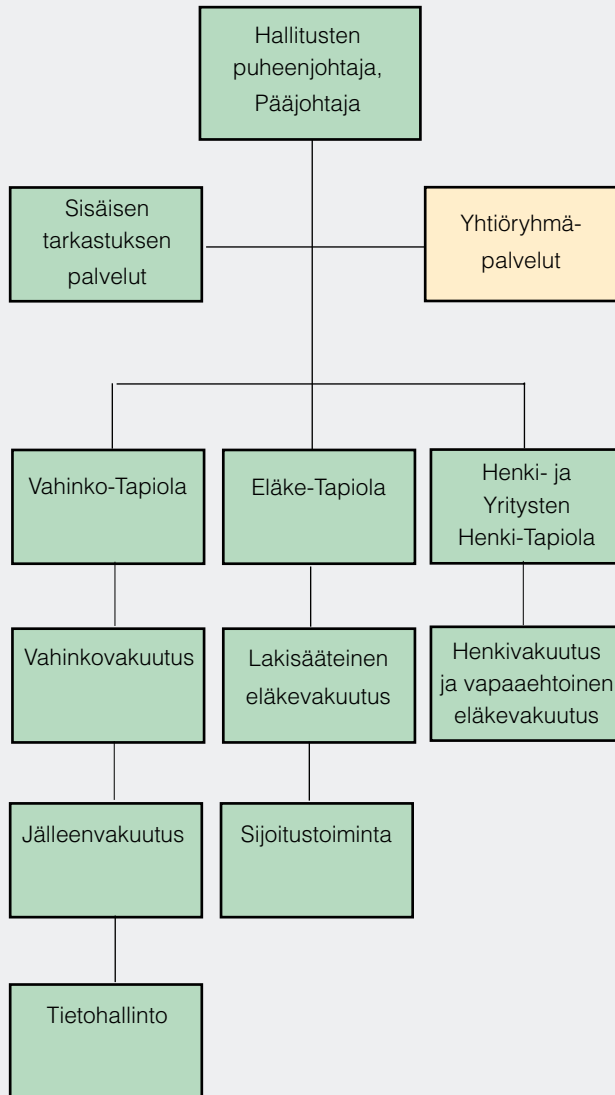
Markku Paakkanen, johtaja, talouspalvelut

Tapio Hirvonen, apulaisjohtaja, yhtiöryhmän
controller

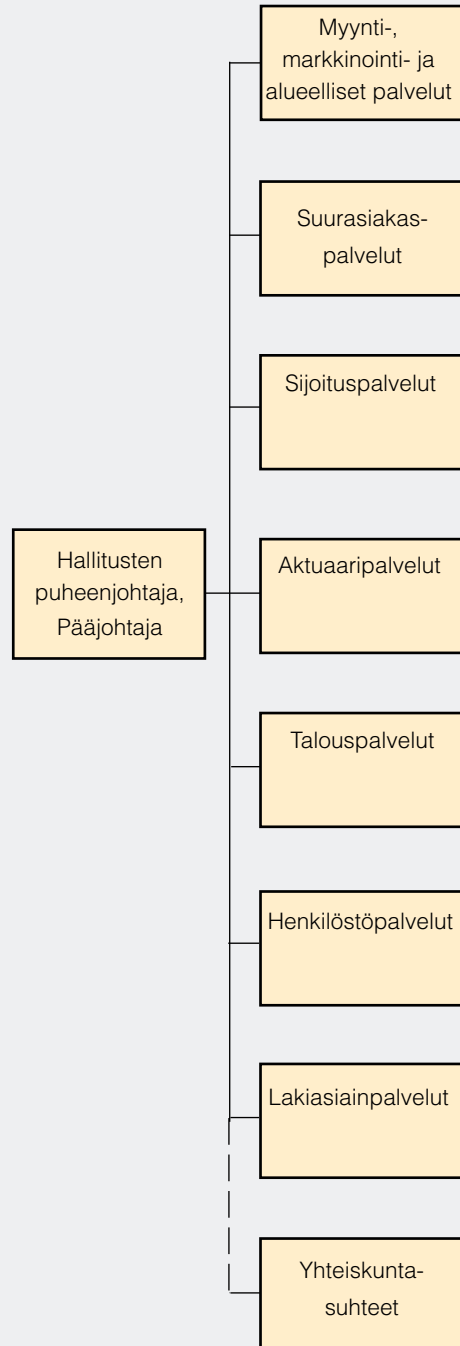
ORGANISAATIO

3.4.2000

Pääorganisaatio

Yhtiöryhmäpalvelut

Koko yhtiöryhmän tarvitsemat palvelut hoidetaan pääjohtajan alaisuudessa toimivissa palveluyksiköissä.

Sirpa Pönnkä, apulaisjohtaja, kirjanpito

Pekka Pessa, johtaja, henkilöstöpalvelut

Matti Kaasalainen, apulaisjohtaja, osaamisen
kehittäminen/ kenttä ja yritysosaaminen

Leena Nurminen, apulaisjohtaja,
henkilöstövoimavarojen kehittäminen

Jaakko Gummerus, lakiasiaintohtaja

Anu Pylkkänen, apulaisjohtaja, kansainväliset
lakiasiat ja projektit

TIETO-TAPIOLA

Juha Seppänen, toimitusjohtaja

Pekka Riikonen, laatujohtaja

Satu Rinta-Jaskari, paikallisjohtaja,

Tampereen toimipiste

Juha Suutala, tuotantojohtaja

PÄÄLUOTTAMUSMIEHET

Anne Jurmu, toimihenkilöt

Heikki Kanniainen, myyntimiehet

Eero Harju, Tieto-Tapiola

ALUEIDEN JOHTO

PÄÄKAUPUNKISEUTU

Petri Routa, aluejohtaja

Leena Kuutti-Alanko, palvelujohtaja

Timo Niemi, piirihohtaja, yksityistaloudet

Heikki Puhakainen, yhteysjohtaja

Anneli Sarvamaa, piirihohtaja, toimistot

Juha Seppälä, yhteysjohtaja

LOUNAIS-SUOMI

Hans Strandberg, aluejohtaja

Juha Anttila, piirihohtaja, toimistot

Timo Jussila, piirihohtaja, yksityistaloudet/
kaupungit

Kari Luoma, piirihohtaja, yksityistaloudet/
maaseutu

Kristian Nygrén, piirihohtaja, yritykset

SISÄ-SUOMI

Martti Silvennoinen, aluejohtaja

Jorma Eerilä, piirihohtaja

Heikki Lindroth, piirihohtaja, yksityistaloudet

Seppo Ojala, piirihohtaja, yleispiirit

Hanna Perttunen, piirihohtaja, toimistot

Teemu Toivanen, piirihohtaja, yritykset

POHJANMAA

Lassi Annala, aluejohtaja

Sinikka Alamylläri, piirihohtaja, toimistot

Jukka Marttila, piirihohtaja, yritykset

Antti Valkonen, piirihohtaja, yksityistaloudet

KAAKKOIS-SUOMI

Miika Minkkinen, aluejohtaja

Martti Mäkelä, piirihohtaja, yritykset

Ilpo Rautio, piirihohtaja, yksityistaloudet/
maaseutu

Petri Torvinen, piirihohtaja, yksityistaloudet/
kaupungit

Leila Vilko, piirihohtaja, toimistot

ITÄ-SUOMI

Päivi Ruokolainen, aluejohtaja

Mirja Kukkonen, piirihohtaja, toimistot

Esa Seppälä, piirihohtaja, yritykset

Jari Vilmi, piirihohtaja, yksityistaloudet

POHJOIS-SUOMI

Antti Iinatti, aluejohtaja

Leevi Ainasoja, piirihohtaja, yksityistaloudet

Harri Kynnös, piirihohtaja, yritykset

Martti Lintunen, piirihohtaja, toimistot

Olavi Sakko, piirihohtaja, yleispiirit

TAPIOLA-YHTIÖIDEN PALVELUTOIMISTOT

3.4. 2000

Pääkonttori:

Espoo Revontulentie 7, (09) 4531,
postiosoite 02010 TAPIOLA
Internet-osoite: www.tapiola.fi

Palvelutoimistot:

Alavus Kuulantie 5
Espoo–Leppävaara Läkkipänsäntie 2
Espoo–Tapiola Revontulentie 7
Espoo–Tapiola Sokos Länsituulentie 12
Forssa Turuntie 2
Hamina Puistokatu 4
Heinola Savontie 9
Helsinki–City Kaisaniemenkatu 1
Helsinki–Erottaja Erottajankatu 19
Helsinki–Itäkeskus Turunlinnantie 8
Helsinki–Kamppi Runeberginkatu 5
Helsinki–Malmi Malmin kauppatie 18
Helsinki–Töölö Tukholmankatu 2
Helsinki–Vallila Mäkelänkatu 58–60
Hyvinkää Hämeenkatu 19
Hämeenlinna Palokunnankatu 16
Iisalmi Savonkatu 22
Imatra Lappeentie 16
Joensuu Rantakatu 23
Jyväskylä Vapaudenkatu 40
Jämsä Talvialantie 4
Järvenpää Järnefeltinkatu 2
Kajaani Kauppakatu 10
Kankaanpää Torikatu 7
Kauhajoki Topeeka 38
Kemi Valtakatu 19
Kemijärvi Kirkkokatu 3
Kerava Kauppakaari 13
Kirkkonummi Toritie 3
Kitee Kiteentie 4
Kokkola Isokatu 10
Kotka Kirkkokatu 4
Kouvola Kauppalankatu 14
Kuhmo Kainuuntie 88

Kuopio Suokatu 23
Kuusamo Kitkantie 3
Lahti Aleksanterinkatu 27
Lappeenranta Valtakatu 48
Lapua Asemakatu 14
Lieksa Moisioinkatu 1
Lohja Kauppakatu 8
Loimaa Turuntie 22
Mikkeli Maaherrankatu 12
Oulu Kirkkokatu 9
Pieksämäki Keskuskatu 6–10
Pori Gallen-Kallelankatu 8
Porvoo Lundinkatu 9
Pudasjärvi Toritie 1
Raahe Sovionkatu 10
Rauma Eteläkatu 1
Riihimäki Hämeenkatu 25–27
Rovaniemi Rovakatu 27
Salo Turuntie 22
Savonlinna Olavinkatu 37
Seinäjoki Keskuskatu 13
Suomussalmi Kiannonkatu 3
Tampere Rautatiekatu 10
Tornio Hallituskatu 2
Turku Eerikinkatu 6 b
Uusikaupunki Rantakatu 15
Vaasa Kauppapuistikko 19–21
Vammala Puistokatu 3–5
Vantaa–Myyrmäki Liesikuja 7
Vantaa–Tikkurila Kielotie 7
Varkaus Kauppakatu 18
Ylivieska Torikatu 3
Äänekoski Torikatu 5

Paikallispalvelu:

Loviisa Brandensteininkatu 11

PALVELUPISTEET

3.4. 2000

- Alajärvi**, Alajärven Kirjanpitolpalvelu,
Järvikatu 3
- Anjalankoski**, Anjalankosken laskenta
Tmi Sorakari, Päätie 19
- Espoo**, Tk-Biketeam Oy,
Pieni teollisuuskatu 5
- Eura**, Yrityspalvelu Wiik Ky, Eurantie 18
- Haapavesi**, Haapaveden Toimistopalvelu Oy,
Vanhatie 59 A
- Hammaslahti**, Tmi HJP Vakuutuspalvelut,
Virastotie 1
- Hartola**, Päijätmaan Tili- ja Kiinteistö Ky,
Kirkkotie 7
- Ii**, Vakuutus- ja Metsäpalvelu Salmela,
Laurintie 2
- Ikaalinen**, Studio Ikafoto Ky,
Vanha Tampereent. 15-17
- Iломantsi**, Myyntiedustus P Särkkä,
Lehtotie 10
- Imatra**, Vuolukiviset Oy,
Vuoksenniskantie 88
- Jalasjärvi**, Tmi Mika Ruutiainen,
Keskustie 21
- Joutsa**, Joutsan Tili- ja yrityspalvelu Oy,
Rantatie 19
- Joutseno**, Vakuutuspalvelu T Vormisto
Tuomo Vormisto,
Saimaantie 7
- Juva**, Tili- ja isännöintitoimisto
Paula Vuorinen Ky, Kiiverintie 2
- Kalajoki**, Tili- ja Toimistopalvelu
Marja Hakola,
Kalajoentie 34
- Kangasala**, Laki- ja veroasiat Jaakkola Ky,
Tampereentie 1
- Kangasniemi**, Kangasniemen
Vaatus-Kammari Makkonen Kari,
Otto Mannisen tie 8
- Kannus**, Tilitoimisto LKT Oy,
Valtakatu 1
- Karhula**, Karhulan Veikot Ry,
Karhulantie 36
- Karstula**, Tähtitulos Oy,
Keskustie
- Karvia**, Tili-Karvia Esko Luomanen,
Kyläkarviantie 19
- Kauhava**, Kauhavan Tili- ja
Isännöintitoimisto Ky,
Einarintie 2
- Kempele**, Lakeuden Vakuutus- ja
Turvalaittepalvelu Ay, Zeppeliinintie 1
- Keuruu**, Talopiste ja Notariaattipalvelu
Välimäki Ky, Keuruuntie 19
- Kittilä**, Kittilän Tilipalvelu Ky,
Valtatie 41 A 10
- Kiuruvesi**, Tili Olas Salo Olavi,
Asematie 13
- Kokemäki**, Toimistopalvelu Teljä Ky,
Tulkkilantie 31
- Kuhmoinen**, Tmi Satamapalvelut
Kuhmoinen Jami Liivenkorkee,
Sahatie 9
- Kurikka**, Pohjanmaan Kiinteistöporssi Oy,
Laulajantie 10
- Kyröskoski**, Koski-Foto Ky,
Valtakatu 57
- Laitila**, LKV Tili-Koskinen Ky,
Katajamäentie 14
- Lammi**, Kiinteistötoimisto Eino Hakala Ky,
Hämeentie 20
- Liperi**, Liperin Tilipalvelu Ay,
Linja-autoasema
- Leppävirta**, Autotarvike S. Suomalainen Ky,
Petäiköntie 23
- Mäntsälä**, Mäntsälän Notariaatti Oy,
Keskustie 4 A
- Mänttä**, KVM-Kotivinkki,
Kauppakatu 2
- Mäntyharju**, Tmi Henkari R. Syväsalu,
Liiketie 2

- Nastola**, Nastolan Kiinteistönotariaatti Oy LKV,
Laturintie 1
- Nastola**, Vakuutuspalvelu Aarre Ahonen,
Rakokiventie 10 L 8
- Nilsjä**, Nilsjäen Laskenta Oy,
Nilsjäentie 79
- Nivala**, Merjan Vakuutus- ja
Toimistopalvelu,
Kalliontie 18
- Nokia**, Kiinteistö ja Rakennus Mäkelä Oy,
Välikatu 19
- Nummela**, Kiinteistönvälitys
Timo Helander Ky, LKV
Pisteenskaari 4
- Nurmes**, Tmi Olavi Svala,
Kirkkokatu 25
- Oulainen**, Tmi Edustusliike Korkatti,
Asemakatu 19
- Orimattila**, Vakuutuspalvelu Eeva Immonen,
Erkontie 2
- Orivesi**, Oriveden Yritek Oy,
Anttilantie 6
- Outokumpu**, Tiliapu-Kettunen,
Kummunkatu 6
- Padasjoki**, Keinuhonka Oy,
Keskustie 21
- Parikkala**, Parikkalan Tili ja Isännöinti Oy,
Sahakuja 2 E 4
- Parkano**, Tili- ja Kiinteistömarkkinointi
Pitsinki ja Mäkiviinikka LKV Ky,
Keskuskatu 2
- Pello**, Pellon Huonekaluliike Ky,
Kenttätie 1
- Pielavesi**, Pielaveden Tilipalvelu Oy,
Puistotie 26
- Polvijärvi**, Lakiasiaintomisto
Aki Pietarinen Oy,
Polvijärventie 14
- Posio**, Posion Tilitoimisto Ky,
Riihipolku 1
- Pyhäsalmi**, Pyhäjärven Tilitoimisto
Raija Leppäharju,
Ollintie 11
- Ranua**, Toimistopalvelu Korttesalmi Ky,
Kuusitie 1
- Ruukki**, Tmi Kalervo Koukkula,
Siikasavontie 10
- Salla**, Tmi Heikki Tuhkala,
Kuusamontie 17
- Siilinjärvi**, Markkinointi Heikkinen HT,
Asematie 2
- Somero**, Tilikeskus Seija Ylitalo Ky,
Joensuuntie 15
- Sonkajärvi**, Savon RMs Oy,
Rutakontie 36 A 9
- Sotkamo**, Sotkamon turvalaite
ja vakuutuspalvelu Ky,
Kainuuntie 2 G
- Suonenjoki**, Sisä-Savon Sähkö Oy,
Herralantie 5 A
- Sysmä**, Sysmän Op-Kiinteistökeskus Oy,
Sysmäntie 36
- Taavetti**, Isännöitsijätoimisto
Timo Hämmäläinen,
Metsätalo
- Taivalkoski**, Kuutaival Oy,
Kauppatie 19-21
- Teuva**, Oy Gun Exin Finland LTD,
Mikkiläntie 11
- Toholampi**, Toholammin Tilitoimisto,
Osuuspankkitalo
- Utsjoki**, Utsjoen ATK-tilitoimisto Ky,
Mäkelä
- Valkeakoski**, Tilitoimisto Koskitilit,
Valtakatu 9-11
- Vilppula**, KMV-Kotivinkki Oy,
Suokatu 4
- Vääksy**, Asikkalan Op-Kiinteistökeskus Oy,
Rusthollintie 1
- Ylitornio**, Ylitornion Metsänhoitoyhdistys,
Alkkulanraitti
- Ähtäri**, R Mäkelä RM-Matkat Ky,
Otsolantie 4

TILINPÄÄTÖKSEN 1999 LAATIMISPERIAATTEET

Vakuutusyhtiöiden tilinpäätökset on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti sekä vakuutusyhtiötä valvovan viranomaisen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön, ennen 29.12.1999 antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVOSTUS JA JAKSOTUS

Muut pitkävaikutteiset menot Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä atk-järjestelmien suunnittelu- ja muut menot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintamenojen määräisinä.

SIOJITUSTEN ARVOSTUS JA JAKSOTUS

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä hankintamenojen määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenojen määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnousu, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnousun vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonnousut on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnousurahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnousurahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonnousut palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa.

Osakkeet ja osuudet Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenojen määräisinä tai kirjataan hankintaerittäin sitä alempaan todennäköiseen luovutusarvoon. Osakkeiden ja osuuksien myyntitulokset on laskettu fifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusmarkkinavälineet Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahoitusmarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenojen määräisinä. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenojen erotus on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön määräysten mukaan jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenojen lisäykseksi tai vähennykseksi. Vahinkovakuutusyhtiössä on kirjattu korkotason vaihtelusta tai muista syistä aiheutuneet arvonalennukset. Henki- ja eläkevakuutusyhtiössä korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonnousuja ei ole kirjattu. Kyse on laskentaperiaatteen muutoksesta, sillä aikaisempina tilikausina korkotason vaihtelusta aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonnousun palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennettuna hankintamenojen enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa. Hankintameno lasketaan fifo-periaatteen mukaan.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisinä.

SAAMISTEN ARVOSTUS

Vakuutusmaksusaamiset Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisinä. Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöissä vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty todennäköiset luottotappiot.

ULKOMAANRAHAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräisten sijoitusten hankintameno on muutettu Suomen rahaksi saamista ja velkojen osalta Suomen Pankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Euroopan talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen osallistuvien valtioiden valuutoissa olleet erät on muutettu Suomen rahaksi euroalueen kansallisten rahayksiköiden välisiä kiinteitä muunto-kertoimia käyttäen.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulojen tai menojen oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Osakejohdannaisia on käytetty pääasiassa sijoitus-salkkujen operatiiviseen suojaukseen sekä vähäisessä määrin virhehinnoittelutilanteiden hyödyntämiseen, riskiarbitragetoimintaan ja arvopaperikauppojen markkinavaikutusten eliminointiin.

Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannais-sopimusten arvomuutokset otetaan huomioon siten, että suojattavan erän arvomuutoksen tulosvaikutus neutraloituu.

Muussa kuin suojautumistarkoituksessa tehtyjen johdannais-sopimusten negatiiviset arvomuutokset on kirjattu varovaisuuden periaatteen mukaisesti sijoitustoiminnan kuluihin.

Optiosopimuksista saadut tai maksetut preemiot on merkitty taseeseen siirtovelaksi tai -saamiseksi. Termiinisopimukset esitetään taseen ulkopuolisina vastuusitoumuksina.

POISTOT

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

Huoneistojen peruskorjaukset 10 v

Atk-järjestelmien suunnittelukustannukset 5 v

Kiinteistöt

Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v

Tavaratalo-, myymälärakennukset 30-40 v

Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v

Rakennusten ainesosat 25%:n menojäännöspoisto

Kalusto

Konttorikoneet, -kalusto yms. 25 %:n menojäännöspoisto.

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Varaukset, kertynyt poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

VARAUKSET

Kertynyt poistoero Ks. kohta "Poistot"

Vapaaehtoiset varaukset Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Luottotappiovaraus Vahinko- ja henkivakuutusyhtiöissä luottotappiovaraus ei saa ylittää 1 prosenttia vakuutusyhtiön muiden saamista kuin vakuutusmaksusaamisten määrästä.

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola tekee siirron osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen. Tästä johtuen ennen vuotta 1999 tehty luottotappiovaraukset vakuutusmaksusaamisista luetaan yhtä suurina erinä verovuosien 1999-2001 veronalaiseksi tuloksi. Muiden kuin vakuutusmaksusaamisten osalta tilikauden aikana saa vähentää tuloksesta enintään 0,6 prosenttia muiden saamista määrästä kuitenkin siten, että ennen tilikautta ja tilikauden aikana tehtyjen luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 5 prosenttia saamista yhteismäärästä.

VÄLITTÖMÄT VEROT

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

SIJOITUSTEN KÄYPIEN ARVOJEN MÄÄRITTÄMINEN

Kiinteistösijoyitukset Yhtiön omat asiantuntijat määrittävät vuosittain kullekin kiinteistölle ja kiinteistöosakkeelle käyvän arvon sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla ottaen huomioon kiinteistöistä saadut tuotot ja muut käypään arvoon vaikuttavat tekijät.

Osakesijoyitukset ja rahoitusmarkkinavälineet Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutus-talletesaamiset Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutus-talletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

SELOSTUS HENKILÖKUNNAN ELÄKETURVASTA JA ELÄKEMENOJEN JAKSOTTAMISESTA

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-perusvakuutuksella Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja lisäeläketurva pääosin TEL:n mukaisena lisäeläkevakuutuksena Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja pieneltä osin Yritysten Henkivakuutus Oy:ssä Tapiolassa.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

ZILLMEROINTIPERUSTEET

Yksilöllinen henkivakuutus Kiinteämaksuisissa yksilöllisissä henkivakuutuksissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään aktivoituja hankintamenoja kymmenen ensimmäisen vakuutusvuoden aikana. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähennys on liikevakuutuksissa 25 % vakuutusten brutto-

vuosimaksujen summasta ja muissa vakuutuksissa vakuutusten bruttovuosimaksujen summa. Seuraavina vuosina vähennys pienenee tasasuuruksella määrällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voimassaolevista vakuutuksista.

Zillmerointia ei sovelleta asuntosäästövakuutukseen, nuorisovakuutukseen eikä sellaiseen säästö-vakuutukseen, joka on liitetty 31.12.1991 jälkeen myönnettyyn nuorisovakuutukseen.

Joustavamaksuisia yksilöllisiä henkivakuutuksia ei zillmeroida.

Yksilöllinen eläkevakuutus Kiinteämaksuisessa yksilöllisessä eläkevakuutuksessa zillmerointi laske-taan kuten kiinteämaksuisille henkivakuutuksille-kin. Zillmeroinnin perustana käytetään kuitenkin 50 % vakuutusten bruttovuosimaksujen summasta.

Joustavamaksuisissa yksilöllisissä eläkevakuutuk-sissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään aktivoi-tuja hankintamenoja viiden ensimmäisen vakuutus-vuoden aikana, kuitenkin korkeintaan vakuutuksen maksuajan. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähen-nys on 25 % vakuutuksen bruttovuosimaksusta, jos vakuutus on alkanut ennen 1.1.1996. Jos vakuutus on alkanut vuonna 1996, vähennys on ensimmäise-nä vakuutusvuonna 20 % vakuutuksen bruttovuo-simaksusta. Jos vakuutus on alkanut 1.1.1997 jäl-keen, vähennys on ensimmäisenä vakuutusvuonna 10 % vakuutuksen bruttovuosimaksusta. Seuraavi-na vuosina vähennys pienenee tasasuuruksella mää-rällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voi-massaolevista vakuutuksista.

Ryhmähenkivakuutus Zillmerointia ei sovelleta.

VASTUUVELAN LASKENTAAN KÄYTETTY LASKUPERUSTEKORKO

Vastuuvelkaa laskettaessa on käytetty ennen 1.1.1999 myönnettyissä vakuutuksissa 4,5 %:n las-kuperustekorkoa seuraavia poikkeuksia lukuunotta-matta:

- Yksilölliseen henkivakuutukseen liittyvän työky-vttömyyseläkevakuutuksen erityisvarausta lasket-taessa on käytetty 6 %:n laskuperustekorkoa.

- Yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusehtojen muuttamisesta aiheutuvaa vakuutusmaksuvastuun täydennysvarausta laskettaessa ei käytetä laskupe-rustekorkoa.

- Yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen tehtäviä lisäsumma- ja maksunalennusvarauksia laskettaessa ei käytetä laskuperustekorkoa.

- Yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuuseen tehtäviä tulevien lisätujen varauksia laskettaessa ei käytetä laskuperustekorkoa.

- Vakuutuksissa, jotka on myönnetty 1.1.1999 tai sen jälkeen on käytetty 3,5 %:n laskuperustekorkoa.

HENKI-TAPIOLAN ASIASHYVITYSPOLITIikka JA VAKAVARAIUUSTAVOITTEET

Keskinäisessä henkivakuutusyhtiössä vakavaraisuuden kartuttamiseen käytettävät varat kertyvät täysimääräisesti vakuutuksenottajien hyväksi, koska he ovat myös yhtiön omistajia.

VAKAVARAIUUSTAVOITE

Henki-Tapiola tavoittelee sellaista määrällistä ja laadullista vakavaraisuutta, että se mahdollistaa pitkällä tähtäimellä kilpailukykyisen ja vakaan tuoton maksamisen asiakkaiden vakuutussäästöille.

Vakavaraisuustavoite määrätään ottaen huomioon valvontaviranomaisten asettamat vakavaraisuusrajat, yhtiön vakuutuskannan luonne, sijoitukseen liittyvät pitemmän aikavälin riskit ja yhtiön vakavaraisuuden vahvistamiseksi käytettävissä olevat muut keinot. Tavoitteen mukainen vakavaraisuus takaa Henki-Tapiolan pysyvän riittävällä todennäköisyydellä vapaan asiakashyvituspoliittikan sallivien vakavaraisuusrajojen sisällä eli antaa Henki-Tapiolalle useiksi vuosiksi eteenpäin mahdollisuuden määrätä vapaasti asiakashyvitöksensä.

HYVITYSPOLITIikka

Yhtiön ylijäämä käytetään pääosin asiakashyvitukseen ja vakavaraisuuden vahvistamiseen vähäisen määrän mennessä voitonjakoon. Asiakashyvitöksiä määritettäessä pyritään varmistamaan asiakkaiden varoille vakaa ja reaalin tuotto.

Vakuutuksille annettavat hyvitykset jaetaan erityyppisille vakuutuksille siten, että jaossa otetaan huomioon vakuutusten pituus ja luonne, vakuutusten tuottama ylijäämä sekä vakuutuksille annettavien hyvitysten ehdollisuus ja luonne.

YRITYSTEN HENKIVAKUUTUS OY TAPIOLA

Zillmerointiperusteet Joustavamaksuisissa, yksilöllisissä eläkevakuutuksissa vakuutusmaksuvastuusta vähennetään zillmerointia viiden ensimmäisen vakuutusvuoden aikana, kuitenkin korkeintaan vakuutuksen maksuajan. Ensimmäisenä vakuutusvuonna vähennys on 20 % vakuutuksen bruttovuosisimaksusta. Seuraavina vuosina vähennys pienenee tasasuuruusella määrällä. Vähennys tehdään tilivuoden päättyessä voimassaolevista, ennen 1.1.1997 alkaneista vakuutuksista.

Ryhmähenkivakuutuksissa, vapaamuotoisissa ryhmäeläkevakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa zillmerointia ei sovelleta.

Vastuuvelan laskentaan käytetty laskuperustekorko Ryhmäeläkevakuutuksen vastuuvelan laskennassa käytetään 31.12.1998 mennessä rahastoitujen etujen osalta 4,20 %:n laskuperustekorkoa ja 1.1.1999 tai myöhemmin rahastoitujen etujen osalta 3,5 %:n laskuperustekorkoa.

Yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen vastuuvelkaa laskettaessa on käytetty ennen 1.1.1999 myönnettyissä vakuutuksissa 4,5 %:n laskuperustekorkoa ja 1.1.1999 tai sen jälkeen myönnettyissä vakuutuksissa 3,5 %:n laskuperustekorkoa.

Kapitalisaatiosopimusten vastuuvelkaa laskettaessa on käytetty ennen 1.2.1998 alkaneiden sopimusten osalta 4,5 %:n laskuperustekorkoa ja 1.2.1998 tai myöhemmin alkaneiden sopimusten osalta 3,5 %:n laskuperustekorkoa.

YRITYSTEN HENKI-TAPIOLAN ASIASHYVITYSPOLITIikka JA VAKAVARAIUUSTAVOITTEET

Vakavaraisuustavoite Yritysten Henki-Tapiola tavoittelee sellaista määrällistä ja laadullista vakavaraisuutta, että se mahdollistaa pitkällä tähtäimellä kilpailukykyisen ja vakaan tuoton maksamisen asiakkaiden vakuutussäästöille.

Vakavaraisuustavoite määrätään ottaen huomioon valvontaviranomaisten asettamat vakavaraisuusrajat, yhtiön vakuutuskannan luonne, sijoitukseen liittyvät pitemmän aikavälin riskit ja yhtiön vakavaraisuuden vahvistamiseksi käytettävissä olevat muut keinot. Tavoitteen mukainen vakavaraisuus

takaa Yritysten Henki-Tapiolan pysyvän riittäväällä todennäköisyydellä vapaan asiakashyvityspolitiikan sallivien vakavaraisuusrajojen sisällä eli antaa Yritysten Henki-Tapiolalle useiksi vuosiksi eteenpäin mahdollisuuden määrätä vapaasti asiakashyvityksensä.

Hyvityspolitiikka Yhtiön ylijäämä käytetään pääosin asiakashyvityksiin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen vähäisen määrän mennessä voitonjakoon. Asiakashyvityksiä määritettäessä pyritään varmistamaan asiakkaiden varoille vakaa ja realistinen tuotto.

Vakuutuksille annettavat hyvitykset jaetaan oikeudenmukaisesti eri tyyppisille vakuutuksille. Jaossa otetaan huomioon vakuutusten pituus ja luonne, vakuutusten tuottama ylijäämä sekä vakuutuksille annettavien hyvitysten ehdollisuus ja luonne.

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Selostus vastuvelan vähennyseristä ja korvausvastuun laskennassa käytetystä korkoutuksesta

Vakuutusmaksuvastuu Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu Vuonna 1999 korvausvastuusta on vähennetty tapaturmavakuutuksen riidattomia regressisaamisia 6 905 898,00 mk, vuonna 1998 vähennettiin 8 097 096,00 mk.

Korkoutusta sovelletaan ainoastaan eläkemuo-
toisten korvausten korvausvastuun laskennassa.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenne on kerrottu toimintakertomuksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonja-

ko, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa.

Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka. Osakkuusyhtykset eli yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa 20-50% on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuun ottamatta Työväen Keskinäistä Vakuutusyhtiötä Turvaa, koska se on keskinäinen yhtiö. Asunto- ja kiinteistöyhteisöjä ei ole käsitelty osakkuusyhteisöinä.

Vahinko- ja henkikonserneissa vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastavat tase-erät on jaettu sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden. Omaan pääomaan siirretty osuus ei ole vakuutusyhtiölain mukaan jakokelpoista omaa pääomaa. Eläkeyhtiössä vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta laskettu verovelka esitetään taseen liitetiedoissa.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää noudattaen.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniliikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränään ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränään ja se tuloutetaan viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu. Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuunottamatta, sen sijaan on eliminoitu.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut:

Liikevaihto, vahinkovakuutus

- + vakuutusmaksutuotot ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan tuotot
- + muut tuotot
- + myynnin yhteydessä realisoituneet tuloutetut arvonkorotukset

Liikevaihto, henki- ja eläkevakuutus

- + vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan tuotot ja arvonkorotukset ja niiden oikaisut
- + muut tuotot

Liikevoitto tai -tappio, vahinkovakuutus

- ± voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, sijoitusten arvonkorotuksia ja niiden oikaisua, satunnaiseriä, varauksia ja veroja

Liikevoitto tai -tappio, henkivakuutus

- ± voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, lisäetuja (asiakasetuja), satunnaiseriä, varauksia ja veroja

Oman pääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)

- ± voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja
- ± arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
- ± sijoitusten arvostuserojen muutos
- verot
- ± laskennallisen verovelan muutos
- _____ x 100
- + oma pääoma
- + vähemmistöosuus
- + kertynyt poistoero

- + vapaaehtoiset varaukset
- ± sijoitusten arvostuserot
- laskennallinen verovelka
- (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)

- ± liikevoitto tai -tappio
- + vieraan pääoman korot ja kulut
- + vastuuvelan perustekorko
- ± sijoitusten arvonkorotukset ja niiden oikaisut (vahinkovakuutus)
- ± arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus
- ± sijoitusten arvostuserojen muutos
- _____ x 100
- + taseen loppusumma
- ± sijoitusten arvostuserot
- (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste prosentteina (käyvin arvoin)

- + oma pääoma
- + vähemmistöosuus
- + kertynyt poistoero
- + vapaaehtoiset varaukset
- ± sijoitusten arvostuserot
- + pääomalainat
- laskennallinen verovelka
- _____ x 100
- + taseen loppusumma
- ± sijoitusten arvostuserot

Vakuutusalan taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut:

- Kokonaisvakuutusmaksutulo, vahinko-, henki- ja eläkevakuutus vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta ja luottotappioita
- Vahinkosuhte prosentteina, vahinkovakuutus korvauskulut
- _____ x 100
- vakuutusmaksutuotot

Liikekulusuhde prosentteina, vahinkovakuutus

$$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde prosentteina, vahinkovakuutus
 vahinkosuhde + liikekulusuhde

Liikekustannussuhde prosentteina, henkivakuutus
 + liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta
 + korvausten selvittelykulut

$$\frac{\text{kuormitustulo}}{\text{kuormitustulo}} \times 100$$

Kuormitustulo on laskuperusteiden mukaan liikekustannusten kattamiseen tarkoitettu erä ja liikekulut eivät sisällä jälleenvakuutusten palkkioita.

Hoitokulusuhde prosentteina, eläkevakuutus
 liikekulut
 (=liikekulut + korvaustoiminnan hoitokulut + muut kulut)

$$\frac{\text{kuormitustulo} + \text{muut tuotot}}{\text{kuormitustulo} + \text{muut tuotot}} \times 100$$

Hoitokulut suhteessa vakuutusmaksutuloon, eläkevakuutus
 liikekulut
 (=liikekulut + korvaustoiminnan hoitokulut + muut kulut)

$$\frac{\text{vakuutusmaksutulo}}{\text{vakuutusmaksutulo}} \times 100$$

Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa rahayksikössä, vahinko-, henki- ja eläkevakuutuksessa
 + oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
 + kertynyt poistoero
 + vapaaehtoiset varaukset
 + laskennallinen verovelka (konsernissa)
 ± sijoitusten arvostuserot
 + osittamaton lisävakuutusvastuu (eläkevakuutus)
 + pääomalainat (vakuutusvalvontaviraston luvalla)

– aineettomat hyödykkeet
 ± muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa rahayksikössä, vahinko- ja henkivakuutus
 toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus

Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta, vahinkovakuutus
 vakavaraisuuspääoma
 (=toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus)

$$\frac{\text{vakuutustekninen vastuuelka}}{\text{vakuutustekninen vastuuelka}} \times 100$$

 – tasoitusmäärä

Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta (käyvin arvoin), henkivakuutus
 vakavaraisuuspääoma
 (=toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus)

$$\frac{\text{vakuutustekninen vastuuelka}}{\text{vakuutustekninen vastuuelka}} \times 100$$

 – tasoitusmäärä
 –75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelasta

Vastuunkantokyky prosentteina, vahinkovakuutus

$$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta}} \times 100$$

Vakavaraisuusaste prosentteina vastuuelasta, henkivakuutus

$$\frac{\text{vakavaraisuuspääoma}}{\text{vakuutustekninen vastuuelka}} \times 100$$

 – tasoitusmäärä
 – 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelasta

LUKIJAN OPAS

Vakuutusyhtiöt ovat kehittäneet alalle yhteiset tilinpäätöksestä johdettavat tunnusluvut. Tässä lukijan oppaassa selvitetään aakkosjärjestyksessä vuosikertomuksen käsitteitä.

Tärkeimpien tunnuslukujen osalta esitetään myös laskentakaava.

*-merkinä tarkoittaa, että käsite löytyy hakusanana.

Arvostusero on omaisuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus.

Asiakashyvitys on korko, joka maksetaan vakuutussäästölle vuosittain ns. laskuperustekorona* lisäksi. Asiakashyvityksen taso riippuu yhtiön tuloksesta. Asiakkaalle henkilövakuutuksen asiakashyvityksen etu näkyy siten, että vakuutusturvan arvo vähintäänkin säilyy.

Ensivakuutuksella tarkoitetaan Tapiolan suoraan asiakkaalta vastaanottamaa vakuutusliikettä. Toiselta vakuutusyhtiöltä vastaanotettu vakuutusliike on tulevaa jälleenvakuutusta. Menevää jälleenvakuutusta on Tapiolan eteenpäin toiselle yhtiölle antama vakuutusliike.

Hoitokustannustulos on työeläkevakuutuksen vakuutusmaksuihin sisältyvän kuormitustulon* ja liikekulujen erotus. Tässä liikekuluihin lasketaan myös korvausten hoitamisesta aiheutuvat kulut sekä sijoitusten hoitokulut.

Jälleenvakuuttajien osuus on Tapiolan toisista vakuutusyhtiöistä ostamaa jälleenvakuutusturvaa niiden vakuutusriskien kattamiseksi, joita se ei pidä omalla vastuullaan. Menevästä jälleenvakuutusliikkeestä aiheutunut nettokulu tai -tuotto ja sen muodostuminen ilmenevät tuloslaskelmasta.

Jälleenvakuutusliikkeestä johtuvat vakuutusmaksu- ja korvausvastuusaamiset ovat jälleenvakuuttajien osuutta yhtiön vakuutusmaksuvastuusta* ja korvausvastuusta*.

Jälleenvakuutusalkiot sisältyvät liikekuluihin

(saadun liikkeen palkkiot lisäyksenä ja annetun liikkeen palkkiot vähennyksenä).

Kateomaisuuden jakauma on valvontaviranomaisen määräysten mukainen käyvin arvoin tehty luokittelu yhtiön vastuuvelan katteena olevista sijoituksista.

Kokonaisliikekulut esitetään työeläkeyhtiöllä sekä suhteutettuna kuormitustuloon että vakuutusmaksutuloon.

Kokonaispääoman tuotto ilmoitetaan sekä vahinko- että henkivakuutusyhtiöllä. Se on $100 \times (\text{liikevoitto/-tappio} + \text{vieraan pääoman korot ja kulut} + \text{vastuuvelan perustekorko} \pm \text{sijoitusten arvonnkorotukset ja niiden oikaisu} (\text{vain vahinkovakuutuksessa}) \pm \text{arvonnkorotusrahastoon kirjattu arvonnkorotus/peruutus} \pm \text{sijoitusten arvostuserojen muutos}) / (\text{taseen loppusumma} \pm \text{sijoitusten arvostuserot})$.

Taseen loppusumma ja sijoitusten arvostuserot nimittäjässä lasketaan vuoden alun ja lopun keskiarvona.

Kokonaisvakuutusmaksutulo on vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuuden ja luottotappioiden vähentämistä.

Korkoliike on henkivakuutusyhtiöllä tilinpäätöksen mukaisten toteutuneiden sijoitustoiminnan nettotuottojen* ja vastuuvelan korkovaatimuksen* erotus. Ks. Sijoitustoiminnan tulos*.

Korvaukset (maksetut korvaukset) sisältävät tilivuoden aikana maksetut korvaussuoritukset riippumatta vahingon tapahtumisvuodesta. Myös korvaustoiminnasta aiheutuneet liikekulut sisältyvät maksettuihin korvauksiin.

Korvauskulujen ero maksettuihin korvauksiin verrattuna on, että korvauskuluihin sisältyvät myös myöhemmin maksettaviksi tulevat korvaukset, joiden perusteena oleva vakuutustapahtuma on sattunut tilivuonna. Maksettuihin korvauksiin lisätään korvausvastuun* muutos, joka sisältää myös tasotusmäärän* muutoksen.

Laskentakaava: Maksetut korvaukset + korvausvastuu vuoden lopussa – korvausvastuu vuoden alussa.

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen vakuutusyhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuu on yhtiön velkaa vakuutuksenottajille ja edunsaajille.

Korvausvastuuseen sisältyy runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu ns. tasoitusmäärä*. Se määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

Korvausvastuun muutos esitetään tuloslaskelmassa ja se on vuoden alussa olleen korvausvastuun ja vuoden lopun korvausvastuun erotus. Maksetut korvaukset, joihin on lisätty korvausvastuun muutos, osoittavat tilivuoteen kohdistuvat korvauskulut*.

Kuormitustulo esiintyy käsitteenä muun muassa henki- ja eläkevakuutusyhtiöiden liikekustannussuhdetta laskettaessa. Vakuutusmaksuihin sisältyy tilivuoteen kohdistuva kustannusten kattamiseen tarkoitettu erä eli kuormitus. Liikekustannussuhde* saadaan, kun toteutuneita liikekuluja verrataan kyseiseen kuormitustuloon.

Kustannusliike on henkivakuutusyhtiöllä vakuutusmaksuihin sisältyvän kuormitustulon* ja todellisten liikekulujen erotus. Tässä liikekuluihin sisällytetään myös korvauskuluihin kirjatut korvaustoiminnon hoitamisesta aiheutuneet kustannukset, kun taas sijoitusten hoitokulut eivät sisälly tähän. Liikekulujen jaksotus ns. zillmeroinnin* avulla otetaan huomioon kuormitustuloa laskettaessa.

Laajennettu toimintapääoma on henkivakuutusyhtiöllä toimintapääoma, johon on lisätty erä, jotka voidaan käyttää yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen tilanteen niin vaatiessa.

Lakisääteiset maksut sisältävät eläkevakuutusyhtiössä osuuden Eläketurvakeskuksen kustannuksista.

Laskennallinen verovelka (vuoden alun ja lopun keskiarvo) Veroina esitetään tilikaudelle suoriteperustetta vastaavalla tavalla jaksotetut sekä edellisiin tilikausiin liittyvät verot tai verojen palautukset lukuunottamatta satunnaiseriin sisältyviä veroja.

Laskennallinen verovelka vähennetään tilinpäätöksen laatimishetkellä vallitsevan verokannan mukaisena kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista sekä lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoituvan verovelan suuruusena verottamattomista arvonorotuksista ja sijoitusten arvostuseroitusta. Todennäköisyyden arvioinnissa erityisesti kolmen seuraavan vuoden odotukset ovat merkityksellisiä. Jos arvostuseroja aiotaan realisoida vain kulujen kattamiseksi, vähennettävää verovelkaa ei muodostu.

Laskuperustekorko on vähimmäiskorko, joka yhtiön on vakuutussäästölle maksettava. Tälle niin sanotulle vastuuvälille* hyvitetään vuosittain laskuperusteiden mukainen korko. Laskuperustekorona lisäksi vastuuvälille maksetaan lisäkorkoa eli niin sanottua asiakashyvitystä*.

Liikekulut ovat vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä yleishallinnon kuluja. Jälleenvakuutuspalkkiot sisältyvät liikekuluihin (saadun liikkeen palkkiot lisäyksenä ja annetun liikkeen palkkiot vähennyksenä). Korvausten hoitamiseen liittyvät kulut sisältyvät korvauskuluihin ja sijoitusten hoitokulut sijoitustoiminnan kuluihin.

Liikekulusuhde on liikekulujen suhde vakuutusmaksutuottoihin*. Tunnusluku lasketaan luottotappioiden* ja jälleenvakuuttajien osuuksien* vähentämisen jälkeen.

Liikekustannussuhde on henkivakuutusyhtiöiden tehokkuusmittari. Liikekustannussuhde on $100 \times (\text{liikekulut} + \text{korvausten selvittelykulut}) / \text{kuormitustulo}^*$. Tässä liikekuluihin sisällytetään myös korvauskuluihin kirjatut korvaustoiminnon hoitamisesta aiheutuneet kustannukset, kun taas sijoitusten hoitokulut eivät sisälly tähän. Liikekulujen jaksotusta ns. zillmeroinnin* avulla ei oteta huomioon.

Liikevaihto on vahinkovakuutusyhtiöllä vakuutusmaksutuotot* ennen luottotappiota* ja jälleenvakuuttajien osuutta* + sijoitustoiminnan tuotot* + muut tuotot + myynnin yhteydessä tuloutetut arvonorotukset*.

Eläkevakuutusyhtiöllä liikekulut esitetään suhteutettuna sekä kuormitustuloon että vakuutusmaksutuloon.

Liikevaihto on vahinkovakuutusyhtiöllä vakuutusmaksutuotot* ennen luottotappiota* ja jälleenvakuuttajien osuutta* + sijoitustoiminnan tuotot* + muut tuotot + myynnin yhteydessä tuloutetut arvonorotukset*.

Sijoitustoiminnan tuottoihin eivät sisälly tuloutetut arvonorotukset, jos omaisuutta ei ole myyty.

Henkivakuutusyhtiön ja työeläkeyhtiön liikevaihtoa laskettaessa käytetään vakuutusmaksutuotosten sijasta vakuutusmaksutuloa. Henkivakuutusyhtiöiden liikevaihdossa ei edellytetä arvonkorotusten tulouttamista myynnin kautta, vaan arvonkorotukset lasketaan aina mukaan.

Liikevoitto tai -tappio on toiminnallista tasoitamaton vuositulosta kuvaava välitulos. Se lasketaan ennen tasoitusmäärän muutosta* (henkivakuutuksessa myös ennen lisäetuja) ja sijoitusten arvonkorotuksia*, jolloin korvauskulujen* ja sijoitustuottojen heilahtelut sekä vastuovelan kertaluonteiset täydennykset näkyvät vuotuisissa tuloluuvuissa.

Lisävakuutusvastuu on työeläkejärjestelmään liittyvä käsite. Ositetusta lisävakuutusvastuusta jaetaan yhtiön tuloksesta kertynyt ylijäämä maksualennuksina asiakkaille. Osittamaton lisävakuutusvastuu on vastuuelkaan kuuluva erä, jota voidaan käyttää mahdollisesti tulevien tappioiden kattamiseen tai yhtiön vakavaraisuusaseman salliessa siitä voidaan osa siirtää ositettuun lisävakuutusvastuuseen jaettavaksi maksualennuksina vakuutusnottajille.

Luottotappiot syntyvät vakuutusyhtiöllä pääosin saamatta jääneistä vakuutusmaksuista, ks. vakuutusmaksutulo*. Lainoituspuolen luottotappiot ovat turvaavien vakuuksien takia vähäiset.

Luottotappiovaraus tehdään vakuutusmaksusaamisten ja muiden liikesaamisten luottotappioiden varalta. Varauksien enimmäismäärät ja lisäysmahdollisuudet riippuvat vakuutusyhtiön toimialasta sekä saamisten kohteesta.

Markkinaosuus kertoo montako prosenttia yhdellä yhtiöllä on kaikkien yhtiöiden yhteenlasketusta maksutulosta. Henkivakuutusyhtiöiden kohdalla markkinaosuus on virallisena tunnuslukuna, jonka esittäminen on yhtenäistetty muotoon: markkinaosuus on 100 x yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo/ kaikkien henkivakuutusyhtiöiden kokonaisvakuutusmaksutulojen summa. Tämä tunnusluku lasketaan pelkästään ensivakuutusliikkeestä.

Omalla vastuulla oleva on esimerkiksi maksutuottojen* yhteydessä esiintyvä ilmaisu, jolla tar-

koitetaan sitä osuutta, jonka yhtiö jättää ensivakuutuksesta* ja tulevasta jälleenvakuutuksesta* itsensä kannettavaksi sen jälkeen, kun jälleenvakuuttajan osuus* on vähennetty.

Oman pääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin) on (voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja +/-arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus / peruutus +/- sijoitusten arvostuserojen* muutos – verot +/- laskennallisen verovelan* muutos) per (oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero + vapaaehtoiset varaukset +/- sijoitusten arvostuserot – laskennallinen verovelka*) 100%. Tunnusluku mittaa vakuutusyhtiön tuloskehitystä.

Omavaraisuusaste prosentteina (käyvin arvoin) Oma pääoma + vähemmistöosuus + kertynyt poistoero + vapaaehtoiset varaukset +/- sijoitusten arvostuserot + pääomalainat – laskennallinen verovelka* suhteutettuna taseen loppusummaan, johon on lisätty sijoitusten arvostuserot*.

Tunnusluku mittaa vakuutusyhtiön vakavaraisuutta.

Riskiliikkeen tulos on henki- ja eläkevakuutuksen riskien kattamiseen tarkoitettujen, tilivuoteen kohdistuvien maksujen ja korvauskulujen* erotus. Korvauskuluja vähentävänä tekijänä on otettu huomioon korvausvastuun laskuperustekorko*.

Siirtoliikkeen tulos on lakisäätöissä eläkevakuutuksissa Eläke-Tapiolaan muista eläkevakuutusyhtiöistä seuraavan vuoden alussa siirtyvien vakuutusten arvioitu maksutulo vähennettynä Eläke-Tapiolasta muihin eläkevakuutusyhtiöihin siirtyvien vakuutusten maksutulolla.

Siirtotulot ovat vakuutusnottajilta vakuutusmaksuihin sisältyvinä perittyjä maksuja, jotka vakuutusyhtiö tilittää edelleen viranomaisille. Siirtotuloja ovat muun muassa vakuutusmaksuvero, palosuojelumaksu, liikenneturvallisuusmaksu, työturvallisuusmaksu ja tapaturmavakuutuslain 58 §:n mukainen maksu.

Sijoitusten jakauma esitetään käyvin arvoin luokiteltuna seuraavasti: kiinteistöinvestoinnit, osakkeet, joukkovelkakirjalainat, rahoitusmarkkinavälineet, lainasaamiset, muut sijoitukset. Eläkevakuutusyhtiöllä lainasaamisissa eritellään takaisinlainaus ja muu lainaus.

Sijoitustoiminnan nettotuotto on sijoitustoiminnan tuottojen ja kulujen erotus. Toimintokoh-
taisen laskennan mukaisesti sijoitusten hoitokulut
sisältyvät sijoitustoiminnan kuluihin.

Sijoitustoiminnan tulos on eläkeyhtiöllä tilin-
päättöksen mukaisten toteutuneiden sijoitustoimin-
nan nettotuottojen* ja vastuvelan korkovaatimuk-
sen* erotus. Sijoitustoiminnan hoitokulut jätetään
tässä ottamatta huomioon, koska ne ovat mukana
hoitokustannustuloksessa*. Sijoitustoimintaan koh-
distuvat verot ovat tässä mukana. Ks. Korkoliike*.

Takaisinostot ovat henkivakuutuksensa keskeyt-
täneille vakuutuksenottajille maksettuja palautuk-
sia vakuutusmaksuihin sisältyneistä säästöosuusista.
Takaisinostot sisältyvät tuloslaskelmassa makset-
tuihin korvauksiin.

Tasoituspääoma on runsasvahinkoisten vuosien
varalle laskettu puskuri, joka on ns. sidottu varaus.
Se on turvaavuusvaatimuksen edellyttämä vastuu-
velan* erä, jolla pyritään varmistamaan vastuu-
velan riittävyys myös silloin, kun vastuavelkaan oleel-
lisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotui-
sasti. Valvontaviranomainen asettaa tasoituspääomalle
minimivaatimuksen ja laskentasäännöt yhtiökoh-
taisesti.

Toimintapääoma on käyvin arvoin lasketun
omaisuuden ja velkojen erotus. Se kuvaa yhtiön va-
kavaraisuutta ja kertoo omaisuuden määrän, joka on
käytettävissä yhtiön jatkuvan toiminnan varmistam-
iseen.

Toimintapääoma-aste kuvaa henkivakuutusyhtiön
toimintapääoman ja sille laissa asetetun vähim-
mäismäärän suhdetta. Toimintapääoma-aste on
 $100 \times \text{toimintapääoma} / \text{vähimmäistoimintapääoma}$.

Vahinkosuhde on korvauskulujen* suhde va-
kuutusmaksutuottoihin*. Tunnusluku lasketaan
luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vä-
hentämisen jälkeen. Korvauskuluihin sisältyy kor-
vaustoiminnan hoitokulut, mutta ei tasoituspääoman
muutosta.

Vakavaraisuusaste on eläkevakuutusyhtiöllä
 $100 \times \text{toimintapääoma} / \text{vastuavelka}$, joka sisältää
tasoituspääoman, ja josta on vähennetty osittamaton
lisävakuutusvastuu*, vastuuvajaus ja saamiset Elä-
ke-Kansan kannansiirrosta sekä YEL-perusvakuu-

tuksen vastuavelka*.

Henkivakuutusyhtiöllä vakavaraisuusaste kuvaa
yhtiön varallisuuden suhdetta sen korjattuun vas-
tuuvelkaan, josta on vähennetty tasoituspääoma:

Vakavaraisuusaste : $100 + 100 \times \text{vakavaraisuus-}$
 $\text{pääoma} / (\text{omalla vastuulla oleva vastuavelka} - \text{ta-}$
 $\text{soituspääoma})$.

Vakavaraisuuspääoma on toimintapääoman ja
tasoituspääoman yhteismäärä. Konsernissa tähän li-
sätään vähemmistöosuus.

Vakuutusmaksutulo (vrt. Kokonaisvakuutus-
maksutulo) on vastinetta siitä vakuutusturvasta,
joka on alkanut tilivuoden aikana. Vakuutusmak-
sutulosta on (toisin kuin kokonaisvakuutusmaksu-
tulosta) jo vähennetty luottotappiot*.

Vakuutusmaksutuotto on omalla vastuulla ole-
va vakuutusmaksutulo* vähennettynä vakuutusmak-
suvastuun muutoksella*.

Laskentakaava: Vakuutusmaksutuotot = omalla
vastuulla oleva vakuutusmaksutulo + vakuutusmak-
suvastuu vuoden alussa – vakuutusmaksuvastuu vuo-
den lopussa.

Vakuutusmaksuvastuu on se osa tilivuonna ja
aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksu-
tulosta*, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden
jälkeiseen aikaan. Se on yhtiön velkaa vakuutuksen-
ottajille.

Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään tulos-
laskelmassa. Se on vuoden alun vakuutusmaksuvas-
tuun ja vuoden lopun vakuutusmaksuvastuun ero-
tus. Ks. Korvausvastuu*.

Vakuutustekninen vastuavelka muodostuu va-
kuutusmaksuvastuusta* ja korvausvastuusta*.

Vakuutustoiminnan tulos on vahinkovakuutus-
yhtiöllä ennen tasoituspääoman muutosta* lasketta-
va vakuutustekninen kate: vakuutusmaksutuotot* –
korvauskulut* ja liikekulut*.

Vastuunkantokyky

Vahinkovakuutusyhtiön vastuunkantokyky on
vakavaraisuuspääoman* suhde vakuutusmaksutuot-
toihin* edelliseltä 12 kuukaudelta luottotappioi-
den* ja jälleenvakuuttajien osuuden* vähentämi-
sen jälkeen.

Vastuuvajaus aiheutuu TEL-vakuutusmaksuta-
soon määrättyistä poikkeuksellisista alennuksista.

Vastuuvajausta peritään takaisin vuosittain osana TEL-maksua.

Vastuuvelan korkovaatimus on vakuutusmaksuvastuulle* ja korvausvastuulle* eli vakuutustekniselle vastuuvellalle* asetettu ns. laskuperustekoron* mukainen vähimmäistuottovaatimus.

Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja kuvaa vakuutusyhtiön tuloskehitystä ja suhteutetaan tunnuslukuna liikevaihtoon*.

Vähimmäistoimintapääoma kuvaa lain määrittelemää yhtiön vastuuta ylittävää omaisuuden määrää, joka yhtiöllä on vähintään oltava, että se voi jatkaa toimintaansa ilman siihen kohdistettavia erityisiä valvontatoimia.

Zillmerointi on henkivakuutuksen liikekulujen jaksottamista useammalle vuodelle. Taseen liitetiedoissa zillmerointi näkyy vakuutusmaksuvastuusta* vähennettyinä kuolettamattomina myyntikustannuksina.

Yhdistetty kulusuhde on vahinkosuhde* + liikekulusuhde*. Tunnusluku kuvaa vahinkovakuutusyhtiön varsinaisen vakuutustoiminnan tuloskehitystä.

Yhtiöveron hyvitys (Avoir fiscal) on osingonsaajan hyväksi tuleva vero siltä osin, kun osinkoa jakaava yhtiö on jo osinkoa jakaessaan maksanut veroa. Osingonsaajan tulo muodostuu siten saadun osingon ja yhtiöverohyvityksen yhteismäärän suuruiseksi.

Tapiola-yhtiöiden vuosikertomus on painettu kotimaiselle Galerie Art -paperille,
joka on saanut pohjoismaisen Joutsen -ympäristömerkin.
Reprotyö Textop Oy, Painotyö Martinpaino Oy, 2000